Informatīvais ziņojums
Par makroekonomisko situāciju valstī

RĪGA
2010.gada aprīlis

Ievads

Ekonomikas ministrija sadarbībā ar Finanšu ministriju ir sagatavojusi astoto informatīvo ziņojumu par makroekonomisko situāciju valstī.

Ziņojums sagatavots, pamatojoties uz Ministru kabineta 2008.gada 15.aprīļa sēdes protokola 43§ 6.punktu, kas uzdod Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju līdz 2008.gada 15.jūnijam un turpmāk reizi divos mēnešos iesniegt kārtējo ziņojumu Ministru kabinetā par makroekonomisko situāciju valstī. Ziņojuma iesniegšanas termiņi ir precizēti Ministru prezidenta Valda Dombrovska 2009.gada 16.oktobra rezolūcijā Nr. 12/SAN-1005/21380, kas uzdod sagatavot kārtējo informatīvo ziņojumu līdz 2009.gada 29.decembrim un nākamos reizi trīs mēnešos.

Saskaņā ar 2008.gada 12.decembra sēdes protokola Nr.94 88§ 2.punktu, Ekonomikas ministrija, sagatavojot kārtējo ziņojumu, ir iekļāvusi arī nozares ražotāju un pakalpojumu sniedzēju asociāciju prognozes, kā arī atbilstoši 2009.gada 31.marta sēdes protokola Nr.22 29§ 2.punktam Ekonomikas ministrija sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām ir papildinājusi ziņojumu ar ekonomikas attīstības prognozēm 2011.gadam.

Ziņojumam ir 8 nodaļas – ārējā ekonomiskā vide, tekošās situācijas raksturojums reālajā, ārējā un finanšu sektorā, tendences darba tirgū, informācija par inflācijas procesiem valstī, kā arī ekonomiskās attīstības prognozes.

Visa skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītajos gadījumos, ir ņemti no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes vai Eurostat datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti maksājumu bilances un monetāro rādītāju aprakstā. Finanšu ministrijas un Valsts kases dati izmantoti valdības finanšu raksturojumā.

Saturs

Attēlu un tabulu saraksts 5
1. Ārējā ekonomiskā vide 7
2. Produkcijas izlaide 10
3. Pieprasījums 28
4. Ārējais sektors 32
5. Finanšu sektors 36
6. Darba tirgus 41
7. Cenas 43
8. Prognozes 50

Saīsinājumi

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ĀTI	Ārvalstu tiešās investīcijas
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EE	Igaunija
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
EUR	eiro, oficiālā Eiropas Savienības naudas vienība
EU27	Eiropas Savienība (visas 27 dalībvalstis)
FKTK	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
IKP	iekšzemes kopprodukts
HICP	saskaņotais patēriņa cenu indekss
LR	Latvijas Republika
Ls	lats
LT	Lietuva
LV	Latvija
MK	Ministru kabinets
NVA	Nodarbinātības Valsts aģentūra
NVS	Neatkarīga Valstu Sadraudzība
PCI	patēriņa cenu indekss
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
RCI	ražotāju cenu indekss
VCI	ražotāju cenu indekss vietējā tirgū realizētajai produkcijai
VID	Valsts ieņēmumu dienests
XCI	ražotāju cenu indekss eksportētajai produkcijai

Attēlu un tabulu saraksts

Attēlu un tabulu saraksts **5**

1. Ārējā ekonomiskā vide **7**

1.1.tabula. IKP dinamika valstīs, % pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni 8

1.2.tabula. IKP dinamika valstīs, % pret iepriekšējo ceturksni 9

2. Produkcijas izlaide **10**

2.1.tabula. IKP dinamika 12

2.1.attēls. IKP dinamika pa ceturkšņiem 12

2.2. attēls. Ekonomikas sentimenta indekss 12

2.3.attēls. Mazumtirdzniecība 13

2.4.attēls. Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs 13

2.5.attēls. Būvniecību raksturojošie rādītāji 14

2.6.attēls. Kravu apgrozījums 14

2.7.attēls. Apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss 15

2.8.attēls. Rūpniecības konfidences rādītājs 15

2.9.attēls. Jaunie pasūtījumi apstrādes rūpniecībā 16

2.10.attēls. Apstrādes rūpniecību raksturojošie rādītāji 17

2.12.attēls. Pārtikas un dzērienu ražošanu raksturojošie rādītāji 18

2.13.attēls. Vieglo rūpniecību raksturojoši rādītāji 19

2.14.attēls. Kokapstrādi raksturojoši rādītāji 20

2.15.attēls. Papīra ražošanu un izdevējdarbību raksturojoši rādītāji 21

2.16.attēls. Ķīmisko, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanu raksturojoši rādītāji 22

2.17.attēls. Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanu raksturojoši rādītāji 23

2.18.attēls. Metāla un gatavo metāla izstrādājumu ražošanu raksturojoši rādītāji 24

2.19.attēls. Elektrisko un optisko iekārtu ražošanu raksturojoši rādītāji 25

2.20.attēls. Mašīnu un iekārtu ražošanu raksturojoši rādītāji 26

2.21.attēls. Transporta līdzekļu ražošanu raksturojoši rādītāji 27

3. Pieprasījums **28**

3.1.tabula. IKP no izlietojuma puses 29

3.1.attēls. Privātā patēriņa izmaiņas pa ceturkšņiem 30

3.2.attēls. Sabiedriskā patēriņa izmaiņas pa ceturkšņiem 30

3.3.attēls. Investīcijas pamatlīdzekļos pa ceturkšņiem 30

3.4.attēls. Preču un pakalpojumu eksports pa ceturkšņiem 31

3.5.attēls. Preču un pakalpojumu imports pa ceturkšņiem 31

4. Ārējais sektors **32**

4.1.attēls. Preču eksports un imports pa mēnešiem 34

4.2.attēls. Pakalpojumu eksports un imports pa mēnešiem 34

4.3.attēls. Maksājumu bilance pa ceturkšņiem 35

4.4.attēls. Lata reālā efektīvā kursa indekss 35

5. Finanšu sektors **36**
5.1.attēls. Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālie rādītāji 39
5.2.attēls. Nodokļu ieņēmumi 39
5.3.attēls. Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegtie kredīti 40
5.4.attēls. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti 40
5.5.attēls. Vidējās svērtās mājsaimniecībām izsniegto kredītu % likmes 40

6. Darba tirgus **41**
6.1.attēls. Darba tirgu raksturojoši rādītāji 42

7. Cenas **43**
7.1.attēls. Patēriņa cenu pārmaiņas 45
7.1.tabula. Patēriņa cenu pārmaiņas pa mēnešiem 45
7.2.attēls. Patēriņa cenu indekss grupās un apakšgrupās 46
7.3.attēls. Atsevišķu preču un pakalpojumu grupu ietekme uz kopējo patēriņa cenu indeksu 47
7.4.attēls. Saskaņotais patēriņa cenu indekss pa mēnešiem 48
7.5.attēls. Ražotāju cenu pārmaiņas 48
7.6.attēls. Ražotāju cenu dinamika apstrādes rūpniecībā 48
7.7.attēls. Patēriņa cenu, ražotāju cenu un tirgus pakalpojumu pievienotās vērtības deflatora izmaiņas 49

8. Prognozes **50**
8.1.tabula. IKP dinamika, % pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni 51
8.2.tabula. IKP dinamika, % pret iepriekšējo gadu 51
8.3.tabula. Ieguldījums izaugsmē ceturkšņu griezumā 52
8.4.tabula. Ieguldījums izaugsmē gada griezumā 52
8.1.attēls. 12 mēnešu inflācija 54

1. Ārējā ekonomiskā vide

Pasaules nozīmīgākajās attīstības valstīs un vairākās attīstītajās ekonomikās jau 2009.gada otrajā pusē sāka iezīmēties pozitīvas attīstības tendences. Pēc straujā ekonomisko aktivitāšu krituma 2009. gada sākumā, arī Centrālās un Austrumeiropas valstīs ekonomiskā situācija pakāpeniski uzlabojas. Ekonomisko aktivitāšu palielināšanos lielā mērā veicināja monetārās un fiskālās politikas stimuli, kas tika ieviesti jau recesijas sākumposmā, kā arī patērētāju un uzņēmēju konfidences uzlabošanās un pasaules tirdzniecības atveseļošanās.

ES-27 dalībvalstīs 2009.gada 4.ceturksnī IKP pieauga par 0,1%, salīdzinot ar 3.ceturksni, tomēr, salīdzinot ar 2008.gada 4.ceturksni, IKP joprojām samazinās (par 2%). 2009.gadā kopumā ES-27 valstīs IKP saruka par 4,2 procentiem.

Lai gan salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgajiem ceturkšņiem, gandrīz visās ES dalībvalstīs IKP ir zemākā līmenī, tomēr, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, vairumā valstu (Francija, Vācija, Somija, Dānija, Čehija u.c.) IKP pieaug jau divus ceturkšņus pēc kārtas. Arī Lielbritānijā 2009.gada 4.ceturksnī IKP ir par 0,3% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) lielāks nekā iepriekšējā ceturksnī. Tomēr vairākās valstīs IKP, lai arī lēnākos tempos, tomēr turpina samazināties. 2009.gada 4.ceturksnī, salīdzinot ar 3.ceturksni, IKP samazinājās Īrijā, Grieķijā, Zviedrijā, Ungārijā, Itālijā, Portugālē un Spānijā.

2009.gadā strauja ekonomikas lejupslīde turpinājās arī pārējās Baltijas valstīs. Lietuvā 2009.gadā IKP bija par 15% un Igaunijā par 14,1% mazāks nekā 2008.gadā.

2009.gada 4.ceturksnī, līdzīgi kā Latvijā, arī Lietuvā un Igaunijā IKP krituma tempi mazinājās. Salīdzinot ar 2008.gada 4.ceturksni, IKP Lietuvā bija par 12,8%, bet Igaunijā – par 9,5% zemākā līmenī. Tajā pašā laikā 2009.gada ceturksnī, salīdzinot ar 2009.gada 3.ceturskni gan Lietuvā, gan Igaunijā IKP pieauga – attiecīgi par 0,5% un 2,5% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem).

Ekonomiskā situācija uzlabojas pasaules ietekmīgākajā ekonomikā – ASV, kur IKP pieaug jau otro ceturksni pēc kārtas. 2009.gada 3.ceturksnī IKP palielinājās par 0,6%, bet 4.ceturksnī – par 1,4%, salīdzinot ar iepriekšējiem ceturkšņiem. Ekonomisko aktivitāšu pieaugums galvenokārt ir saistīts ar privātā patēriņa un eksporta pieaugumu. Ārējās tirdzniecības pozitīvā ietekme 2009.gada beigās, pieaugot importam, nedaudz samazinājās.

Japānā ekonomiskā aktivitāte sāka pieaugt 2009.gada 2.ceturksnī, kad IKP, salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, pieauga par 1,5%. 2009.gada 4.ceturksnī IKP palielinājās par 0,9%, tomēr ekonomikas atveseļošanās notiek lēni. IKP pieaugumu nodrošina ārējais pieprasījums un stabils privātais patēriņš, tāpat aug uzņēmumu investīciju apjomi.

Lai gan vairākās pasaules valstīs ir vērojama ekonomikas atveseļošanās, tomēr pasaules tautsaimniecības perspektīvas joprojām pakļautas nenoteiktībai un dažādos pasaules reģionos attīstības tempi atšķiras.

1.1.tabula. **IKP dinamika valstīs,** % pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni

	2008				2009			
	I	**II**	**III**	**IV**	**I**	**II**	**III**	**IV**
ES-27	1,9	1,9	1,0	-1,6	-5,2	-5,6	-4,1	-2,0
ES-15	1,7	1,7	0,7	-1,8	-5,3	-5,7	-4,1	-2,0
Latvija	**0,5**	**-1,8**	**-5,2**	**-10,3**	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**
Lietuva	6,9	5,1	2,1	-2,2	-13,3	-19,5	-14,2	-12,8
Igaunija	-0,3	-1,2	-3,2	-9,2	-15,0	-16,1	-15,6	-9,5
Islande	4,0	0,7	-0,2	-0,4	-3,2	-5,4	-8,1	-9,1
Rumānija	8,5	9,6	9,4	3,1	-6,2	-8,7	-7,1	-6,5
Bulgārija	7,0	7,1	6,8	3,5	-3,5	-4,9	-5,4	-5,9
Slovēnija	6,0	5,4	3,6	-0,8	-8,2	-9,2	-8,3	-5,5
Īrija	-1,4	-1,6	-1,0	-8,0	-8,7	-7,4	-7,1	-5,1
Somija	3,0	2,9	2,0	-2,7	-7,8	-9,2	-8,9	-5,1
Horvātija	4,3	3,4	1,6	0,2	-6,7	-6,3	-5,7	-4,5
Ungārija	1,9	2,2	1,4	-2,5	-6,7	-7,5	-7,1	-4,0
Dānija	-0,3	1,2	-0,7	-3,6	-3,9	-7,2	-5,2	-3,2
Kipra	4,9	4,2	3,3	2,3	0,6	-1,7	-2,8	-3,0
Lielbritānija	1,8	1,2	0,6	-1,3	-5,5	-6,5	-4,7	-2,9
Čehija	2,8	3,8	3,4	-0,1	-3,9	-5,2	-5,0	-2,8
Itālija	0,0	-0,7	-1,3	-3,2	-6,7	-6,4	-4,4	-2,7
Slovākija	9,7	7,3	6,8	1,6	-5,7	-5,5	-4,9	-2,6
Grieķija	2,7	2,7	2,0	0,7	-1,0	-1,9	-2,4	-2,5
Spānija	1,9	1,6	0,9	-0,9	-3,8	-4,8	-3,8	-2,2
Nīderlande	3,6	3,2	1,9	-0,7	-4,5	-5,5	-3,7	-2,2
Vācija	2,1	3,4	1,4	-1,7	-6,4	-7,0	-4,7	-1,7
Austrija	3,4	3,0	2,3	-0,3	-4,9	-5,1	-3,2	-1,4
Luksemburga	4,6	1,2	-0,7	-4,7	-6,3	-7,3	-2,5	:
Norvēģija	0,5	5,7	1,2	0,2	1,2	-5,1	-1,0	-1,2
Beļģija	2,1	1,9	1,1	-0,9	-4,0	-4,4	-2,9	-1,1
Japāna	1,2	-0,4	-1,4	-4,1	-8,9	-5,7	-5,2	-1,0
Portugāle	0,8	0,6	0,5	-1,6	-4,1	-3,6	-2,2	-0,9
Zviedrija	0,9	2,9	0,5	-4,9	-6,5	-6,8	-5,2	-0,9
Francija	1,7	1,4	0,4	-1,8	-3,3	-3,4	-2,1	-0,3
ASV	2,0	1,6	0,0	-1,9	-3,3	-3,8	-2,6	0,1
Malta	2,4	2,8	2,6	0,7	-2,0	-3,9	-2,4	0,5
Šveice	3,0	2,9	1,6	-0,3	-2,5	-2,6	-1,3	0,6
Polija	6,5	5,9	5,5	2,6	0,9	1,2	1,2	3,3

1.2.tabula. **IKP dinamika valstīs,** % pret iepriekšējo ceturksni

	2008				2009			
	I	**II**	**III**	**IV**	**I**	**II**	**III**	**IV**
ES-27	0,8	-0,2	-0,5	-1,9	-2,5	-0,2	0,3	0,1
ES-15	0,7	-0,3	-0,5	-2	-2,4	-0,2	0,3	0,1
Latvija	**-2,3**	**-2,2**	**-1,4**	**-5,3**	**-10,7**	**-0,4**	**-4,0**	**-2,9**
Īrija	-1,2	-2,1	0,0	-4,7	-2,0	-0,7	-0,1	-2,3
Grieķija	0,7	0,6	0,1	-0,7	-1,0	-0,3	-0,5	-0,8
Zviedrija	0,3	-0,3	-0,6	-4,4	-0,9	0,0	-0,1	-0,6
Ungārija	1,0	-0,2	-0,9	-2,3	-2,3	-1,4	-1,2	-0,4
Itālija	0,4	-0,6	-0,9	-2,2	-2,7	-0,5	0,5	-0,3
Kipra	1,2	0,9	0,2	-0,2	-0,6	-1,2	-0,8	-0,3
Portugāle	0,1	0,2	-0,5	-1,7	-1,9	0,6	0,5	-0,2
Spānija	0,4	0,0	-0,6	-1,1	-1,7	-1,0	-0,3	-0,1
Vācija	1,6	-0,6	-0,3	-2,4	-3,5	0,4	0,7	0,0
Somija	0,2	0,9	0,1	-3,9	-5,2	-0,3	0,3	0,0
Slovēnija	1,6	0,7	0,3	-3,0	-6,8	0,3	0,6	0,1
Norvēģija	0,2	0,3	-0,7	0,2	-0,7	-1,2	0,5	0,1
Dānija	-1,4	1,3	-1,3	-2,2	-2,0	-1,8	0,3	0,2
Nīderlande	1,0	0,0	-0,7	-1,2	-2,3	-1,1	0,5	0,2
Beļģija	0,5	0,4	-0,2	-2,1	-1,7	-0,1	0,7	0,3
Lielbritānija	0,7	-0,1	-0,9	-1,8	-2,6	-0,6	-0,3	0,3
Austrija	1,2	0,2	-0,6	-1,3	-2,2	-0,5	0,5	0,4
Lietuva	0,2	0,5	-1,2	-1,2	-13,7	-1,0	1,0	0,5
Francija	0,5	-0,4	-0,2	-1,5	-1,4	0,3	0,2	0,6
Čehija	0,3	0,7	0,2	-0,7	-4,1	-0,3	0,6	0,7
Šveice	0,6	0,3	-0,5	-0,7	-1,0	-0,1	0,5	0,7
Malta	1,0	0,8	-0,2	-1,3	-1,0	-0,5	0,6	0,9
Japāna	0,7	-1,1	-1,3	-2,7	-3,6	1,5	-0,1	0,9
Polija	1,2	0,8	0,8	-0,3	0,3	0,7	0,6	1,2
ASV	-0,2	0,4	-0,7	-1,4	-1,6	-0,2	0,6	1,4
Slovākija	-2,0	1,6	1,2	0,6	-8,1	1,2	1,6	2,0
Igaunija	-3,0	-0,5	-1,2	-4,7	-9,0	-2,3	-0,5	2,5
Islande	4,3	-4,2	3,8	-1,6	-4,2	1,2	-7,2	3,3
Luksemburga	0,8	-1,6	-0,8	-3,1	-0,9	-2,7	4,2	:

2. Produkcijas izlaide

2009.gadā turpinājās Latvijas ekonomikas lejupslīde un IKP samazinājās par 18%. Tomēr, salīdzinot ar 2009.gada sākumu, gada otrajā pusē ekonomisko aktivitāšu samazinājums vairs nebija tik straujš. 2009.gada 4.ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, IKP saruka par 2,9% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem), bet, salīdzinot ar 2008.gada 4.ceturksni, IKP ir par 16,9% mazāks.

2009.gadā straujāk izlaide samazinājās uz iekšējo pieprasījumu vērstās nozarēs – būtiski saruka mazumtirdzniecības apgrozījums un būvniecības produkcijas izlaide. Šīs nozares arī visbūtiskāk noteica IKP samazinājumu. 2009.gadā samazinājās arī citi komercpakalpojumi, kas saistīti ar iekšējo pieprasījumu. Tirgojamajās nozarēs (galvenokārt apstrādes rūpniecībā), paplašinoties eksporta iespējām, situācija pakāpeniski stabilizējas. Arī transporta tranzītpakalpojumi, piemēram dzelzceļa pārvadājumi un kravu apgrozījums ostās, ir sarukuši pavisam nedaudz – attiecīgi par 4,3% un 2,6%, salīdzinot ar 2008.gadu.

Joprojām zemā iekšzemes pieprasījuma dēļ turpina samazināties **mazumtirdzniecības apgrozījums**. 2009.gadā mazumtirdzniecības apgrozījums salīdzināmās cenās saruka par 28%. 2010.gada sākumā krituma tempi pakāpeniski mazinās un gada divos mēnešos mazumtirdzniecības apgrozījums ir par 15,6% mazāks nekā 2009.gada janvārī – februārī. 2010.gada februārī, salīdzinot ar 2009. gada februāri, kopējais mazumtirdzniecības apgrozījums krities par 13,3%. Lielāks apjoma samazinājums februārī bijis nepārtikas preču grupā – par 13,6%. Pārtikas preču tirdzniecībā apgrozījums februārī sarucis par 12,7 procentiem.

Būvniecības apjomi 2009.gadā kritās par 33,6%. Samazinājuma tempi ar katru ceturksni palielinās un 2009.gada 4.ceturksnī, salīdzinājumā ar 2008.gada 4.ceturksni, būvniecības apjomi samazinājās par 38,5%. 2009.gada 4.ceturksnī vislielākais būvniecības un remontdarbu apjoma samazinājums bija mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības ēku, rūpniecības ražošanas ēku un noliktavu, kā arī dzīvojamo ēku būvniecībā. Salīdzinot ar pagājušā gada atbilstošo periodu, būvniecības apjomi pieauguši tiltu un tuneļu būvniecībā.

Apstrādes rūpniecībā 2009.gadā izlaide salīdzināmās cenās samazinājās par 19,2%. Gada laikā gandrīz uz pusi samazinājās mašīnu un iekārtu, kā arī transportlīdzekļu ražošanas apjomi. Par trešdaļu saruka vieglās rūpniecības, nemetālisko minerālu izstrādājumu un elektrisko un optisko iekārtu ražošanas apjomi. Savukārt kokapstrādes nozarē 2009.gada laikā izlaide palielinājās par 2,6%. Straujākais saražotās produkcijas apjomu samazinājums bija vērojams 2009.gada sākumā. To noteica ne tikai vājais iekšzemes pieprasījums, bet arī recesija galvenajās tirdzniecības partnervalstīs. Uzlabojoties situācijai ārējos tirgos, 2009.gada otrajā pusē nozarē bija vērojamas zināmas stabilizācijas pazīmes – kopš 2009.gada jūnija ik mēnesi kokapstrādes nozares un metāla izstrādājumu ražošanas apjomi ir pieauguši caurmērā par 2%, bet ķīmisko produktu ražošanas apjomi – par 3 procentiem.

2010.gada janvārī – februārī apstrādes rūpniecības ražošanas apjomi ir par 1% mazāki nekā 2009.gada atbilstošajā periodā. Tajā pašā laikā tādās nozarēs kā kokrūpniecība, papīra ražošanā un poligrāfijā, kā arī vairākās ķīmiskā rūpniecības apakšnozarēs 2010.gada sākumā turpinājās ražošanas apjomu pieaugums.

Uzņēmumu ienākumus raksturojošā produkcijas realizācija faktiskajās cenās vietējā tirgū 2009.gadā saruka visās apstrādes rūpniecības nozarēs. Pie tam realizācijas ieņēmumu kritumu noteica ne tikai ražošanas apjomu sašaurināšanās, bet arī gada sākumā strauji krītošās ražotāju cenas. Turpretim dažās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs (pārtikas rūpniecībā, kokapstrādē, ķīmiskajā rūpniecībā, metālu un metāla izstrādājumu ražošanā) 2009.gada beigās sāka palielināties produkcijas realizācijas apjomi eksporta tirgos. Neraugoties uz pozitīvām eksporta tendencēm 2009.gada otrajā pusē, kopumā saražotās produkcijas realizācija eksporta tirgos 2009.gadā samazinājās par vairāk kā 20%, turklāt trešdaļa no kopējā realizācijas krituma bija saistīta ar ražotāju cenu samazinājumu eksportētajai produkcijai.

Konjunktūras apsekojumu rezultāti liecina, ka uzņēmēju novērtējums par turpmākās izaugsmes iespējām pakāpeniski uzlabojas. Latvijas ekonomikas sentimenta indikators 2010.gada martā bija 92,8 punkti. Salīdzinājumam, zemākais līmenis bija 2009.gada martā (52 punkti), bet 2008.gada martā tas bija 102 punkti. Līdzīgas tendences ir vērojams gan rūpniecības, mazumtirdzniecības, būvniecības, pakalpojumu un patērētāju konfidences rādītājiem.

Detalizētāka statistiskā informācija par iekšzemes kopprodukta dinamiku un produkcijas izlaidi sniegta turpmākajās tabulās un attēlos. Bez kopējām tautsaimniecības tendencēm un atsevišķu nozaru attīstības raksturojumiem, būtiska nozīme pievērsta apstrādes rūpniecības un tās apakšnozaru attīstības tendencēm.

2.1.tabula. **IKP dinamika**, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

Pieauguma tempi						
	2008. gads	2009. gads	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Primārās nozares	0,0	2,9	-4,5	3,4	2,4	9,4
Apstrādes rūpniecība	-6,5	-19,2	-25,8	-24,4	-17,4	-9,0
Elektroenerģija, gāze, ūdens apgāde	-2,4	-7,1	-10,8	-12,7	-10,3	2,9
Būvniecība	-2,6	-33,6	-28,2	-29,5	-36,0	-38,5
Tirdzniecība, viesnīcas, restorāni	-8,4	-29,0	-26,6	-29,6	-28,9	-31,2
Transports un sakari	1,1	-14,8	-15,4	-15,0	-18,2	-10,3
Sabiedriskie pakalpojumi	0,7	-8,5	-3,7	-8,3	-11,2	-10,0
Citi komercpakalpojumi	-0,2	-5,6	-6,5	-5,5	-3,9	-6,6
IKP	**-4,6**	**-18,0**	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**

Ieguldījums pieaugumā						
	2008. gads	2009. gads	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Primārās nozares	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,1	0,3
Apstrādes rūpniecība	-1,2	-2,4	-3,4	-3,1	-2,2	-1,1
Elektroenerģija, gāze, ūdens apgāde	-0,1	-0,2	-0,4	-0,3	-0,2	0,1
Būvniecība	-0,3	-3,1	-2,0	-2,8	-3,8	-3,7
Tirdzniecība, viesnīcas, restorāni	-3,2	-7,3	-7,2	-7,2	-7,6	-7,4
Transports un sakari	0,2	-2,3	-2,3	-2,4	-3,0	-1,6
Sabiedriskie pakalpojumi	0,1	-1,2	-0,5	-1,2	-1,3	-1,6
Citi komercpakalpojumi	-0,1	-1,6	-1,9	-1,5	-1,1	-2,0
IKP	**-4,6**	**-18,0**	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**

2.1.attēls. **IKP dinamika pa ceturkšņiem**

Sezonāli izlīdzinātie dati, 2005.g. IV cet. = 100

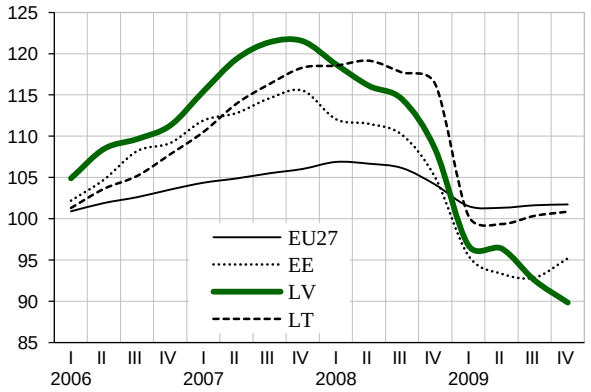

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

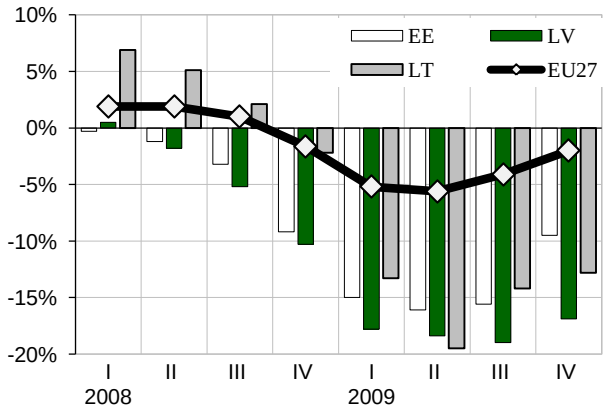

2.2. attēls. **Ekonomikas sentimenta indekss**, sezonāli izlīdzinātais

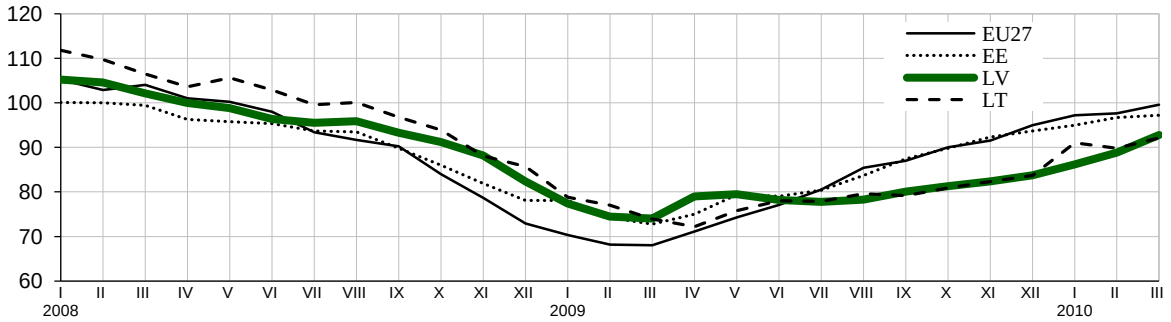

* Ekonomikas sentimenta indeksu aprēķina kā vidējo svērto lielumu no atbilstošā perioda apstrādes rūpniecības, pakalpojumu sektora, būvniecības un mazumtirdzniecības konfidences rādītājiem, kā arī patērētāju konfidences indikatora.

2.3.attēls. **Mazumtirdzniecība**

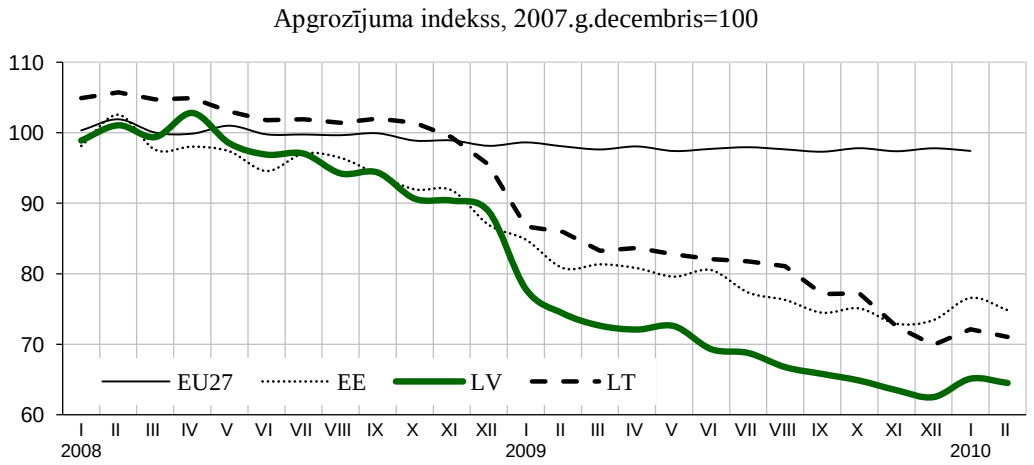

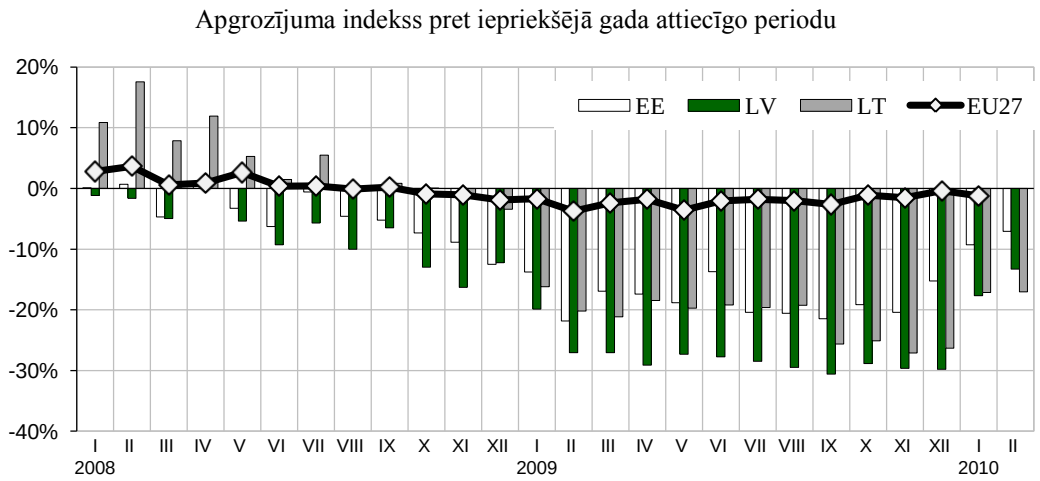

2.4.attēls. **Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs**

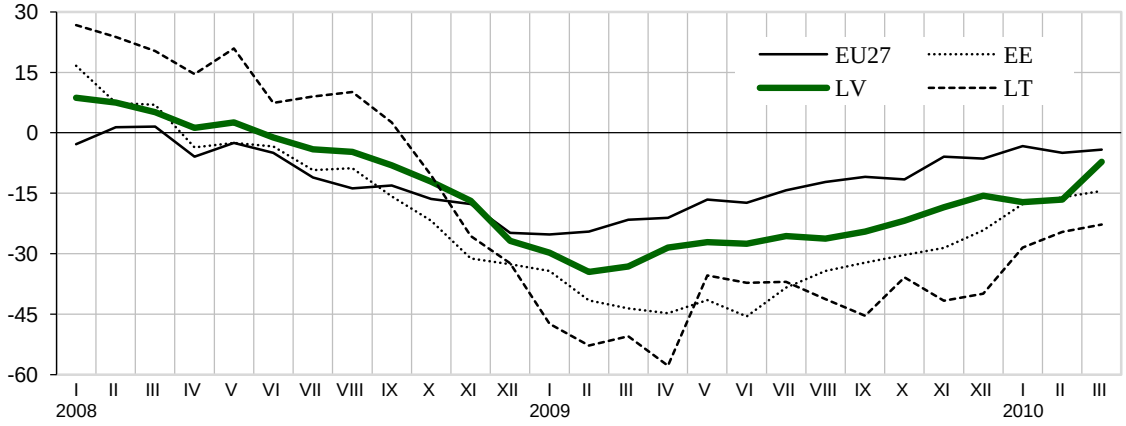

* Mazumtirdzniecības konfidences rādītāju aprēķina kā atbilžu saldo vidējo lielumu uz 3 jautājumiem: par uzņēmuma darbības aktivitāti pēdējos 3 mēnešos, uzņēmuma darbības aktivitāti turpmākajos 3 mēnešos un preču krājumu līmeni (šo rādītāju ņem ar pretēju zīmi). Saldo (bilanci) rēķina kā starpību starp galējo (t.i. pozitīvo un negatīvo) atbilžu īpatsvariem, kas izteikti procentos.

2.5.attēls. **Būvniecību raksturojošie rādītāji**

Būvniecības apjomi

Būvniecības apjomu indekss, 2005.g. IV ceturksnis=100

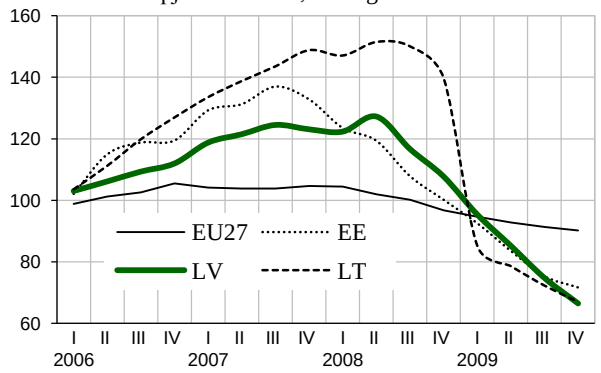

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

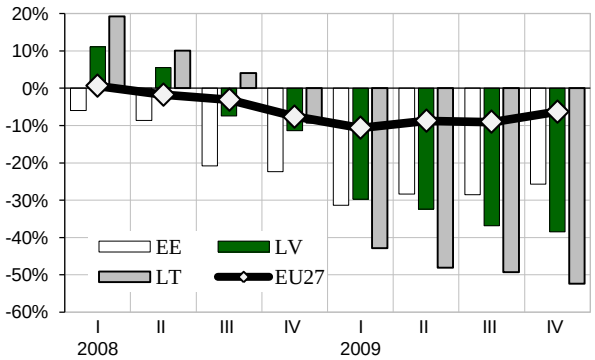

Būvniecības konfidences rādītājs

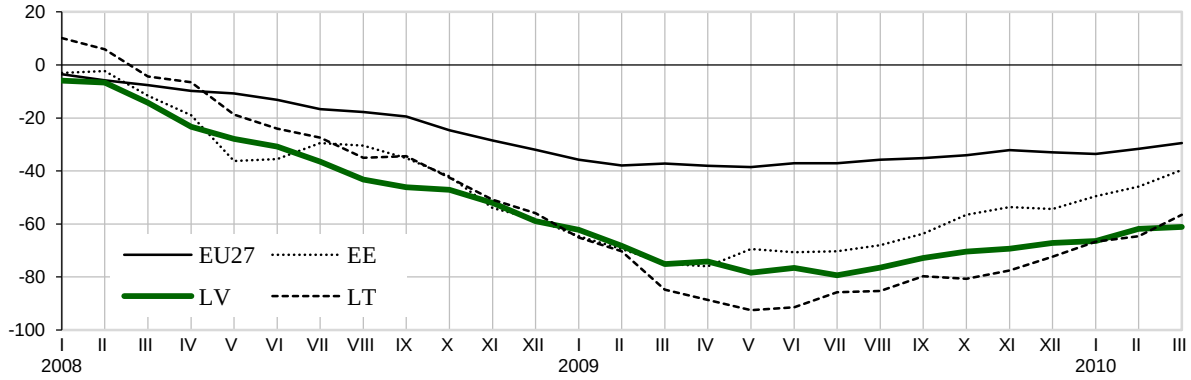

* Būvniecības konfidences rādītāju aprēķina kā atbilžu saldo vidējo lielumu uz diviem jautājumiem: pašreizējais pasūtījumu līmenis un gaidāmā nodarbinātība nākamajos 3 mēnešos. Saldo aprēķina kā starpību starp pozitīvajām un negatīvajām atbildēm, kas izteiktas procentos.

2.6.attēls. **Kravu apgrozījums**

Kravu pārvadājumi dzelzceļa transportā, tūkst. t

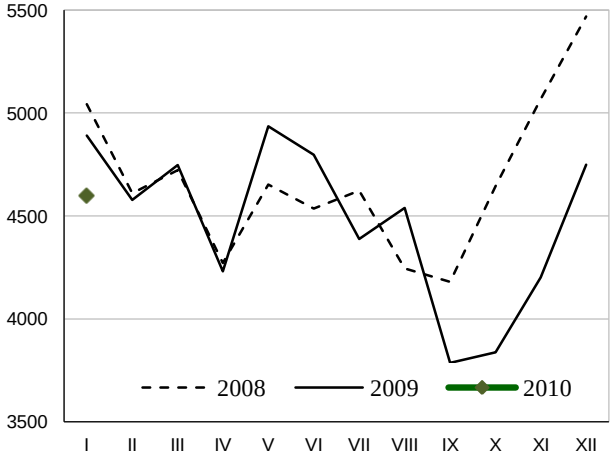

Nosūtītās un saņemtās kravas ostās, tūkst. t

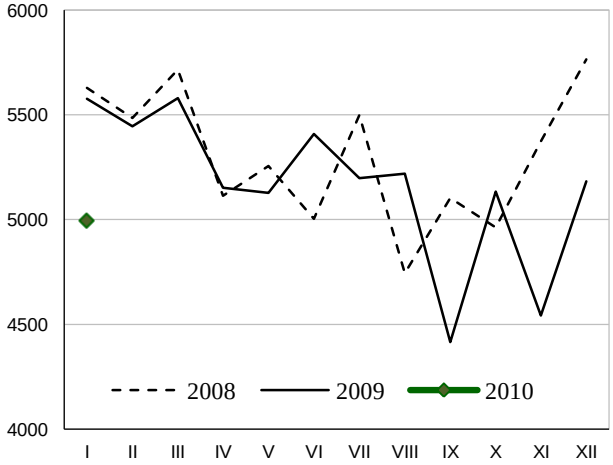

2.7.attēls. **Apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss**

sezonāli izlīdzinātie dati, 2005.g. decembris=100

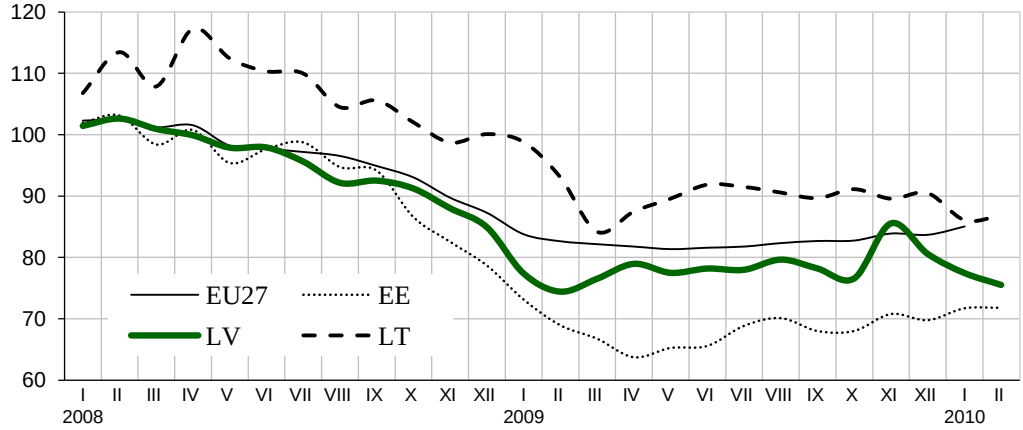

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, pēc darba dienu skaita izlīdzinātie dati

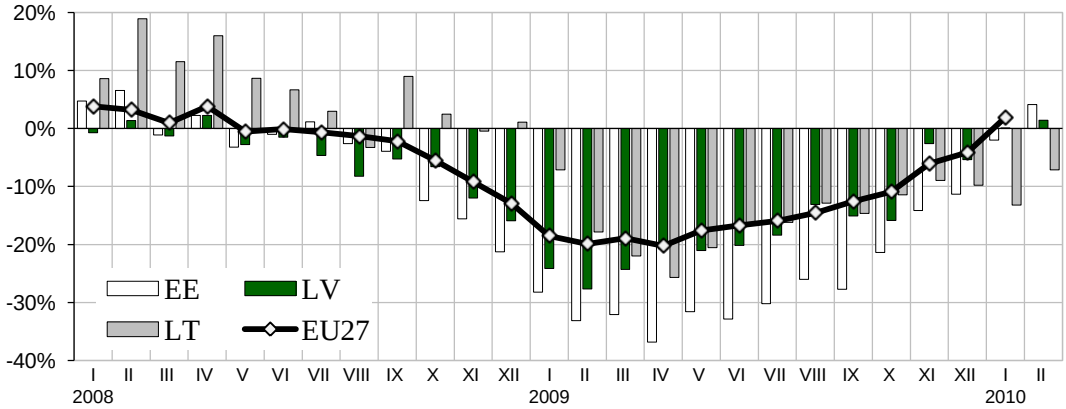

2.8.attēls. **Rūpniecības konfidences rādītājs**

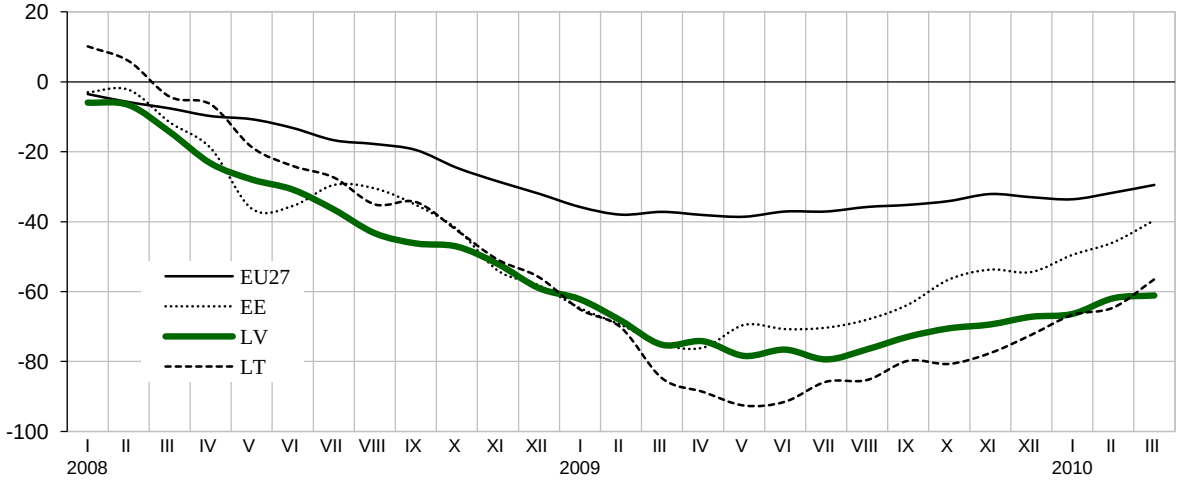

* Rūpniecības konfidences rādītāju aprēķina kā atbilžu saldo vidējo lielumu uz trim jautājumiem: kopējais produkcijas pieprasījuma līmenis; gaidāmās ražošanas aktivitātes izmaiņas un gatavās produkcijas krājumu līmenis ar pretēju zīmi.

2.9.attēls. **Jaunie pasūtījumi apstrādes rūpniecībā**

Kopā apstrādes rūpniecības nozarēs, kas darbojas galvenokārt uz pasūtījumiem

procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, sezonāli neizlīdzinātie dati

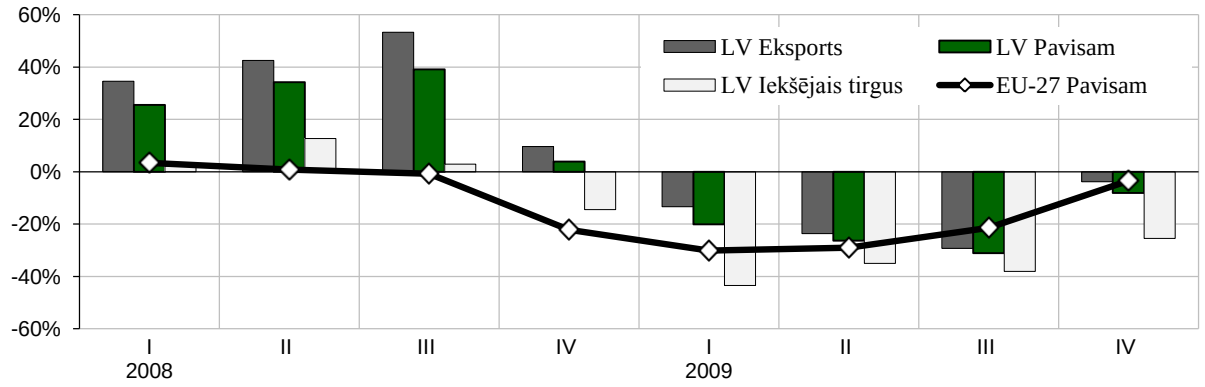

Jaunie pasūtījumi apstrādes rūpniecības apakšnozarēs

% pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, sezonāli neizlīdzinātie dati

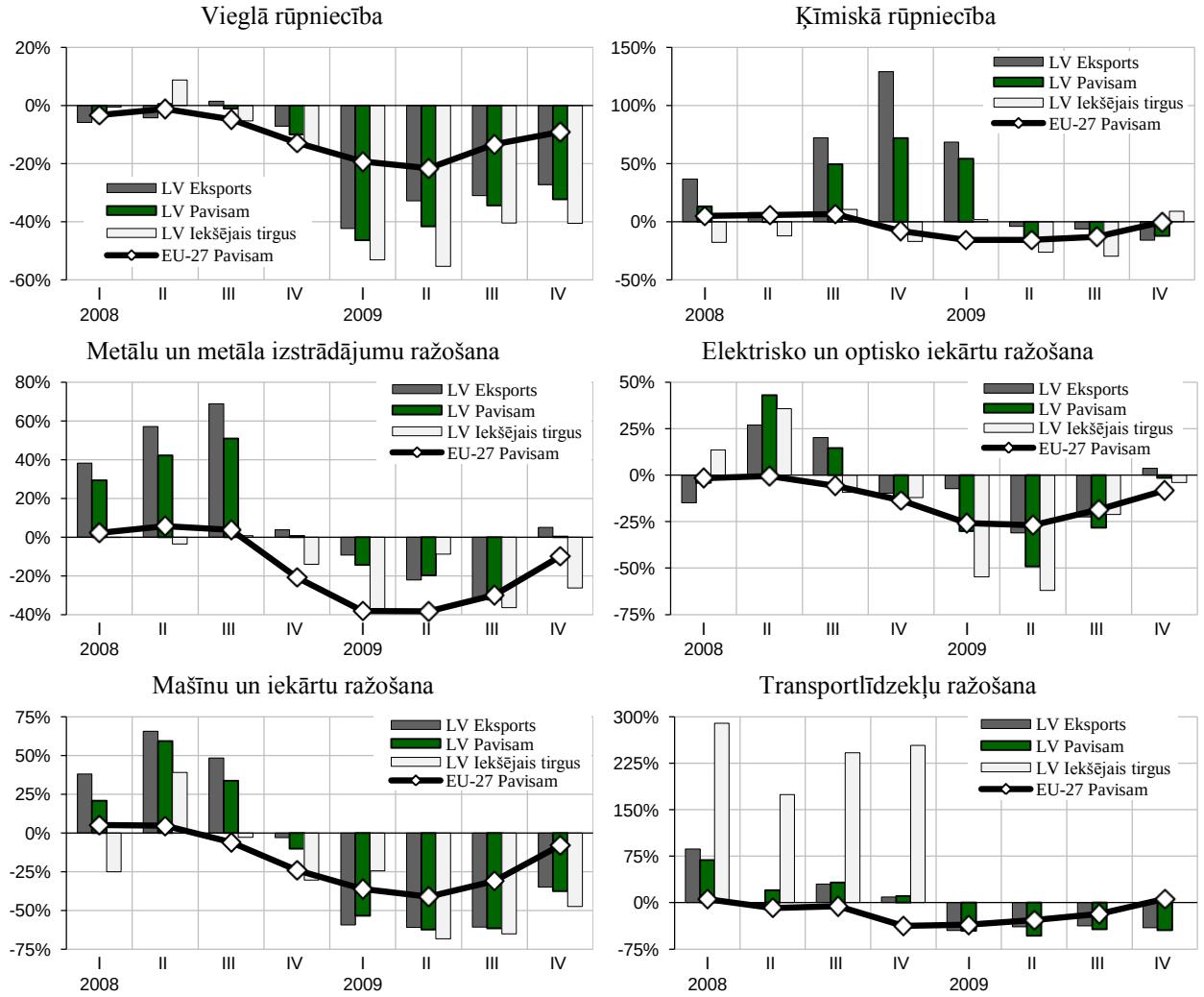

* Jauno pasūtījumu apjoms ietver visus pārskata periodā (mēnesī) noslēgtos, saskaņotos pasūtījumus (līgumi, kontrakti), kas saista ražotāju ar trešo pusi par preču vai pakalpojumu piegādi. Jauno pasūtījumu izmaiņas raksturo apstrādes rūpniecības nozarē saņemto jauno pasūtījumu apjoma izmaiņas pārskata periodā, salīdzinot ar bāzes periodu.

2.10.attēls. **Apstrādes rūpniecību raksturojošie rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

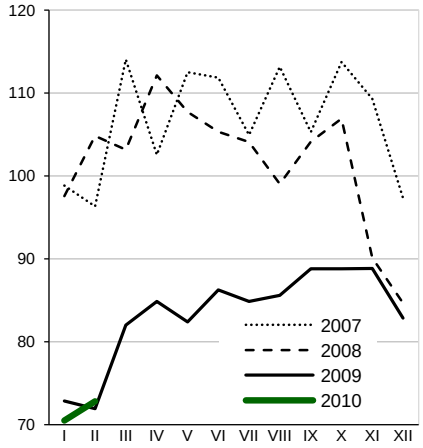

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

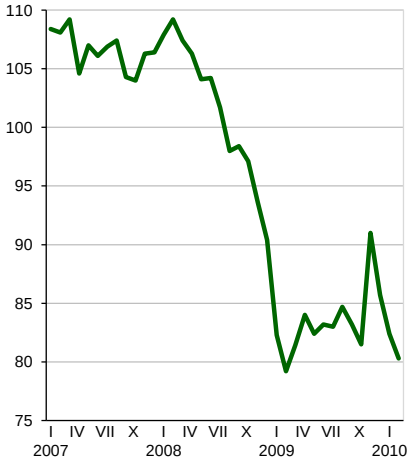

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

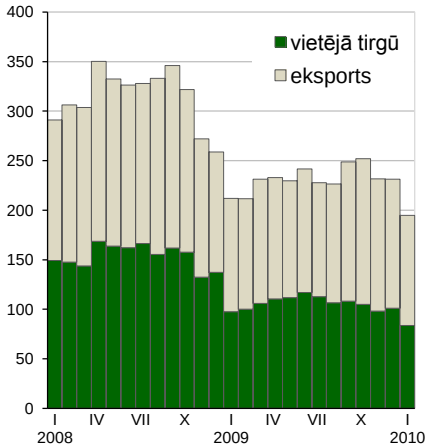

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

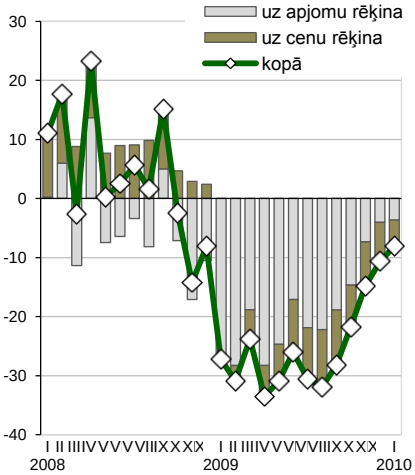

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

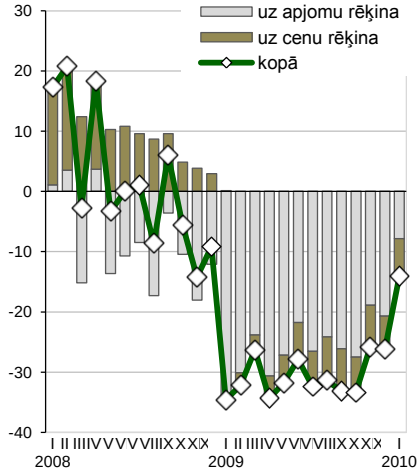

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

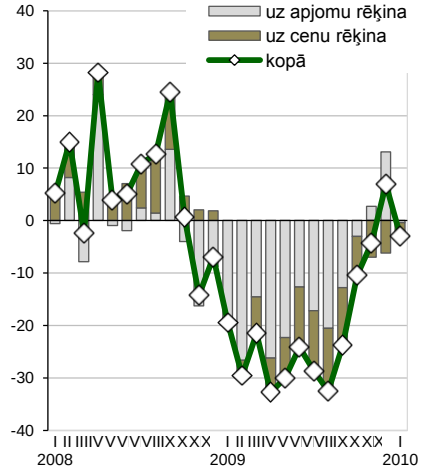

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

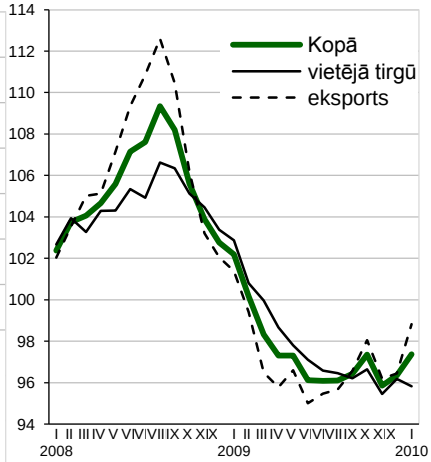

Rūpniecības konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

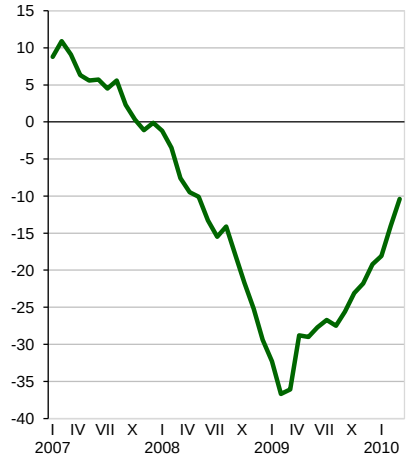

2.12.attēls. **Pārtikas un dzērienu ražošanu raksturojošie rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

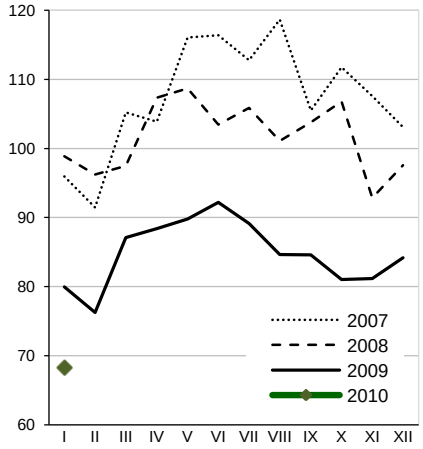

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

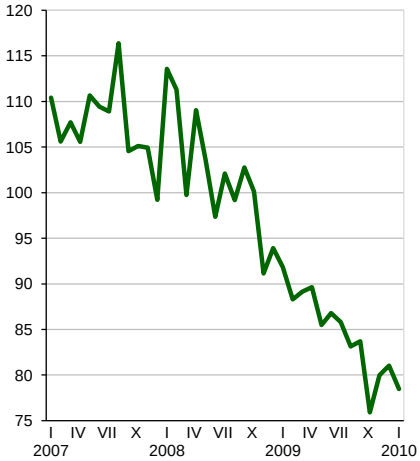

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

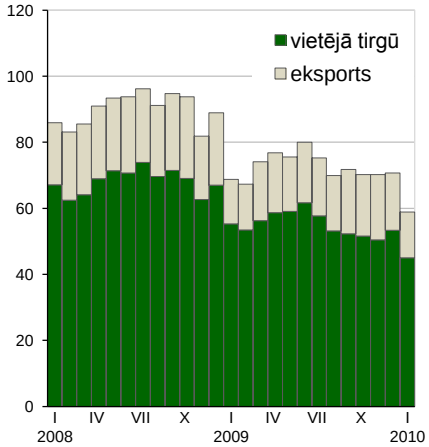

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

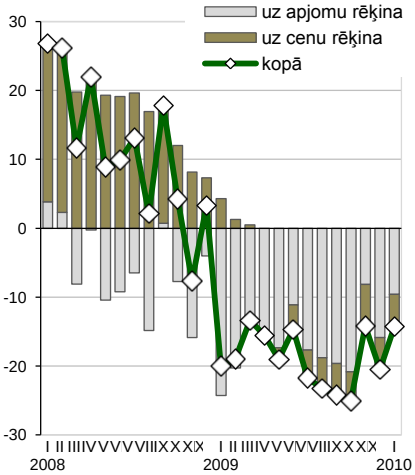

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

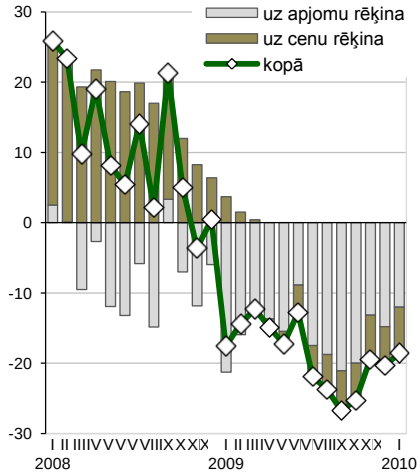

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

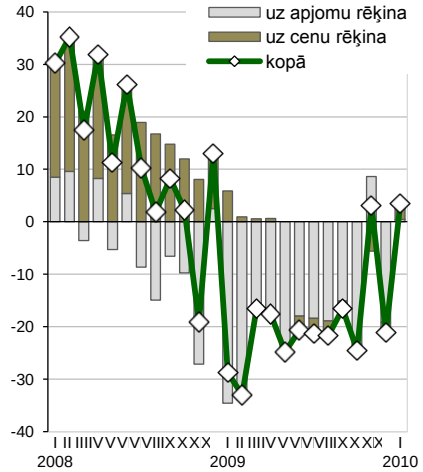

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

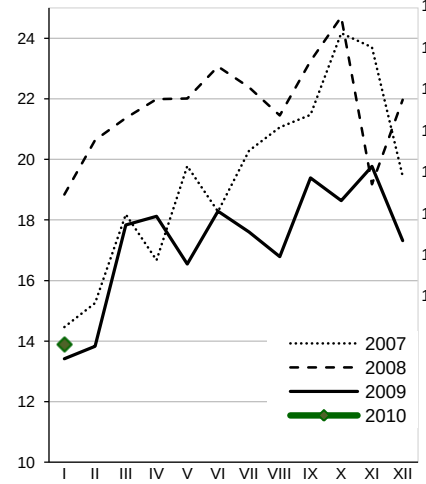

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

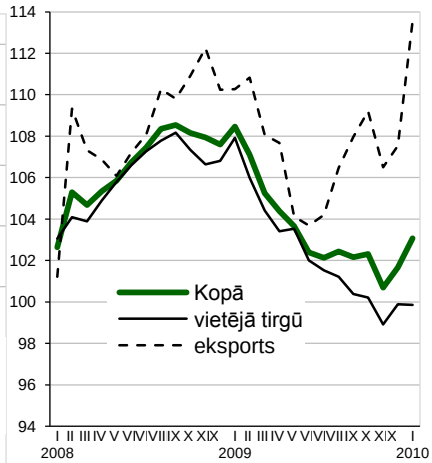

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

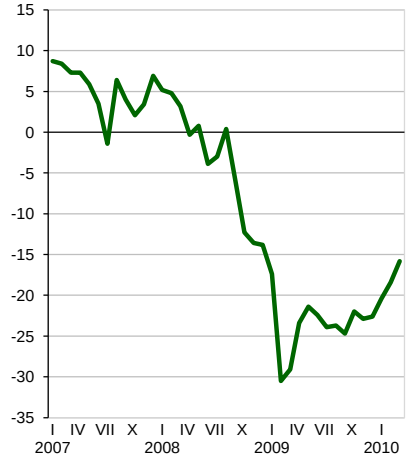

2.13.attēls. **Vieglo rūpniecību raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

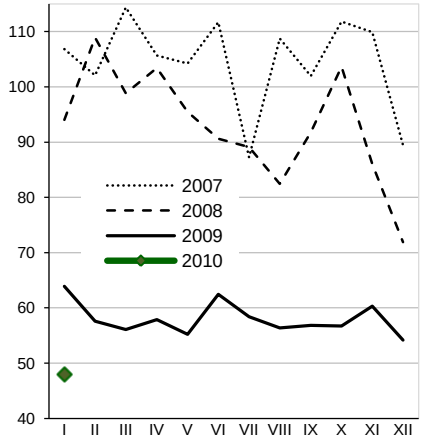

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

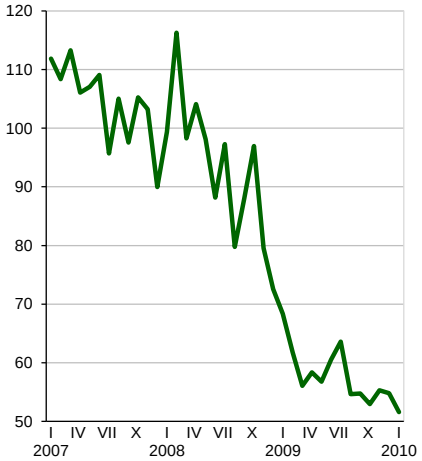

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

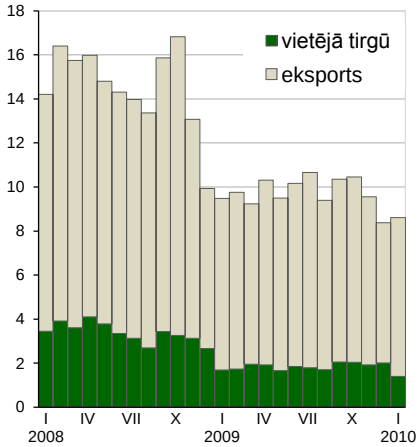

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

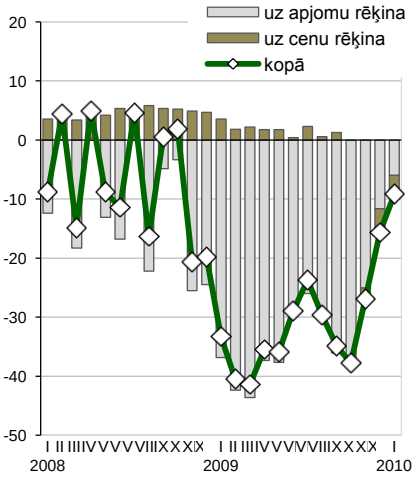

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

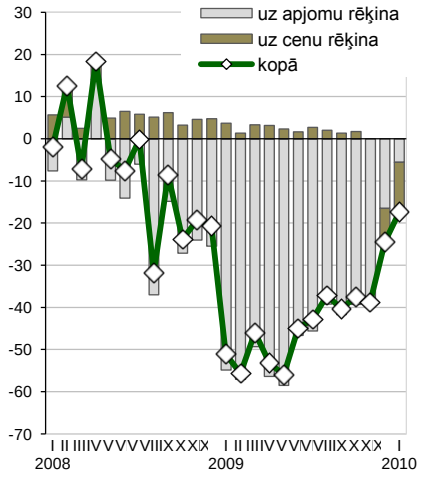

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

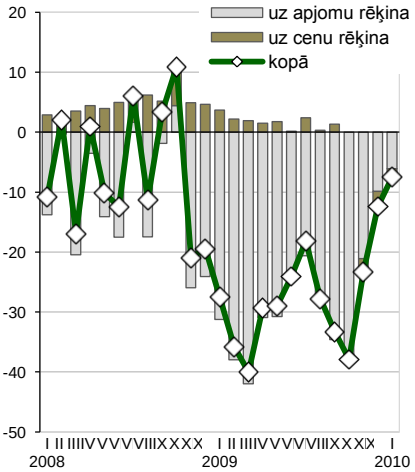

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

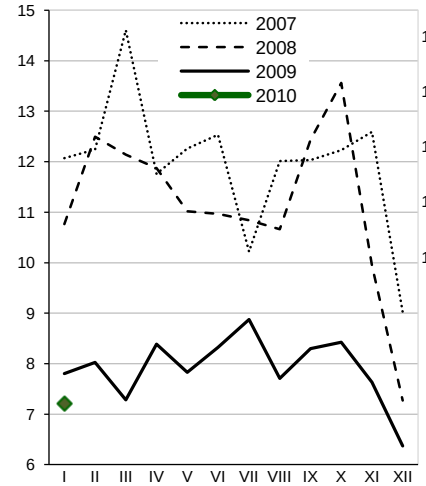

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

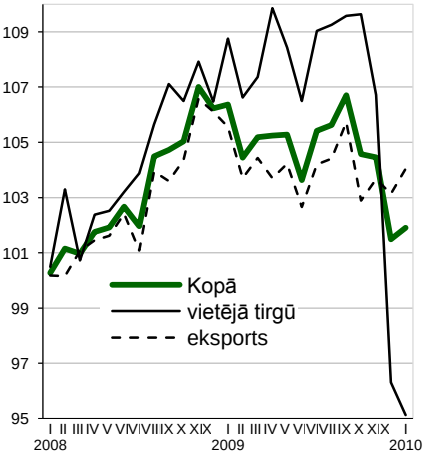

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

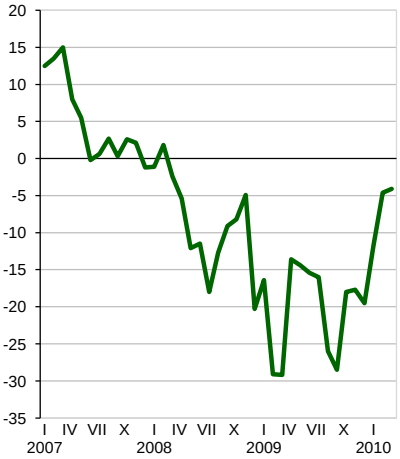

2.14.attēls. **Kokapstrādi raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

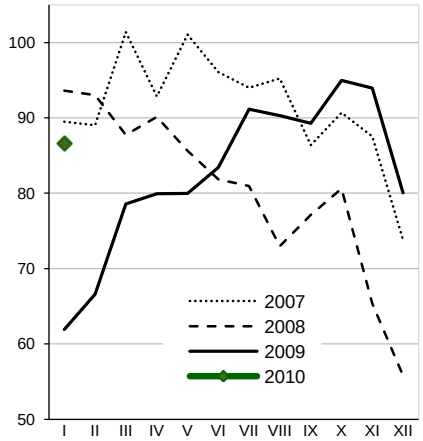

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

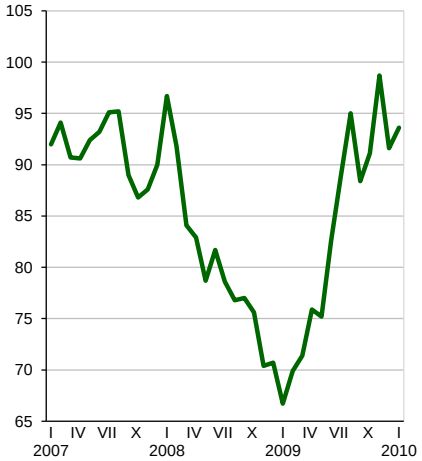

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

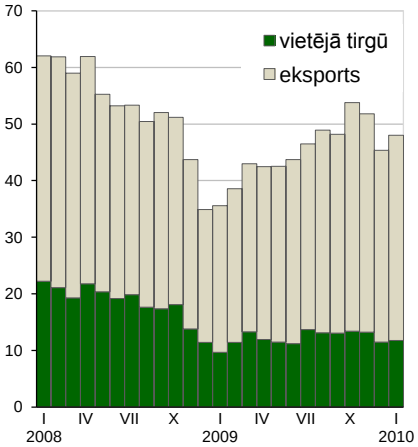

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

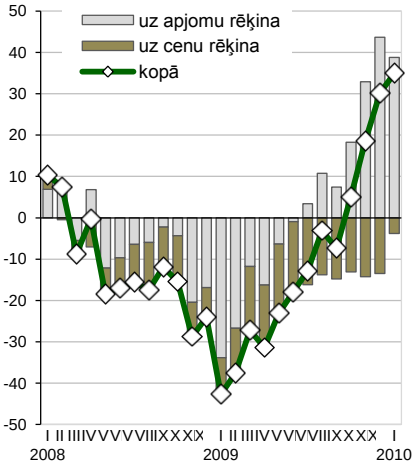

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

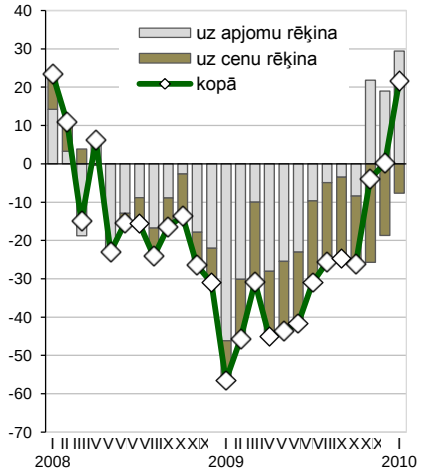

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

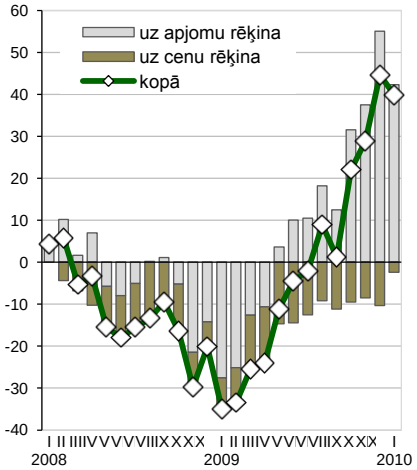

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

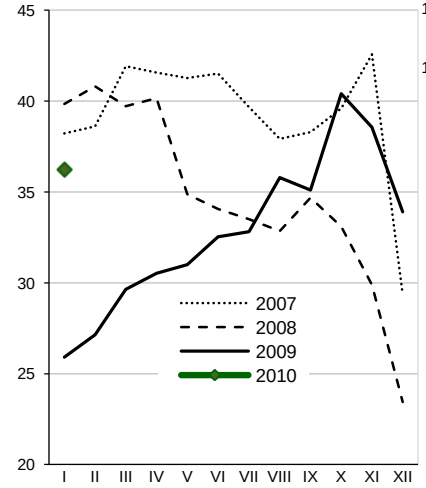

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

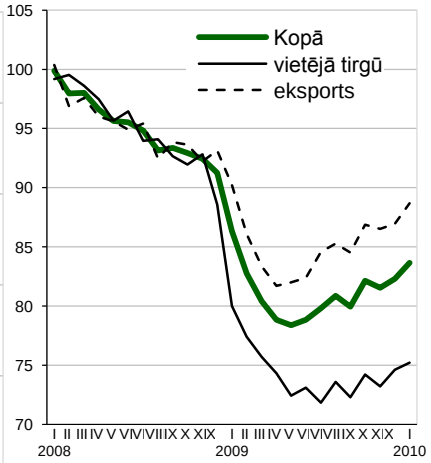

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

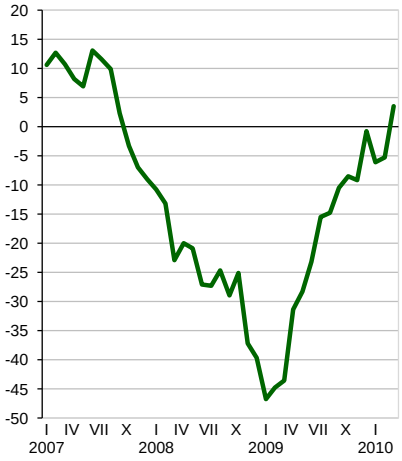

2.15.attēls. **Papīra ražošanu un izdevējdarbību raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

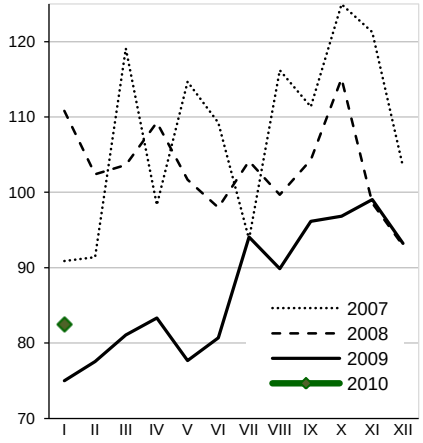

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

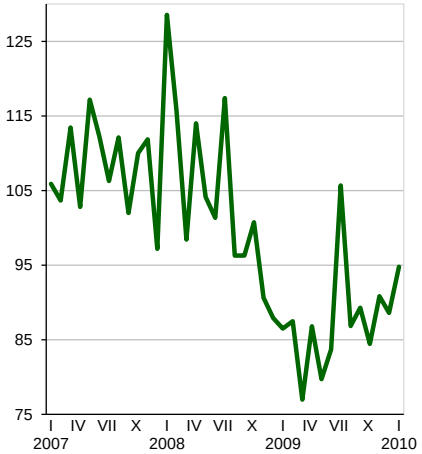

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

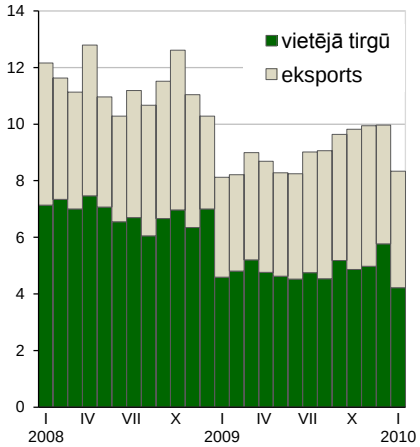

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

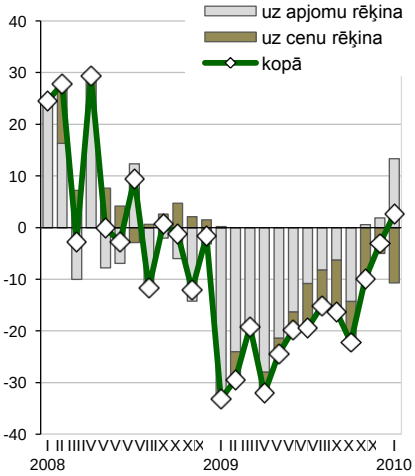

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

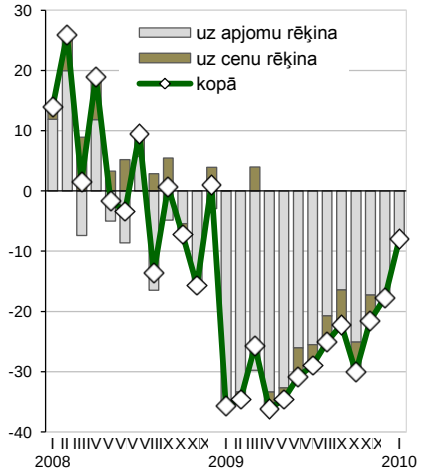

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

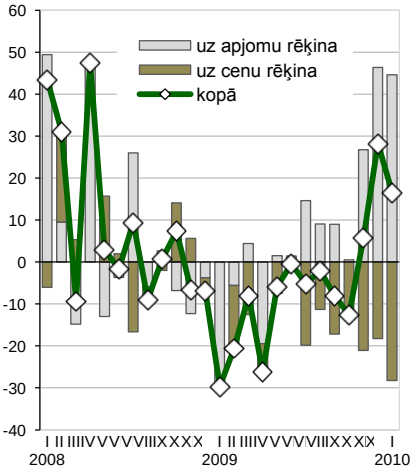

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

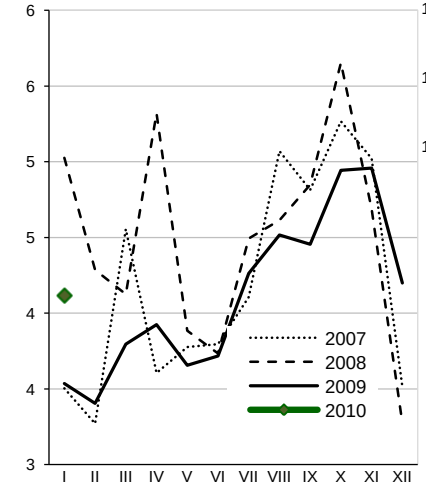

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

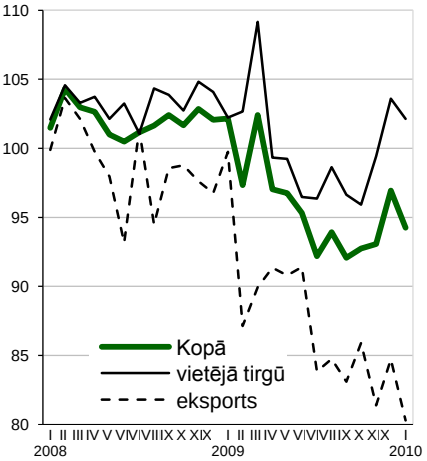

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

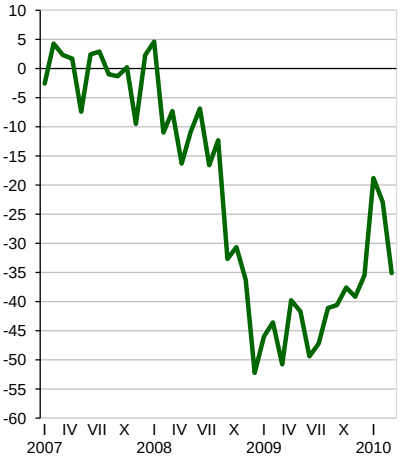

2.16.attēls. **Ķīmisko, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanu raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

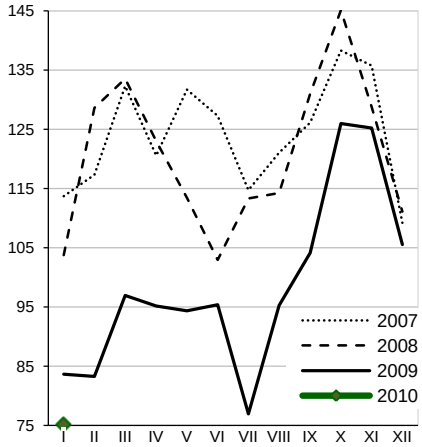

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

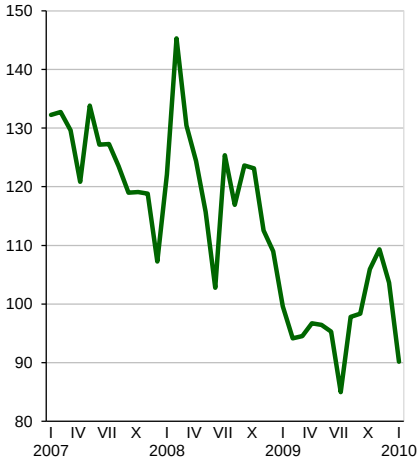

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

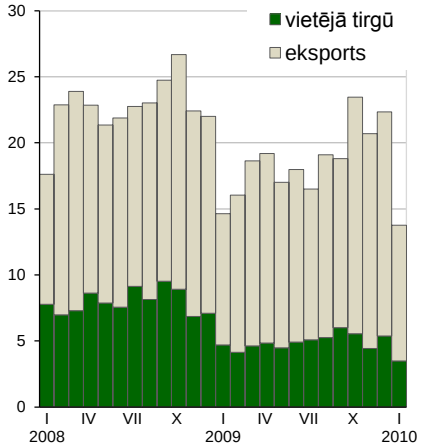

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

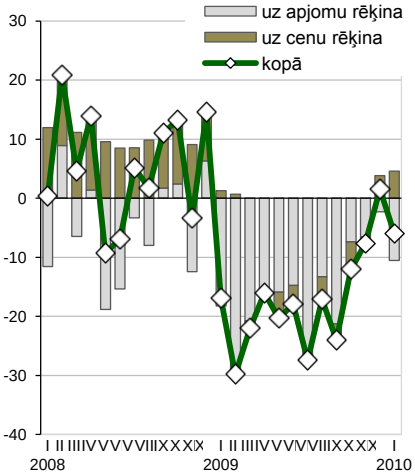

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

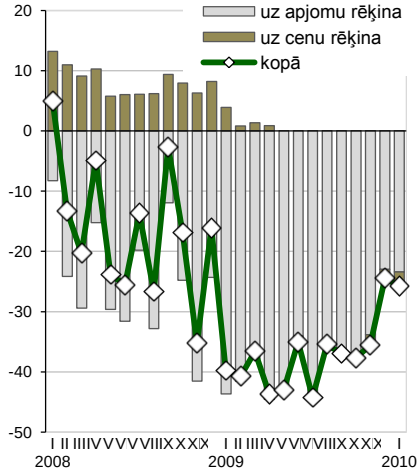

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

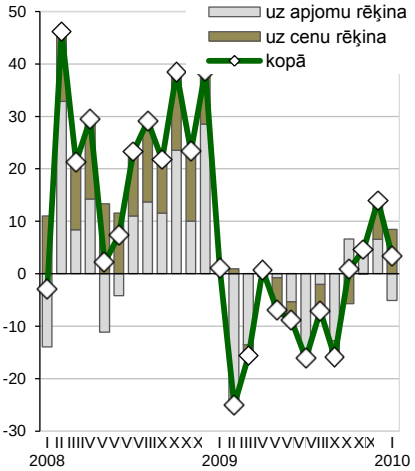

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

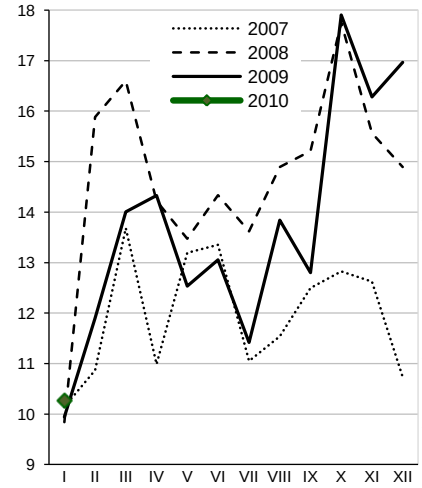

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

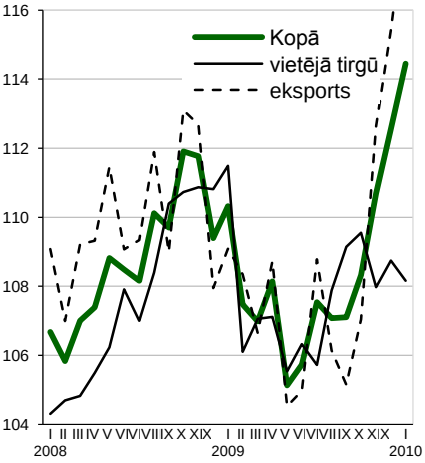

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

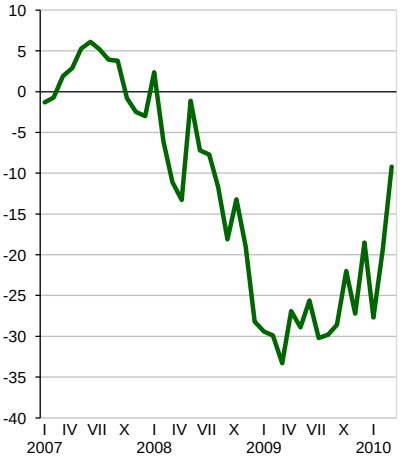

2.17.attēls. **Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanu raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

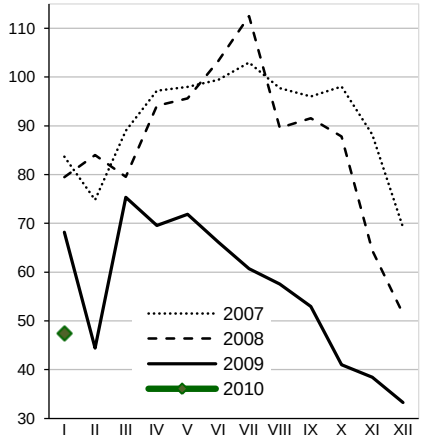

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

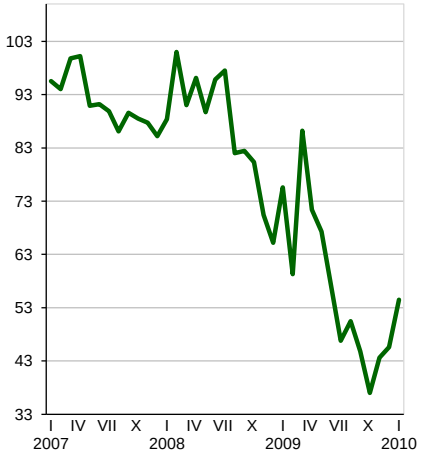

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

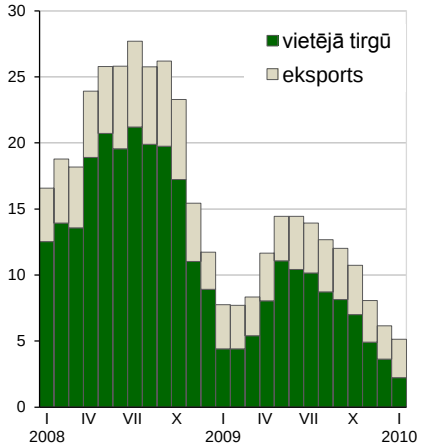

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

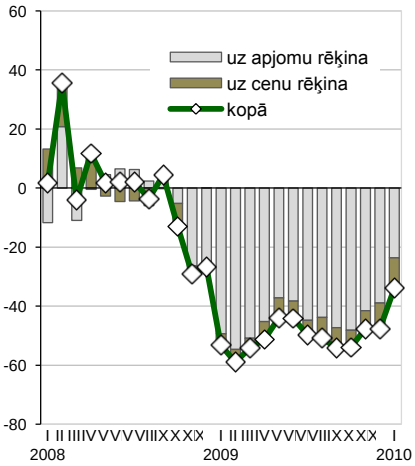

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

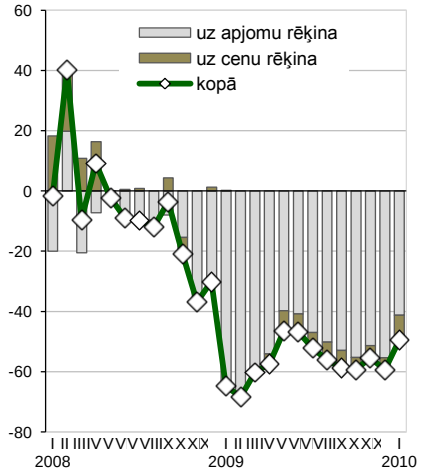

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

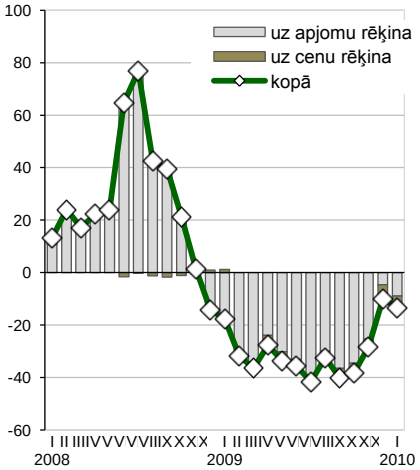

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

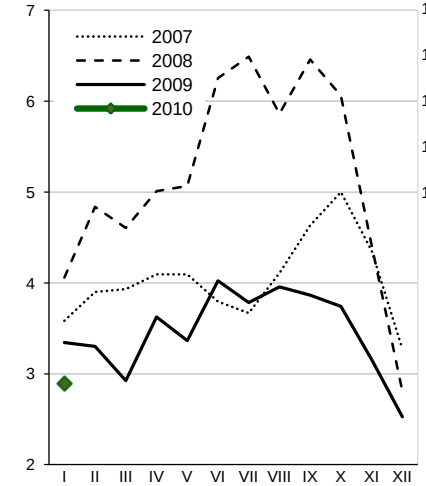

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

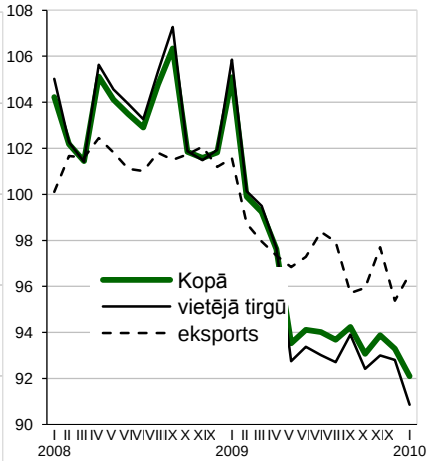

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

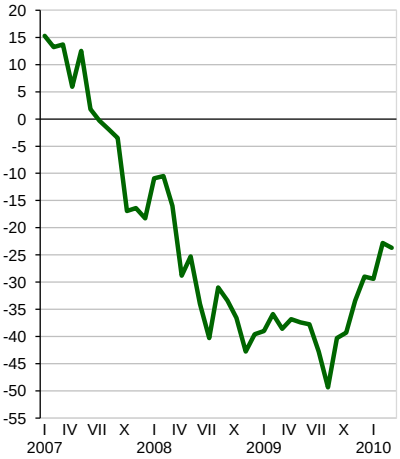

2.18.attēls. **Metāla un gatavo metāla izstrādājumu ražošanu raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

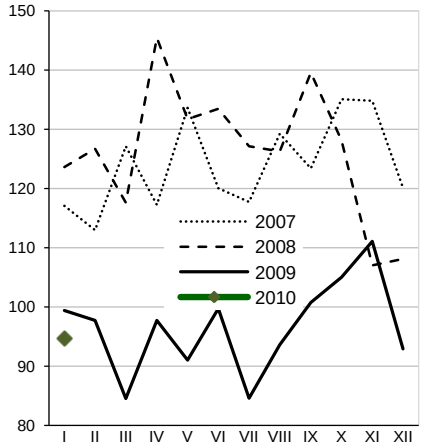

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

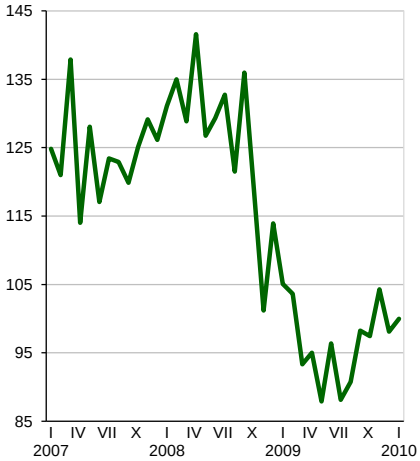

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

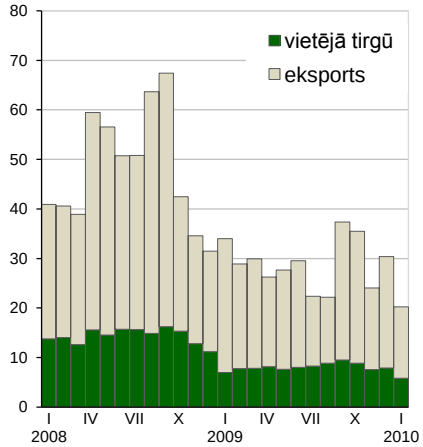

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

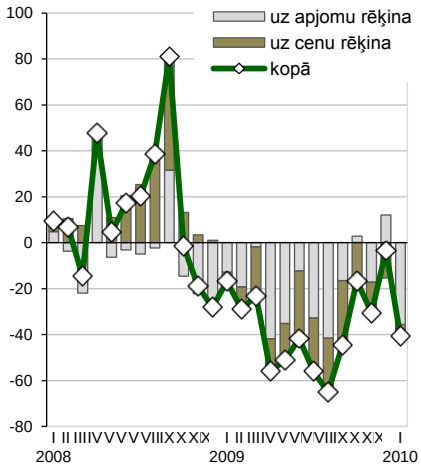

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

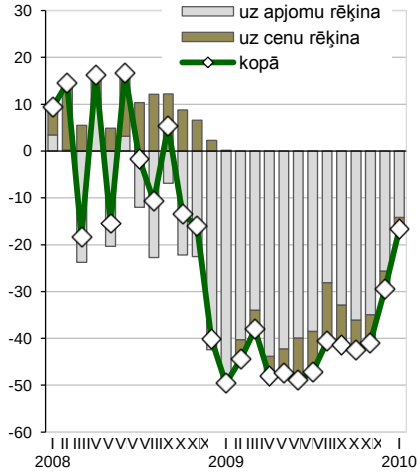

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

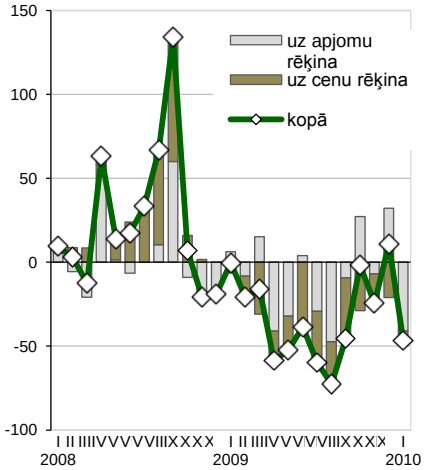

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

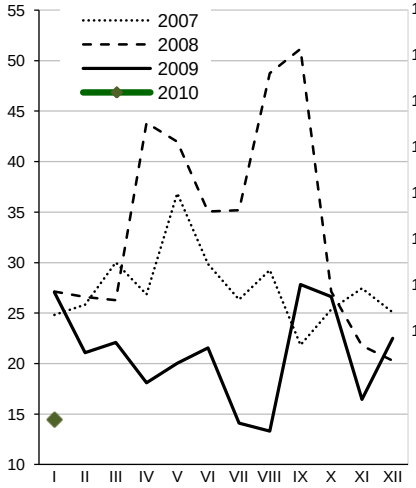

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

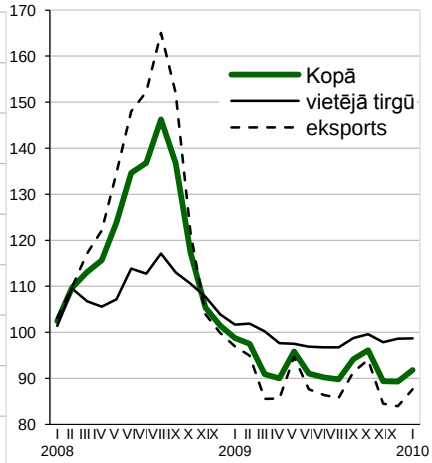

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

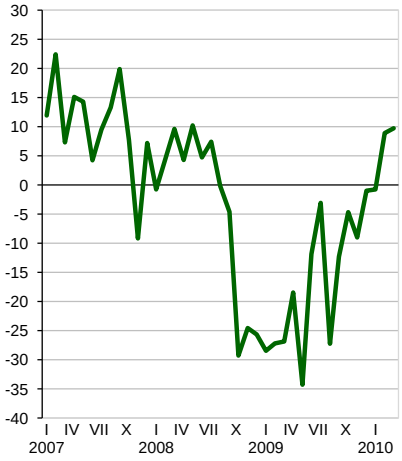

2.19.attēls. **Elektrisko un optisko iekārtu ražošanu raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

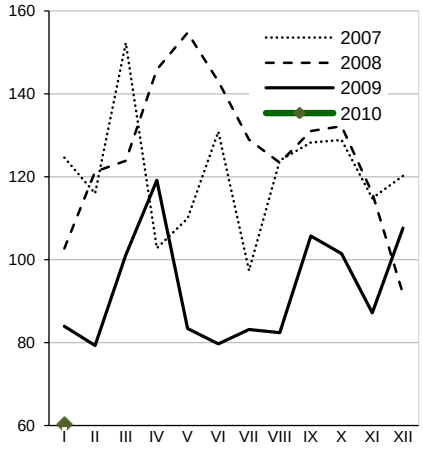

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

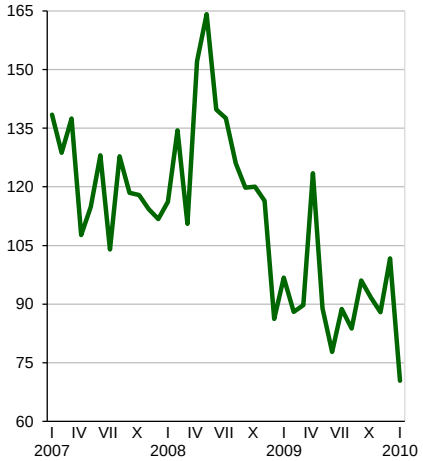

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

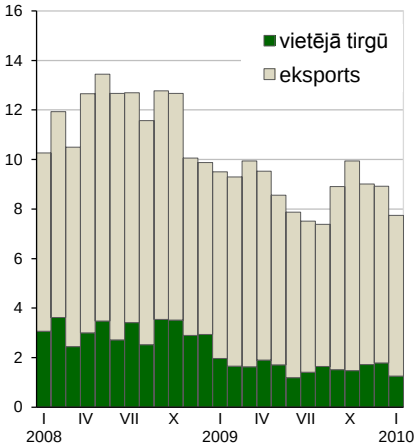

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

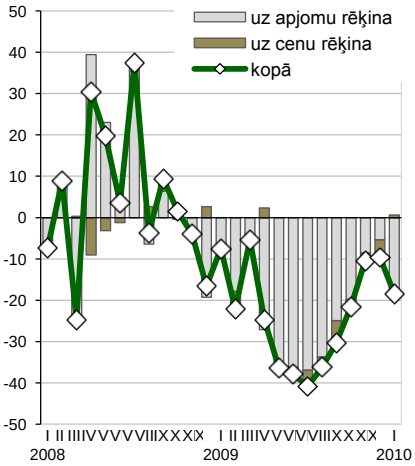

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

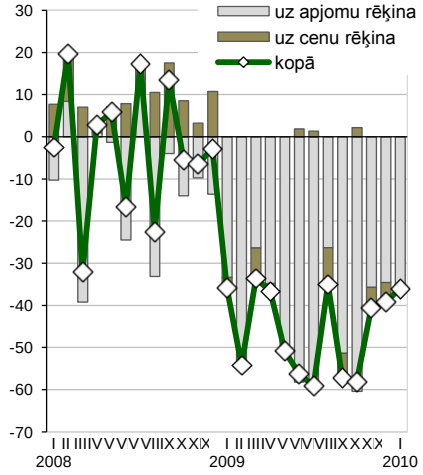

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

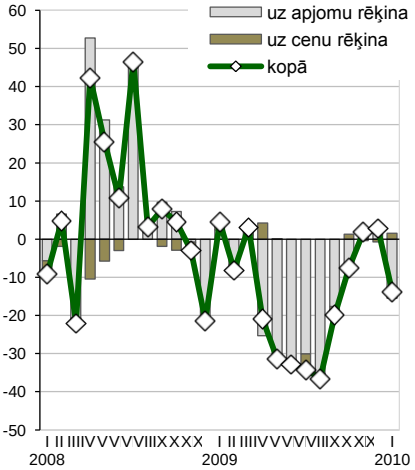

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

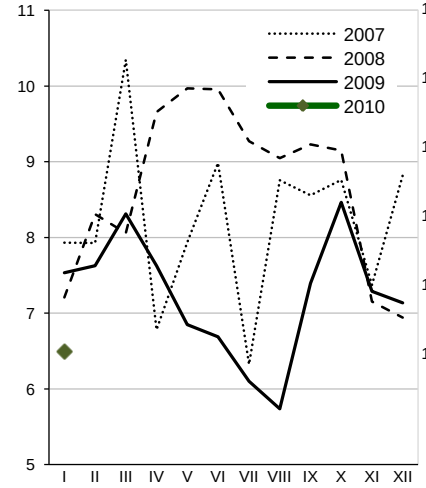

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

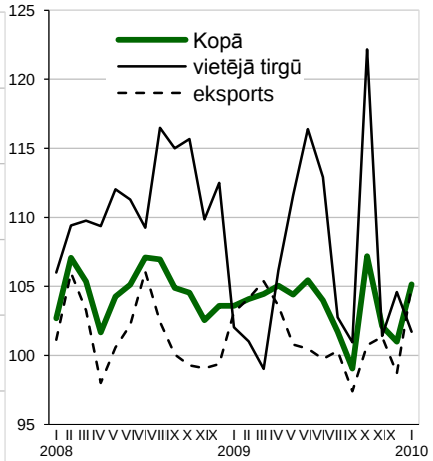

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

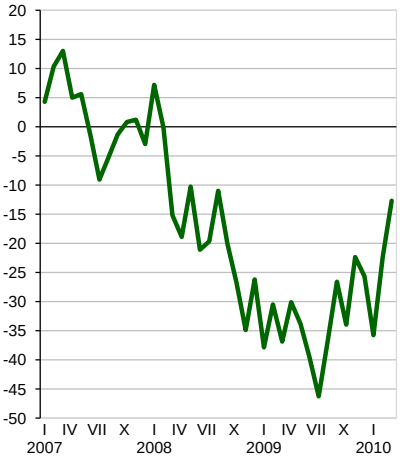

2.20.attēls. **Mašīnu un iekārtu ražošanu raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

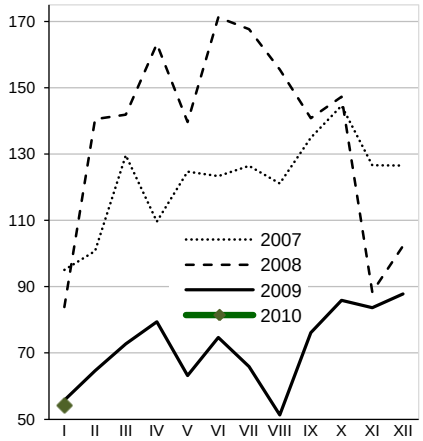

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

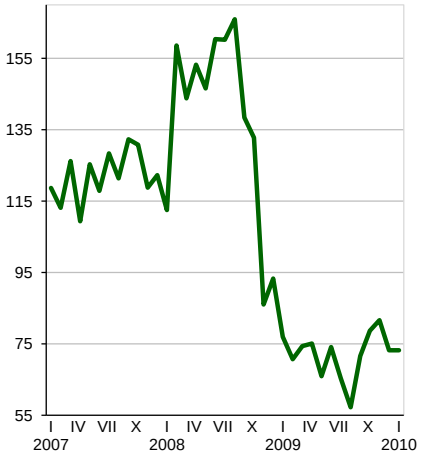

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

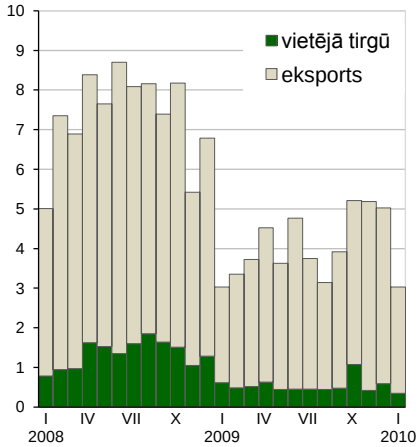

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

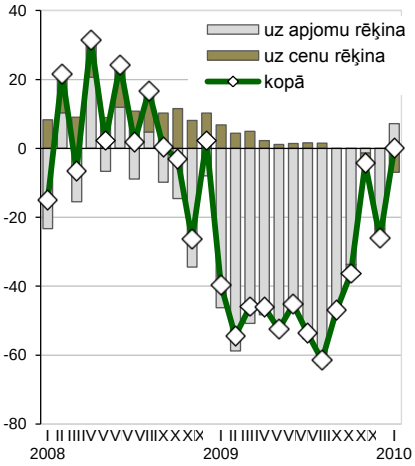

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

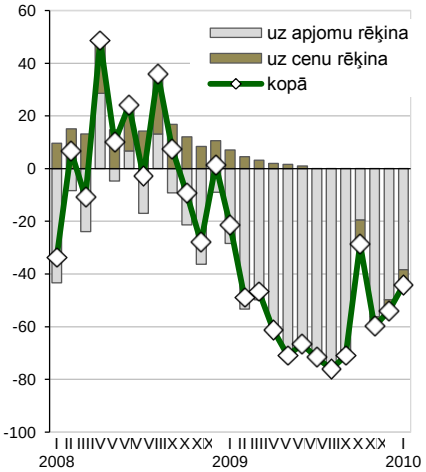

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

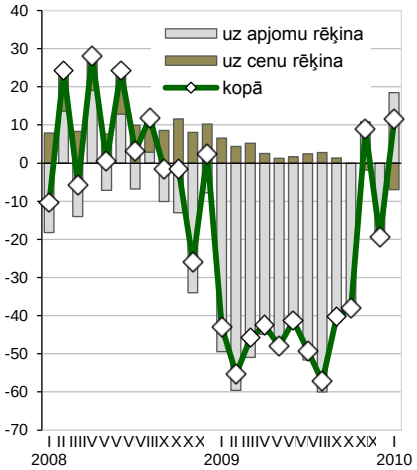

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

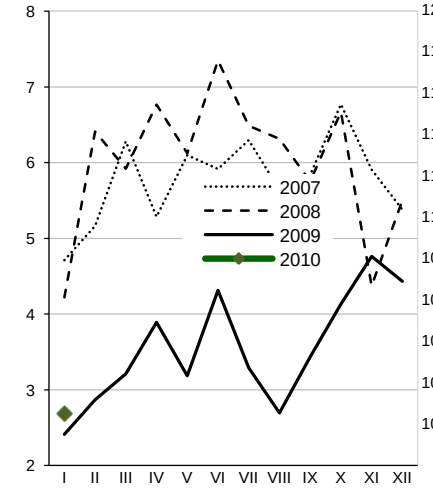

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

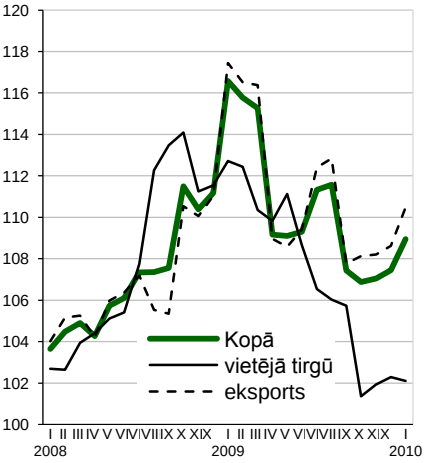

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

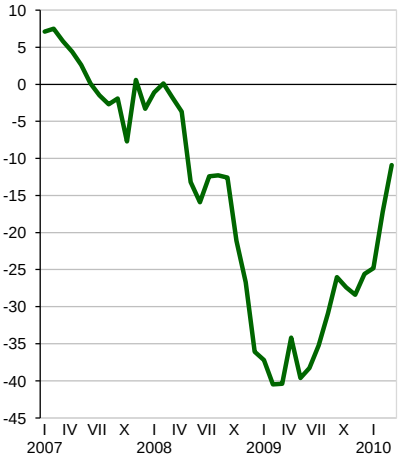

2.21.attēls. **Transporta līdzekļu ražošanu raksturojoši rādītāji**

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli neizlīdzināti dati, 2005=100

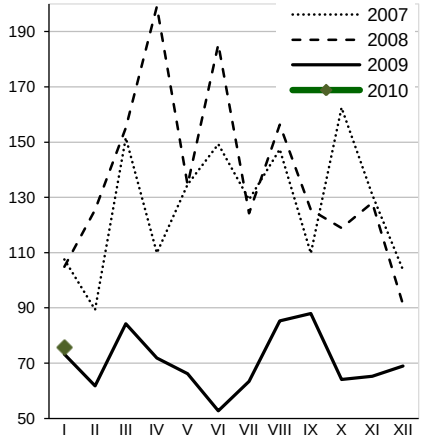

Produkcijas fiziskā apjoma indekss, sezonāli izlīdzināti dati, 2005=100

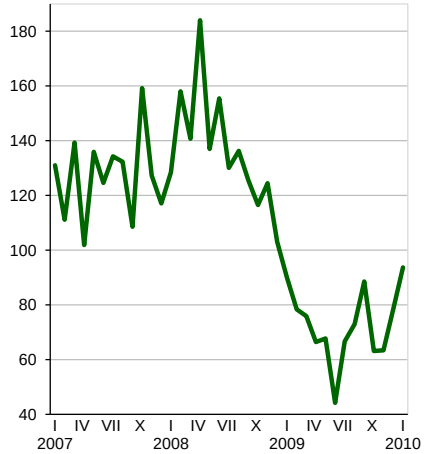

Produkcijas realizācija faktiskās cenās, milj. latu

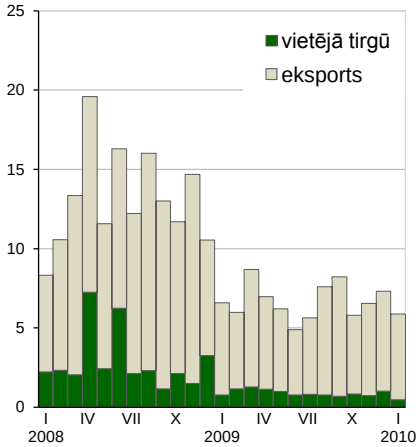

Produkcijas realizācija kopā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

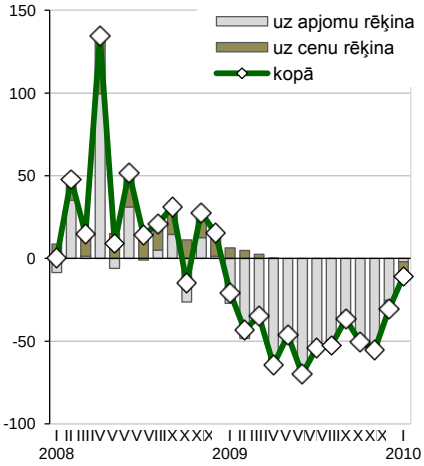

Produkcijas realizācija vietējā tirgū, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

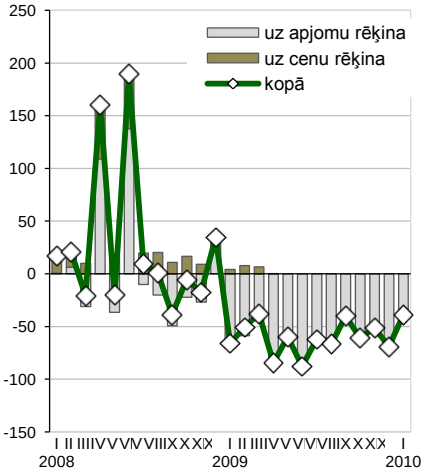

Produkcijas realizācija eksportā, izmaiņas % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

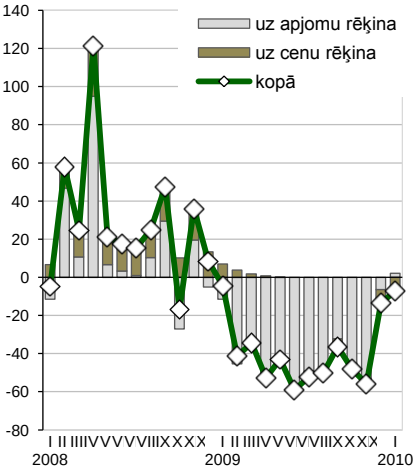

Produkcijas realizācija eksportā, faktiskās cenās, milj. latu

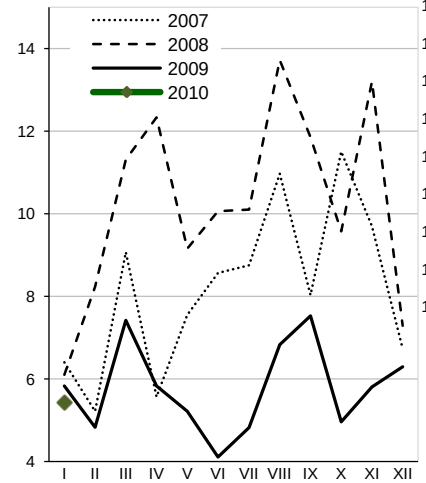

Ražotāju cenu izmaiņas, 2007.gada decembris =100

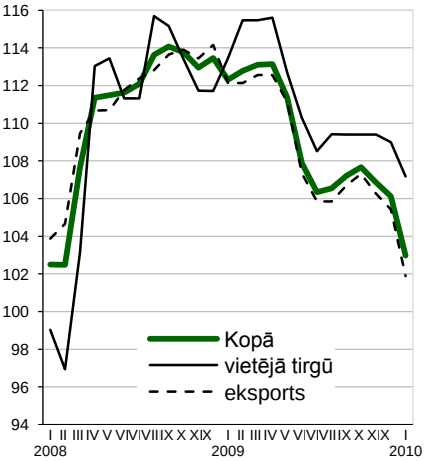

Nozares konfidences rādītājs, (sezonāli izlīdzināti dati)

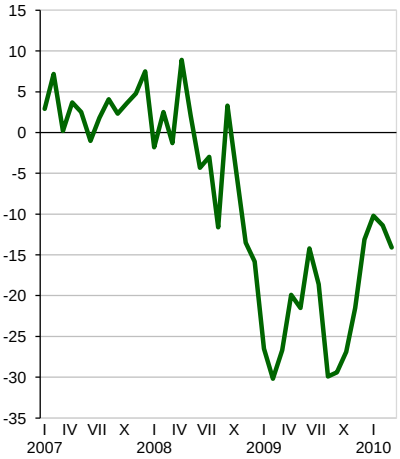

3. Pieprasījums

Kopš 2008.gada sākuma turpina samazināties **iekšzemes pieprasījums.** 2009.gada 4.ceturksnī tas bija par 25,4% mazāks nekā 2008.gada 4.ceturksnī. Salīdzinot ar 2009.gada 3.ceturksni, iekšzemes pieprasījums ir sarucis par 1,5% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem). 2009.gadā kopumā iekšzemes pieprasījums saruka par ceturto daļu, salīdzinot ar 2008.gadu.

Jau devīto ceturksni pēc kārtas vērojams privātā patēriņa kritums. Visstraujākais samazinājums bija 2008.gada 4.ceturksnī, kad privātais patēriņš, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, saruka par vairāk kā 8%. 2009. gada 4. ceturksnī privātā patēriņa samazinājuma tempi ir kļuvuši mērenāki – kritums par 3,6%, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni. Gada laikā privātais patēriņš ir sarucis par 22,4 procentiem.

Valsts patēriņš 2009.gada 4.ceturksnī bija par 14,3% zemākā līmenī nekā 2008.gada 4.ceturksnī. Kopumā 2009.gadā valsts patēriņš saruka par 9,2%, ko noteica ne tikai būtiska izdevumu samazināšana jau 2008. gada beigās, apstiprinot 2009. gada valsts budžetu, bet arī veicot papildus budžeta konsolidācijas pasākumus 2009. gada jūnijā.

2009.gadā investīcijas samazinājās par 37,7%, pie tam krituma tempi aizvien pieaug. 2009.gada 4.ceturksnī investīcijas pamatlīdzekļos bija par 16% mazākas nekā 3.ceturksnī (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem), jo joprojām saglabājas zema ražošanas jaudu noslodze, bankas ir ļoti piesardzīgas uzņēmēju kreditēšanā, kā arī būtiski ir samazināti valsts izdevumi investīcijām.

Ievērojami sašaurinoties iekšējam pieprasījumam, sarucis ir arī preču un pakalpojumu imports. 2009.gada 4.ceturksnī tas bija par 27,1% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. 2009. gadā kopumā imports saruka par 34,2 procentiem.

Pakāpeniski uzlabojoties ekonomiskajai situācijai vairumā mūsu galveno tirdzniecības partnervalstu, ir palielinājies Latvijas **ārējais pieprasījums.** Lai gan 2009.gadā eksports samazinājās par 13,9%, tomēr gada otrajā pusē, pakāpeniski palielinoties pieprasījumam, jau otro ceturksni pēc kārtas ir vērojams diezgan būtisks eksporta apjomu palielinājums (4. ceturksnī par 5,2%, salīdzinājumā ar 3. ceturksni, pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem).

Turpmāk ir dota statistiskā informācija par IKP komponentēm no izlietojuma puses, t.i., privātā un sabiedriskā patēriņa, bruto pamatkapitāla veidošanas, kā arī eksporta un importa dinamiku, struktūru un devumu iekšzemes kopproduktā.

3.1.tabula. **IKP no izlietojuma puses**

Pieauguma tempi, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

	2008. gads	2009. gads	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Privātais patēriņš	-5,5	-22,4	-17,8	-24,7	-27,9	-18,3
Valsts patēriņš	1,5	-9,2	-1,2	-6,9	-12,4	-14,3
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-15,6	-37,7	-34,1	-38,1	-39,4	-38,4
Eksports	-1,3	-13,9	-16,4	-17,9	-14,7	-6,3
Imports	-13,6	-34,2	-34,3	-39,3	-35,4	-27,1
IKP	**-4,6**	**-18,0**	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**

Struktūra, % no IKP

	2008. gads	2009. gads	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Privātais patēriņš	61,8	60,9	64,4	61,0	59,1	58,9
Valsts patēriņš	19,7	21,1	22,0	22,0	18,6	21,7
Kopējā pamatkapitāla veidošana	29,4	21,3	19,5	21,5	21,4	22,9
Izmaiņas krājumos	2,2	-2,4	-1,5	-4,5	1,6	-4,9
Eksports	41,7	42,2	40,4	39,4	43,0	46,0
Imports	54,8	43,1	-44,8	-39,4	-43,7	-44,6
Eksporta-importa saldo	-13,1	-0,9	-4,4	0,0	-0,7	1,4
IKP	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Devums izaugsmē

	2008. gads	2009. gads	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Privātais patēriņš	-4,0	-16,0	-13,4	-18,3	-20,0	-12,1
Valsts patēriņš	0,2	-1,4	-0,2	-1,0	-1,6	-2,4
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-5,6	-12,0	-9,9	-12,3	-12,3	-13,1
Izmaiņas krājumos	-3,7	-3,1	-9,5	-2,7	0,2	-1,1
Eksports	-0,5	-6,0	-7,6	-8,1	-6,2	-2,5
Imports	-9,0	-20,4	22,8	24,0	21,0	-14,3
IKP	**-4,6**	**-18,0**	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**

Pieauguma tempi, % pret iepriekšējo ceturksni, sezonāli izlīdzināti dati

	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Privātais patēriņš	-0,5	-1,8	-4,1	-8,4	-5,3	-8,1	-6,8	-3,6
Valsts patēriņš	-3,3	0,5	0,2	3,5	-5,4	-5,0	-4,6	-2,8
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-5,0	-4,7	-8,3	-7,5	-11,5	-15,2	-14,3	-16,0
Eksports	-1,8	0,3	-1,9	-3,3	-11,8	-2,1	2,1	5,2
Imports	-0,2	-3,1	-6,5	-12,9	-14,5	-12,1	-1,5	-2,1
IKP	**-2,3**	**-2,2**	**-1,4**	**-5,3**	**-10,7**	**-0,4**	**-4,0**	**-2,9**

3.1.attēls. **Privātā patēriņa izmaiņas pa ceturkšņiem**

Sezonāli izlīdzināti dati, 2005.g. IV ceturksnis=100

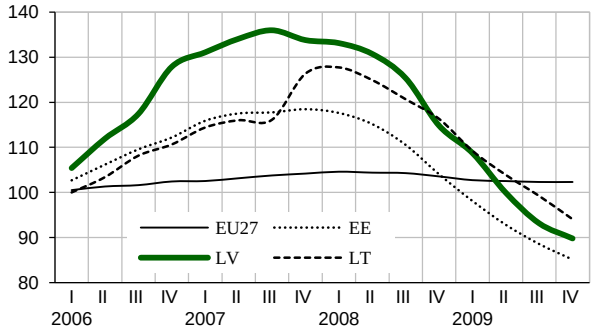

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

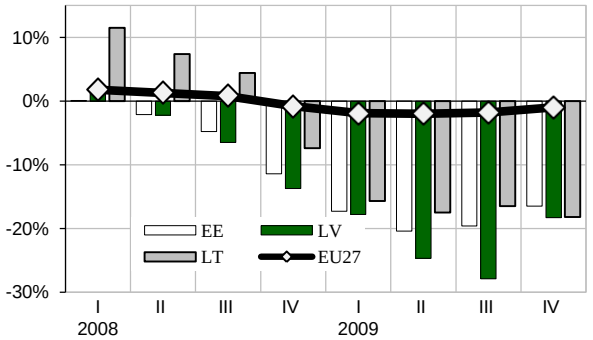

Pirmo reizi reģistrēto automašīnu skaits
(sezonāli izlīdzinātie dati, 2007.g. decembris = 100)

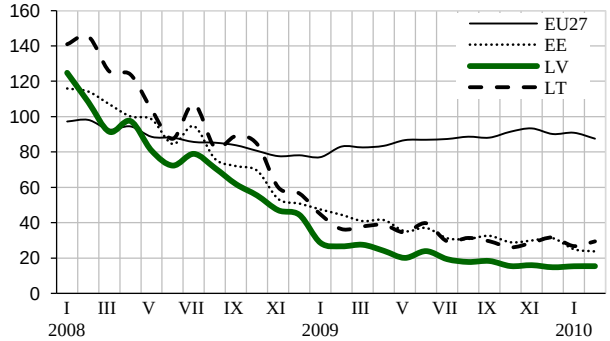

Patērētāju konfidences rādītājs*

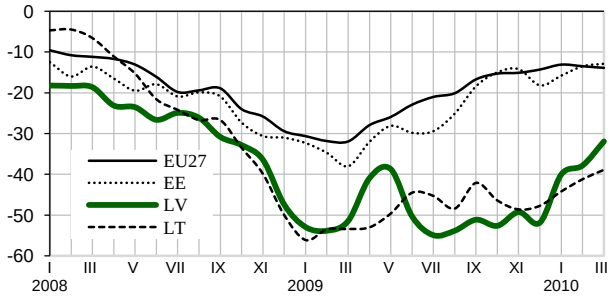

* Patērētāju konfidences rādītāju aprēķina kā atbilžu saldo vidējo lielumu uz 4 jautājumiem: par finansiālo situāciju, vispārējo ekonomisko situāciju, bezdarba novērtējumu un uzkrājumiem nākošos 12 mēnešos

3.2.attēls. **Sabiedriskā patēriņa izmaiņas pa ceturkšņiem**

Sezonāli izlīdzināti dati, 2005.g. IV ceturksnis=100

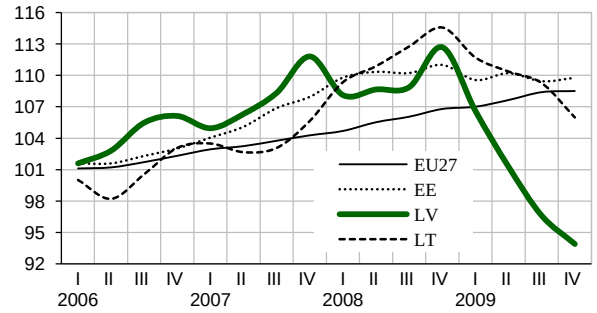

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

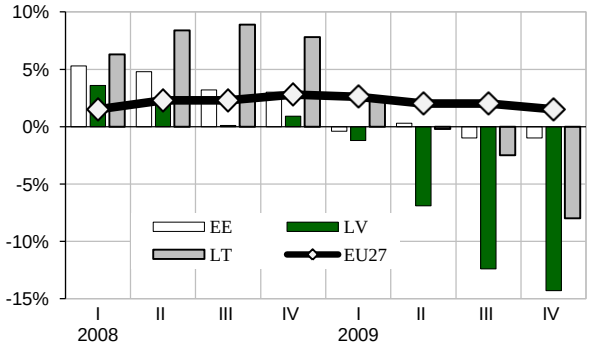

3.3.attēls. **Investīcijas pamatlīdzekļos pa ceturkšņiem**

Sezonāli izlīdzināti dati, 2005.g. IV ceturksnis=100

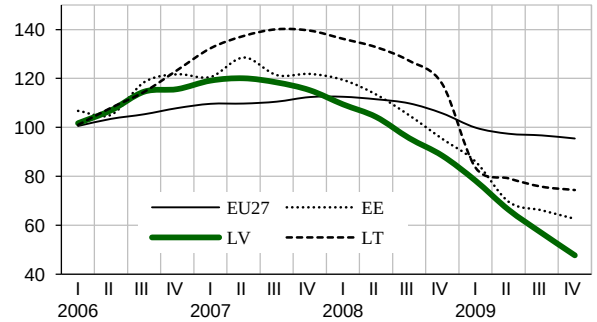

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

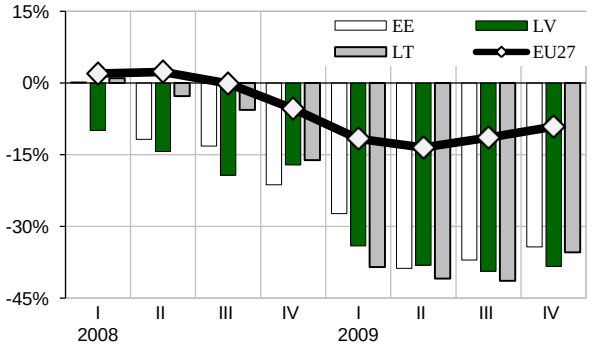

3.4.attēls. **Preču un pakalpojumu eksports pa ceturkšņiem**

Sezonāli izlīdzināti dati, 2005.g. IV ceturksnis=100

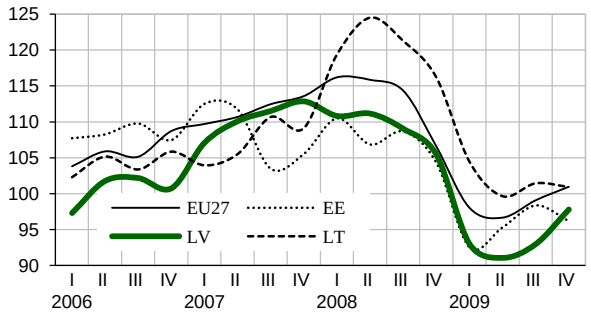

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

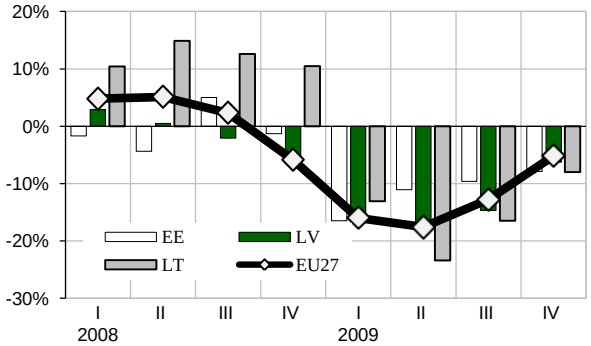

3.5.attēls. **Preču un pakalpojumu imports pa ceturkšņiem**

Sezonāli izlīdzināti dati, 2005.g. IV ceturksnis=100

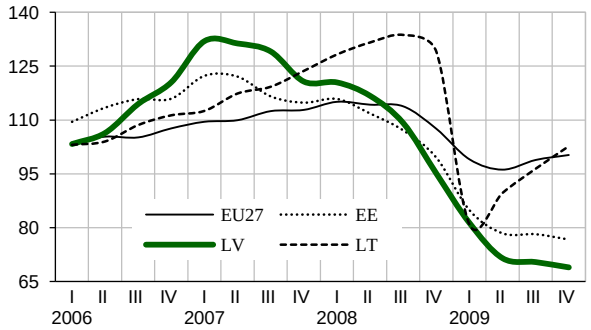

Pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, %

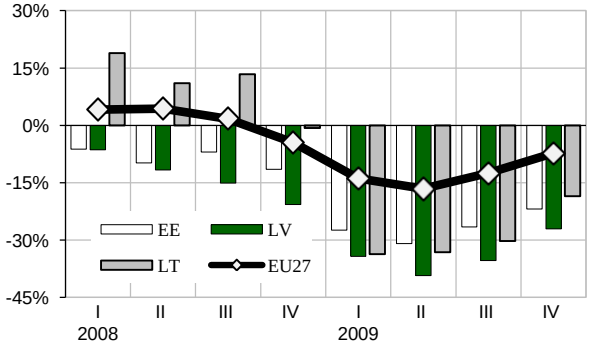

4. Ārējais sektors

Latvijā notiek maksājumu bilances tekošā konta korekcijas, atbilstoši ārvalstu kapitāla plūsmu izmaiņām. Tekošā konta negatīvā bilance, kas 2007.gada 3.ceturksnī sasniedza 24,8% no IKP, nepārtraukti samazinājās un kopš 2009.gada jau bija pozitīva, 4.ceturksnī sasniedzot 12,2% no IKP). 2009.gada 3. un 4. ceturksnī tekošā konta pozitīvais saldo saglabājās 10% līmenī no IKP. Vidēji 2009.gadā tekoša konta bilance bija 9,4% no IKP.

Tekošā konta izmaiņas galvenokārt ir saistītas ar uzlabojumiem ārējās tirdzniecības un ienākumu bilances posteņos. Ārējās tirdzniecības deficīts 2009. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies un bija 6,5% no IKP (t.sk. 3.ceturksnī – 5,9%, 4.ceturksnī – 3,6% no IKP). Ārējās tirdzniecības negatīvās bilances samazināšanu gada pirmajā ceturksnī noteica daudz straujāks importa, nekā eksporta samazinājums, savukārt 3.un 4.ceturksnī - eksporta straujāks pieaugums, nekā importa.

2009.gada 4.ceturksnī pirmo reizi ir vērojamas pozitīvas tendences preču eksporta apjomu dinamikā. Salīdzinot ar 2008.gada 4.ceturksni, preču eksports salīdzināmās cenās ir palielinājies par 3,7%. Tomēr, ņemot vērā eksporta cenu samazināšanos par 7,5%, ienākumi faktiskajās cenās no preču eksporta bija par 2% mazāki nekā gadu iepriekš.

Ārējās tirdzniecības deficīts 2009.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kopumā ir samazinājies gandrīz par 11 procentpunktiem un bija 6,5% no IKP. 2010.gadā ārējās tirdzniecības deficīts turpinās sarukt, kaut gan korekcijas būs daudz mērenākas.

Tekošā konta pakalpojumu bilance ir pozitīva. Atšķirībā no preču bilances, pakalpojumu bilances korekcija ir neliela. 2009.gadā pakalpojumu bilances pārpalikums sasniedza 6,2% no IKP – par 2,2 procentpunktiem pārsniedzot 2008.gada līmeni. Pakalpojumu bilances uzlabošanos noteica straujš importa apjomu kritums 2009.gada 1.ceturksnī, kamēr eksporta kritums bija gandrīz desmit reizes mazāks – par 2,2%. Kopš 2009.gada 2.ceturkšņa gan importa, gan eksporta dinamika ir stabila. Vidēji gadā ik ceturksni pakalpojumu eksporta un importa apjomi faktiskajās cenās bija attiecīgi par 11,3% un 27,5% mazāki nekā pirms gada. 2009.gada 4.ceturksnī pakalpojumu eksports bija par 10% un pakalpojumu imports par 27% mazāks, nekā gadu iepriekš. Kopumā preču un pakalpojumu eksports un imports faktiskajās cenās 2009.gadā ir samazinājies attiecīgi par 18% un 38 procentiem.

2009.gadā ir palielinājies tekošā konta ienākumu bilances pozitīvais saldo. Gada 3. un 4.ceturksnī tas bija attiecīgi 6,8% un 6,1% no IKP. Ienākumu bilances pozitīvā saldo pieaugums galvenokārt ir saistīts ar reinvestētās peļņas pozitīvo rādītāju, liecinot par ārvalstu investoru lielajiem zaudējumiem.

Tekošā konta korekcijas notiek atbilstoši finanšu konta izmaiņām. Kopš 2008.gada 4.ceturkšņa ir vērojams maksājumu bilances finanšu konta pasīvu samazinājums, it īpaši monetārās un finanšu iestādēs. Process pastiprinājās 2009.gada 1.ceturksnī, pārsniedzot iepriekšējā gada ienākošā privātā kapitāla apjomu. Kopš

2009.gada 2.ceturkšņa privātā ārvalstu kapitāla aizplūde turpinājās, kaut arī daudz mazākos apjomos. Privātā kapitāla aizplūšanas negatīvo ietekmi uz finanšu konta stāvokli daļēji mazināja valsts sektora ilgtermiņa aizņēmumi.

2009.gada 2.ceturksnī ĀTI plūsmas bija negatīvas, bet jau 3. un 4.ceturksnī tās ir pozitīvas (attiecīgi 3,3% un 0,1% no IKP). Ienākošo ĀTI plūsmu svārstības ir saistītas ar ieguldījumiem ārvalstu uzņēmumu pamatkapitālā, kas, atkarībā no tā lieluma, spēj nosegt (vai daļēji nosedz) ārvalstu uzņēmumu zaudējumus. Jāatzīmē, ka 2009.gadā ienākošo ĀTI plūsmas bija tikai 6% no iepriekšējā gada rādītāja.

Portfeļinvestīciju daļa pēdējos trīs gados nepārsniedz 10% no ienākošajām finanšu plūsmām. 2009.gadā portfeļinvestīciju saldo bija pozitīvs (1,5% no IKP), galvenokārt saistībā ar Latvijas valdības piesaistīto finansējumu obligāciju un parādzīmju veidā.

Nozīmīgas svārstības ir vērojamas citām investīcijām, kuru bilance 2009.gada pirmajos divos ceturkšņos bija negatīva – attiecīgi 21,1% un 27,5% no IKP, 3.ceturksnī pozitīva – 18,0% no IKP, bet 4.ceturksnī atkal negatīva – 13,1% no IKP.

2009.gadā finanšu konta bilance (bez rezerves aktīviem) bija negatīva (-7,7% no IKP), ko galvenokārt noteica citu ieguldījumu (aizdevumu/aizņēmumu) negatīvā bilance.

Latvijas Banka aprēķina **lata reālo efektīvo kursu** pret 13 galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām. Lata reālais kurss ietver lata nominālā kursa izmaiņas pret Latvijas tirdzniecības partnervalsts valūtu, kā arī patēriņa cenu izmaiņas Latvijā salīdzinājumā ar patēriņa cenu izmaiņām tirdzniecības partnervalstī. Reālo kursu aprēķina, nominālā kursa indeksu dalot ar ārvalstu un iekšzemes cenu indeksu attiecību un tas parāda Latvijas relatīvo eksporta konkurētspēju pasaules tirgos.

Straujās izaugsmes gados, salīdzinoši augstās inflācijas dēļ, lata reālais kurss pieauga attiecībā gan pret attīstīto valstu (ASV, Dānija, Francija, Itālija, Lielbritānija, Nīderlande, Somija, Vācija un Zviedrija) valūtām, gan pret attīstības valstu (Igaunija, Krievija, Lietuva un Polija) valūtām. Īpaši strauji lata kurss pieauga 2008.gada otrajā pusē un 2009.gada sākumā, kas galvenokārt bija saistīts ar mūsu tirdzniecības partnervalstu nacionālo valūtu devalvāciju. Lata reālā efektīvā kursa pieaugums bija neizdevīgs eksportētājiem un mūsu ražotāji zaudēja savu konkurētspēju.

Kopš 2009.gada marta lata reālais efektīvais kurss pakāpeniski mazinās, kas saistīts gan ar cenu līmeņa un darba algu samazināšanos, gan citu ar ražošanu saistīto izmaksu optimizāciju.

Turpinājumā grafiski ir parādīta preču un pakalpojumu eksporta-importa dinamika pa mēnešiem, maksājumu bilances tekošā un finanšu konta izmaiņas pa ceturkšņiem, kā arī lata efektīvā kursa izmaiņas.

4.1.attēls. **Preču eksports un imports pa mēnešiem**

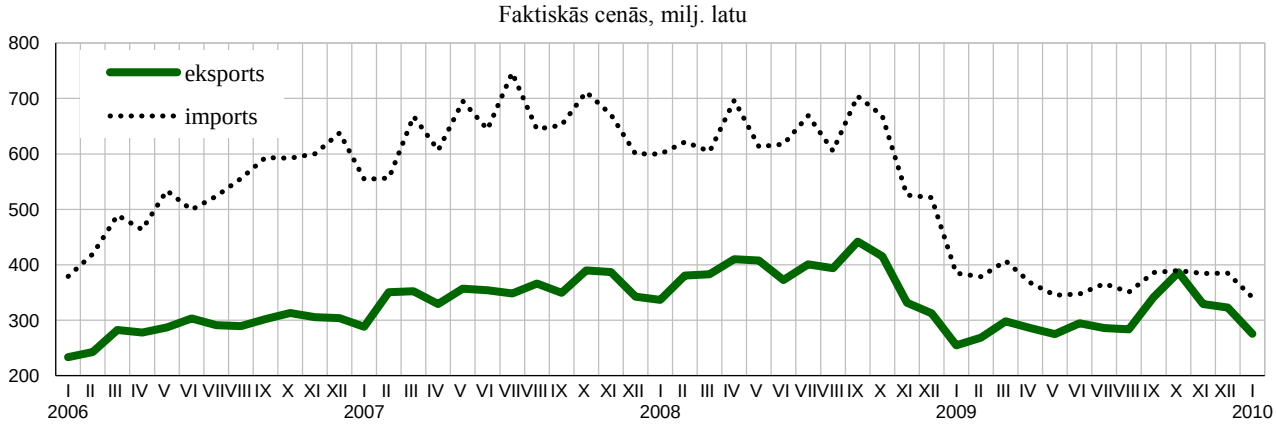

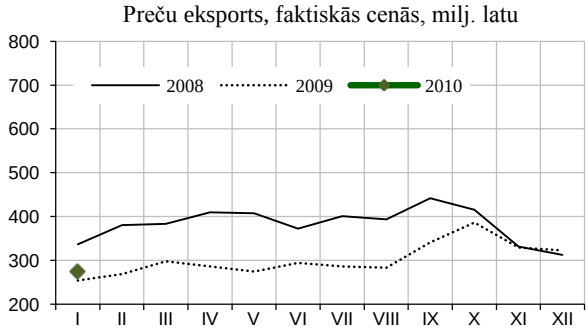

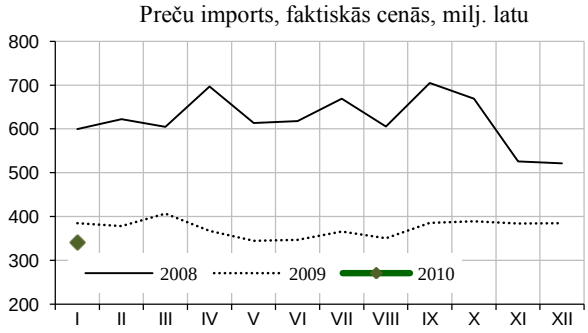

4.2.attēls. **Pakalpojumu eksports un imports pa mēnešiem**

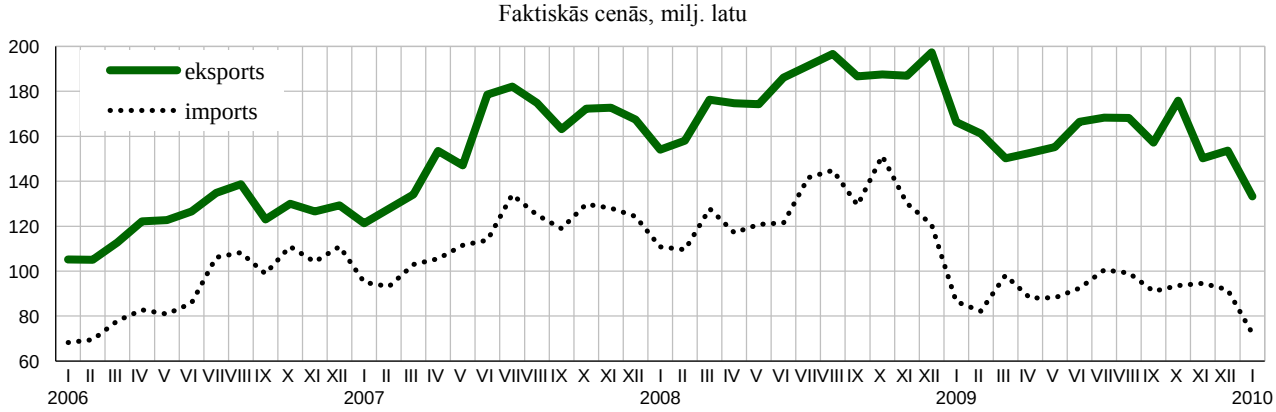

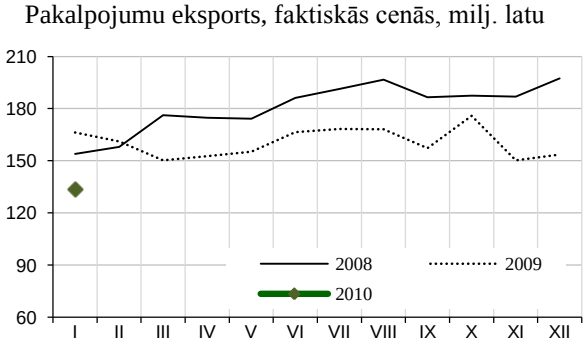

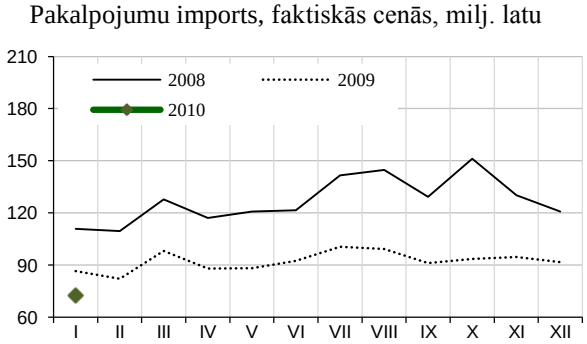

4.3.attēls. **Maksājumu bilance pa ceturkšņiem**

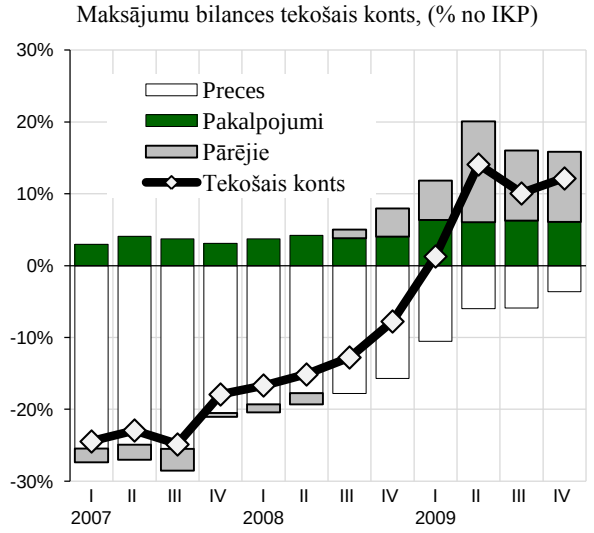

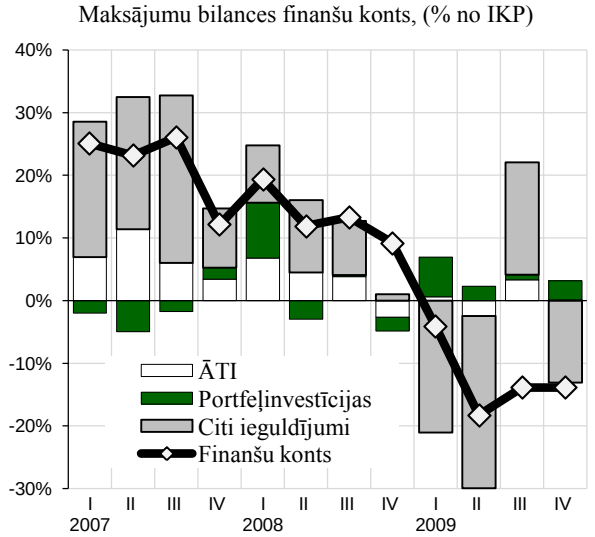

4.4.attēls. **Lata reālā efektīvā kursa indekss**

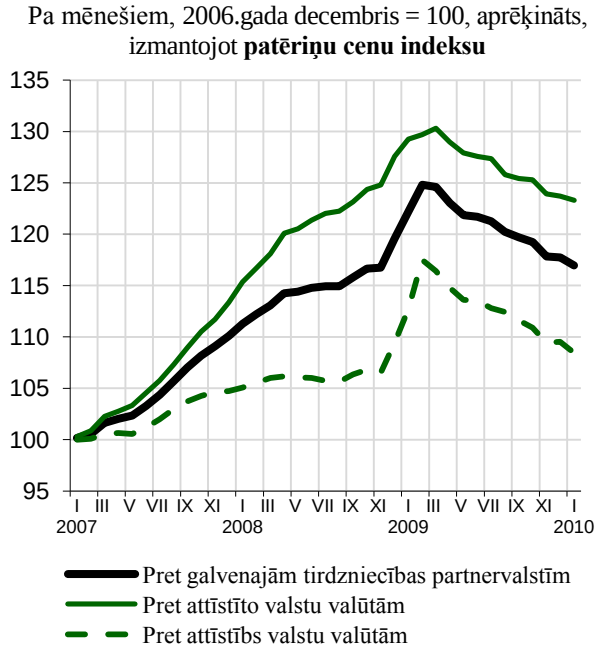

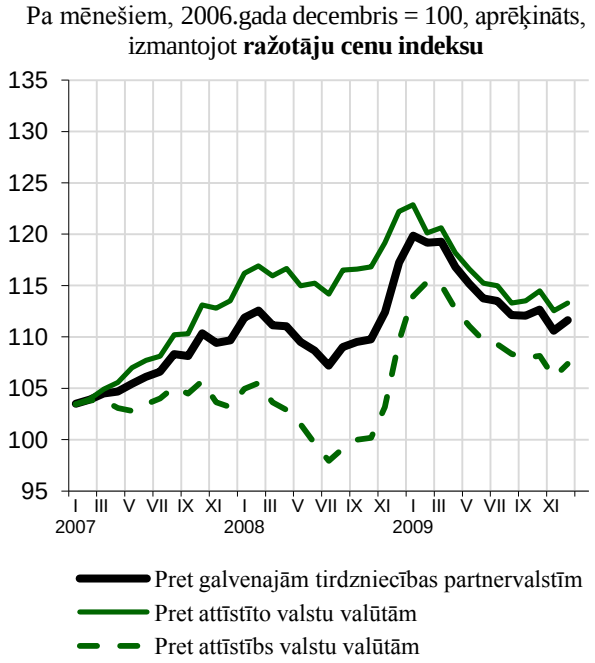

5. Finanšu sektors

Valdības finanses

Ekonomisko aktivitāšu un iekšējā pieprasījuma samazināšanās atstāj negatīvu ietekmi uz budžeta ieņēmumiem. Valsts kopbudžeta ieņēmumu samazināšanās aizsākās 2008. gada nogalē. 2009. gadā valsts konsolidētā kopbudžeta kopējie ieņēmumi bija 4743,7 milj. latu. Tas ir par 17,3% mazāk nekā 2008.gadā, savukārt izdevumi bija 5626,8 milj. latu (par 10,2% mazāk nekā 2008.gadā). Rezultātā 2009.gadā finansiālais deficīts bija 892,1 milj. latu, jeb 6,7% no IKP, kas ir ievērojami vairāk nekā 2008.gadā (3,3% no IKP). 2010.gada janvārī-februārī valsts konsolidētajā kopbudžetā bija 17,2 milj. latu deficīts.

Gandrīz 75% no visiem budžeta ieņēmumiem veido nodokļu ieņēmumi, kas 2009. gadā bija 3515 milj. latu. Neraugoties uz atsevišķu nodokļu likmju palielināšanu, kopējie nodokļu ieņēmumi samazinājās par 25,8%. Nodokļu ieņēmumu samazinājumu noteica ekonomisko aktivitāšu sašaurināšanās – mazumtirdzniecības apgrozījuma kritums, bezdarba pieaugums u.c. 2010.gada pirmajos divos mēnešos kopējie nodokļu ieņēmumi bija 534,7 milj. latu, kas ir par 16% mazāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi 2009.gadā bija 798,4 milj. latu. Salīdzinājumā ar 2008.gadu, tas ir par 28,5% mazāk, neskatoties uz to, ka tika paaugstināta nodokļa likme. PVN ievākuma samazinājumu nosaka mazumtirdzniecības apgrozījuma kritums un ekonomisko aktivitāšu mazināšanās. Saskaņā ar VID datiem, 2009.gadā PVN atmaksas bija 554,9 milj. latu apmērā (par 9% mazāk nekā 2008.gadā). Pēc pievienotās vērtības deklarāciju datiem kopējā darījuma vērtība 2009.gadā, salīdzinot ar 2008.gadu, samazinājās par 26,4%. PVN ieņēmumu samazināšanās turpinās arī 2010.gadā. Janvārī – februārī nodokļa ieņēmumi ir par 10,8% mazāki, nekā 2009.gada atbilstošajā periodā.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi 2009.gadā bija 504,1 milj. latu, kas salīdzinājumā ar 2008.gadu ir par 6,8% mazāk. Akcīzes nodokļa ieņēmumi no tabakas izstrādājumiem samazinājās par 20,6%, no alkoholiskajiem dzērieniem – par 7,7% un no naftas produktiem par 2,1%, salīdzinot ar 2008.gadu. Ekonomiskā lejupslīde un 2009.gada sākumā realizētais akcīzes nodokļa likmju palielinājums praktiski visām akcīzes precēm ir izraisījusi akcīzes preču realizācijas apjomu kritumu, kas attiecīgi arī samazinājis akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā. 2010.gada pirmajos divos mēnešos akcīzes nodokļa ieņēmumi bija par 22,2% mazāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi 2009.gadā bija 197,2 milj. latu, kas salīdzinājumā ar 2008.gadu ir par 60,8% mazāk. Tas ir viens no lielākajiem ieņēmumu samazinājumiem, kas skaidrojams ar būtisku 2008.gada peļņas samazinājumu, kā rezultātā samazinājās uzņēmumu ienākuma nodokļa iemaksas un pieauga atmaksas. 2010.gada sākumā turpinās straujš uzņēmumu ienākuma nodokļu ieņēmumu samazinājums – gandrīz par 60%, salīdzinot ar 2009.gada atbilstošo periodu.

Nodarbinātības un darba algas samazināšanās atbilstoši samazina iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus un sociālās apdrošināšanas iemaksas. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2009.gadā bija 729,4 milj. latu, kas salīdzinājumā ar 2008.gadu ir par 29,1% mazāk. Tas ir skaidrojams ar nodarbināto skaita un darba samaksas samazināšanos, kā arī ar 2009.gada janvāri samazināto iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi no 25% uz 23%. 2010.gada janvārī – februārī, salīdzinājumā ar 2009.gada pirmajiem diviem mēnešiem iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi samazinājās par 8,7 procentiem.

Sociālās apdrošināšanas iemaksas (ieskaitot iemaksas valsts fondēto pensiju shēmā) 2009.gadā bija 1330,3 milj. latu, kas salīdzinājumā ar 2008.gadu bija par 20,2% mazāk. Tai skaitā sociālās apdrošināšanas iemaksas valsts speciālajā budžetā bija 1166,7 milj. latu un iemaksas fondēto pensiju shēmā 163,6 milj. latu. 2010.gada janvārī – februārī ieņēmumi no sociālās apdrošināšanas iemaksām ir par 6,5% mazāki, nekā 2009.gada atbilstošajā periodā.

Lai samazinātu valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumus, ir veikta valsts pārvaldes un atsevišķu nozaru optimizācija – ministriju darbinieku, valsts aģentūru, slimnīcu un skolu skaita samazināšana. Tāpat tiek īstenots publiskā sektora algu samazinājums.

Budžeta ieņēmumu samazināšanās valdībai liek īstenot budžeta deficīta ierobežošanas politiku, kas īstermiņā rada papildu spiedienu uz iekšējā pieprasījuma samazināšanos un iekšējā tirgus sašaurināšanos.

Banku sektors

2008.gadā, globālās finanšu krīzes ietekmē, aizsākās no rezidentiem piesaistīto noguldījumu apjomu samazināšanās, kas turpinājās arī 2009. gada pirmajos trīs ceturkšņos. Stabilizējoties situācijai finanšu tirgū, 2009. gada beigās noguldījumi atkal pieauga, un 2009. gada decembra beigās privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi bija 5153 milj. latu, kas bija par 1,7% vairāk nekā 2008. gada beigās.

2009. gadā ir ievērojami samazinājušies kreditēšanas apjomi. Ja 2008. gada decembrī kopumā rezidentiem bija izsniegti kredīti 14,6 miljardu latu apmērā, tad 2009. gada beigās izsniegto kredītu atlikumu apjoms bija 13,5 miljardi latu, kas ir par 7,3% mazāk nekā pirms gada. Sākot ar 2009. gada jūniju, kredītu atlikumi, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošajiem mēnešiem, sāka samazināties un 2010. gada februārī tie bija par 7,9% mazāki nekā gadu iepriekš attiecīgajā mēnesī.

Komerckredītu atlikumi ik mēnesi samazinājās jau kopš 2008. gada novembra un turpināja sarukt arī 2009. gadā. Rezidentiem izsniegto komerckredītu atlikumi 2010. gada februārī, salīdzinot ar 2009. gada februāri, samazinājās par 21,9%. Savukārt industriālo kredītu atlikumi saglabājās būtībā nemainīgi 2008. gada līmenī (2010. gada februārī tie bija par 0,8% lielāki nekā 2009. gada februārī). Jāatzīmē, ka, parādoties atsevišķām atveseļošanās pazīmēm uzņēmējdarbības sektorā, īpaši saistībā ar eksporta potenciāla pieaugumu, 2009. gada beigās atsevišķos mēnešos bija vērojams neliels industriālo kredītu portfeļa pieaugums.

2009.gada sākumā, strauji augot bezdarbam un samazinoties iedzīvotāju ienākumu līmenim, pasliktinājās aizņēmēju maksātspēja. Kredītu ar maksājumu kavējumiem daļa kopējā kredītportfelī pieauga no 15% 2008. gada beigās līdz 25,5% 2009.gada beigās. 2010.gada februārī ar maksājumu kavējumiem bija jau 28,8% kredītu. Kredītu ar maksājumu kavējumiem virs 90 dienām īpatsvars kredītportfelī 2009.gada beigās sasniedza 16,4% (2008. gada beigās – 3,6%) un 2010.gada februārī turpināja augt, sasniedzot jau 17,7 procentus.

Latos izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme 2008. gada 4. ceturksnī bija 14,6%. Ņemot vērā nestabilo ekonomisko situāciju, 2009. gada sākumā latos izsniegto īstermiņa kredītu procentu likme strauji pieauga (2. ceturksnī līdz 24,4%). Situācijai stabilizējoties, procentu likme pakāpeniski samazinājās, un 2009. gada beigās bija 9%. Mazāk izteiktas svārstības gada laikā bija vērojamas ilgtermiņa kredītu vidējām svērtām procentu likmēm, savukārt eiro izsniegtajiem kredītiem procentu likmes kā ierasts bija zemākas nekā latos izsniegtajiem kredītiem.

Nodaļas turpinājumā ir doti dati par valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālajiem rādītājiem, nodokļu ieņēmumiem, izsniegtajiem kredītiem, izdalot atsevišķi dinamiku industriālo un hipotēku kredītu jomā, kā arī mājsaimniecībām izsniegto kredītu dinamiku un vidējām svērtām mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmēm latos un eiro.

5.1.attēls. **Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālie rādītāji**, milj. latu

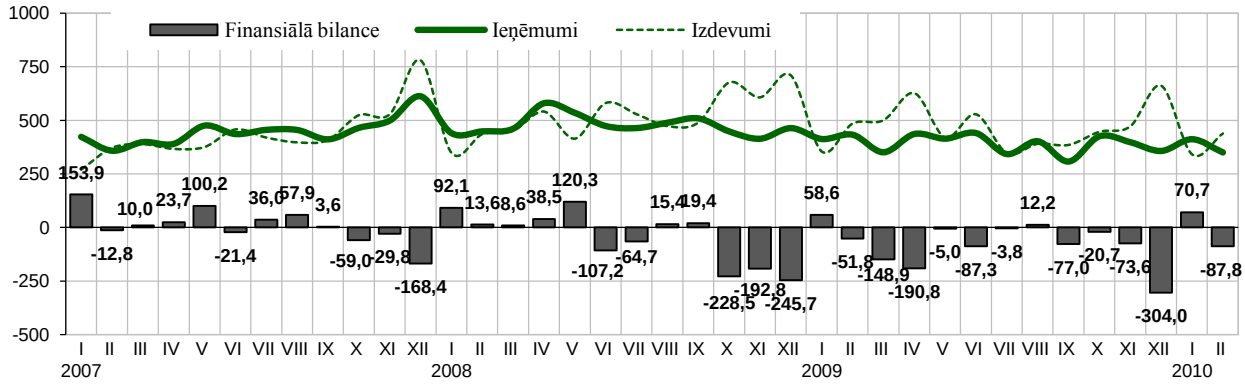

5.2.attēls. **Nodokļu ieņēmumi**

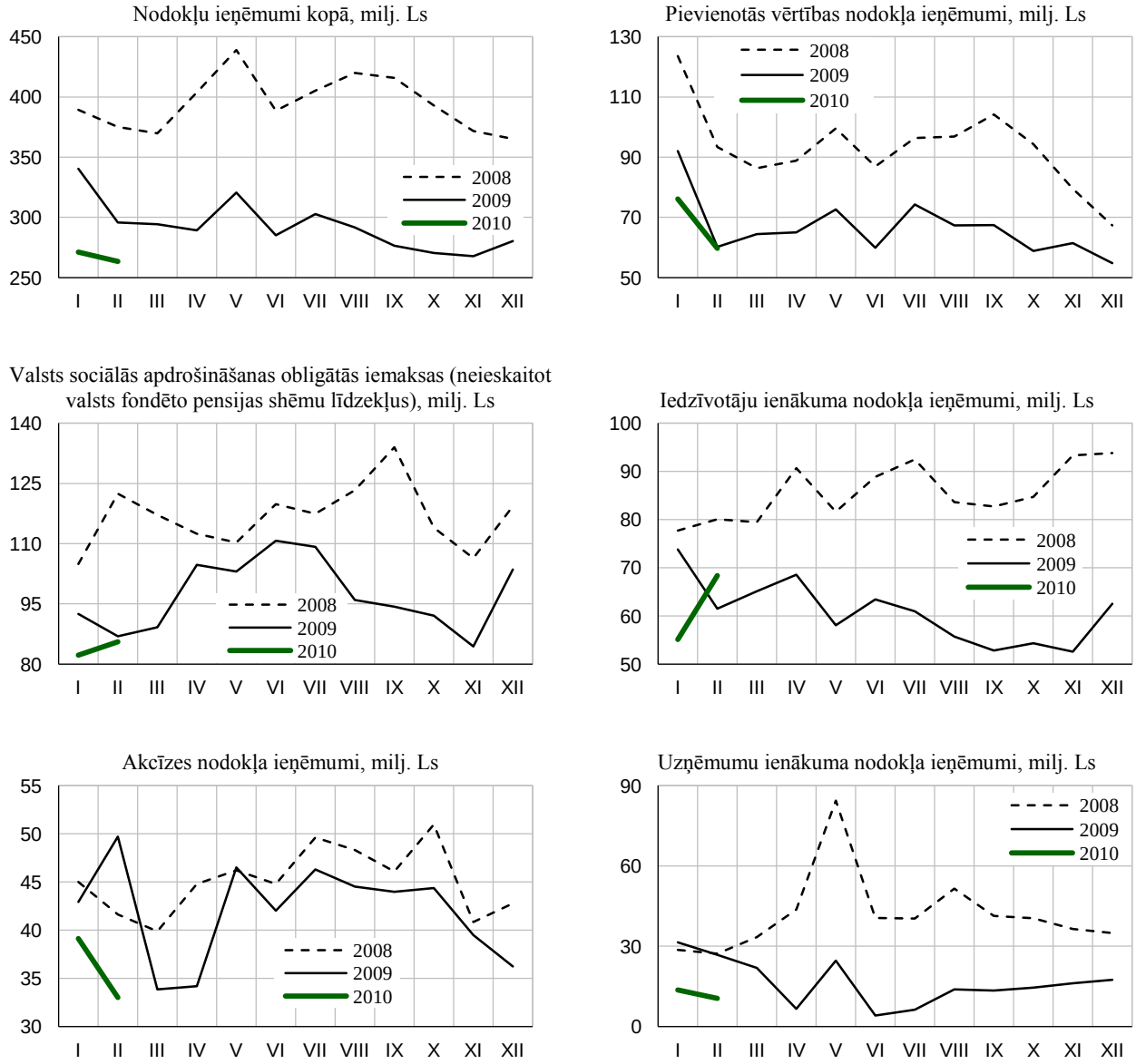

5.3.attēls. **Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegtie kredīti**

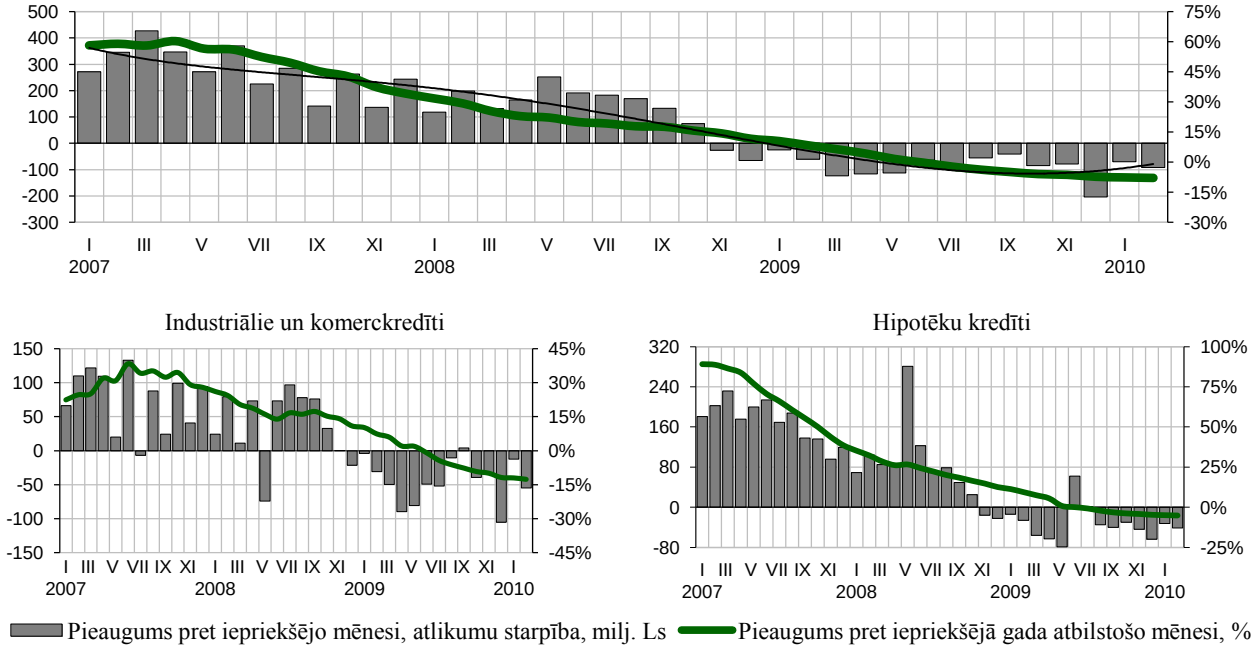

5.4.attēls. **Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti**

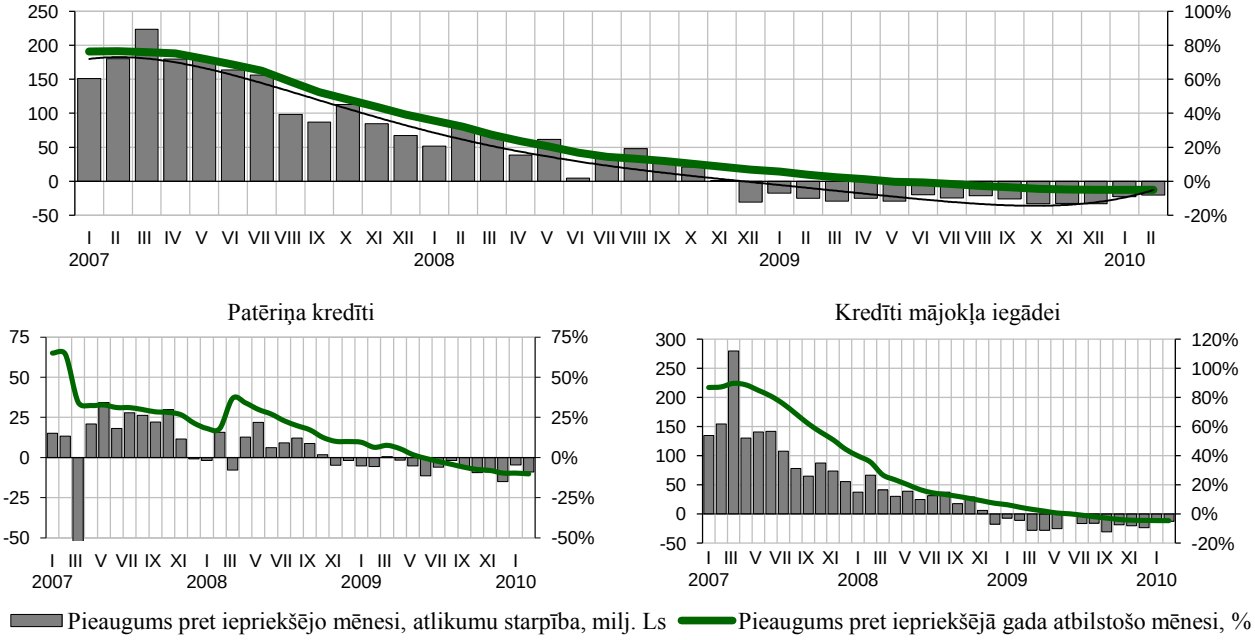

5.5.attēls. **Vidējās svērtās % likmes izsniegtajiem kredītiem**, (Ls; EUR)

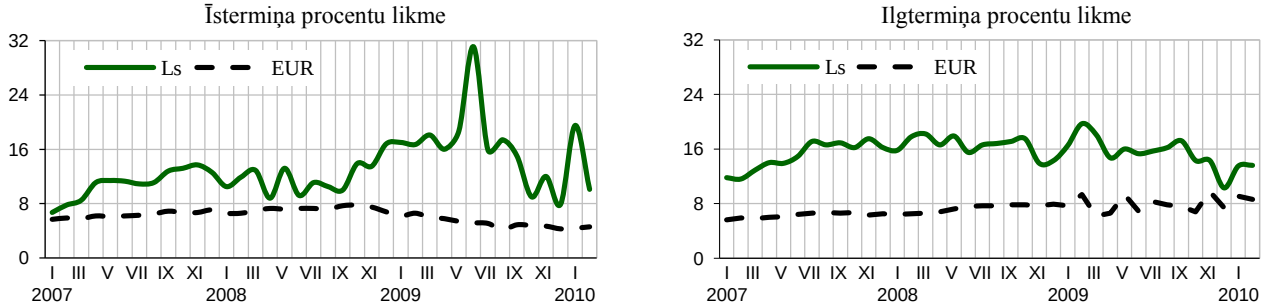

6. Darba tirgus

Nodarbinātība un bezdarbs

Ekonomisko aktivitāšu kritums negatīvi ietekmē situāciju darba tirgū. Nodarbināto skaita samazināšanās un bezdarbs pieaugums aizsākās 2008.gada nogalē. 2010.gada sākumā nodarbinātības un bezdarba rādītāji turpina pasliktināties, bet vairs ne tik strauji. Būtiski krītoties darbaspēka pieprasījumam, nodarbināto skaits 2009.gadā, salīdzinot ar 2008. gadu, ir samazinājies par 137,5 tūkstošiem jeb 12,2%. Visbūtiskāk nodarbinātības samazinājumu 2009.gadā ietekmēja darbaspēka pieprasījuma samazināšanās būvniecības, rūpniecības, tirdzniecības nozarēs, kā arī valsts pārvaldē.

Līdz ar nodarbinātības samazināšanos strauji ir audzis bezdarbs. Pēc Nodarbinātības Valsts aģentūras datiem 2009. gada beigās bija reģistrēti 178,2 tūkst. bezdarbnieku, kas bija 15,9% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem valstī. 2009.gada nogalē ik mēnesi bezdarbs pieauga gandrīz par 1 procentpunktu. Reģistrētā bezdarba pieauguma temps 2010.gada sākumā ir kļuvis lēnāks – janvārī un februārī mēneša laikā bezdarba pieaugums bija attiecīgi 0,6 un 0,5 procentpunkti, bet martā vairs tikai 0,2 procentpunkti. 2010.gada aprīļa sākumā reģistrētā bezdarba līmenis ir sasniedzis 17,3% – reģistrēti ir 194 tūkst. bezdarbnieki.

Pēc darbaspēka apsekojuma datiem, darba meklētāju skaits 2009.gada 4.ceturksnī bija 229,4 tūkst. (19,7% no ekonomiski aktīviem iedzīvotājiem) un bezdarba līmenis gada laikā ir pieaudzis par 9,8 procentpunktiem. Jāatzīmē arī tas, ka ekonomikas lejupslīde ir būtiski ietekmējusi iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti. Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits gada laikā ir samazinājies par aptuveni 3% un 2009.gada 4.ceturksnī bija 1162 tūkstoši.

Samazinoties darbaspēka pieprasījumam ir sarucis brīvo darbavietu skaits. 2009.gada 4.ceturkšņa beigās valstī bija tikai 1732 brīvās darbvietas un, salīdzinot ar 2008.gada beigām, to skaits ir samazinājies vairāk kā 3 reizes.

Iedzīvotāju ienākumi

2009. gadā būtiski saruka iedzīvotāju ienākumi. To ietekmēja gan nodarbinātības, gan bruto darba samaksas samazinājums (par 4,1%). Līdz ar budžeta konsolidācijas pasākumiem 2009.gadā būtiski tika samazināta darba alga sabiedriskajā sektorā strādājošajiem. Sabiedriskajā sektorā bruto algas 2009.gadā bija vidēji par 11% mazākas nekā gadu iepriekš. Savukārt privātajā sektorā algu samazinājums nebija tik būtisks (2009.gadā par 1%), jo uzņēmēji, lai samazinātu savas izmaksas priekšroku deva nodarbināto skaita samazinājumam. Visbūtiskāk privātajā sektorā bruto darba samaksa samazinājās lauksaimniecības, tirdzniecības, finanšu starpniecības, kā arī atsevišķās komercpakalpojumu nozarēs. Apstrādes rūpniecībā 2009.gadā vidējā bruto darba samaksa saruka par 1,9%, turpretim transporta nozarē algas saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Kopumā tautsaimniecībā 2009.gadā vidējā bruto darba alga samazinājās par 3,8% un bija 460 lati, pretstatus 479 latiem 2008.gadā.

Nodaļas turpinājumā ir sniegta statistiskā informācija par nodarbināto skaita izmaiņām, bezdarba līmeni, brīvo darba vietu skaita izmaiņas pa ceturkšņiem un strādājošo mēneša vidējo bruto darba samaksu.

6.1.attēls. **Darba tirgu raksturojoši rādītāji**

Nodarbināto skaita izmaiņas pa ceturkšņiem
2005.g IV ceturksnis=100

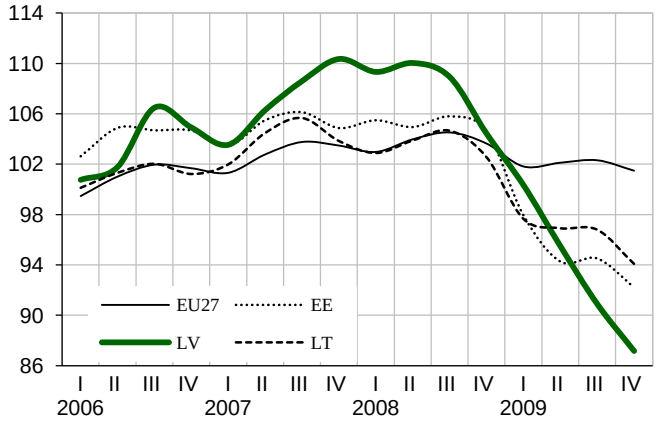

Bezdarba līmenis pa ceturkšņiem
(sezonāli neizlīdzināti dati)

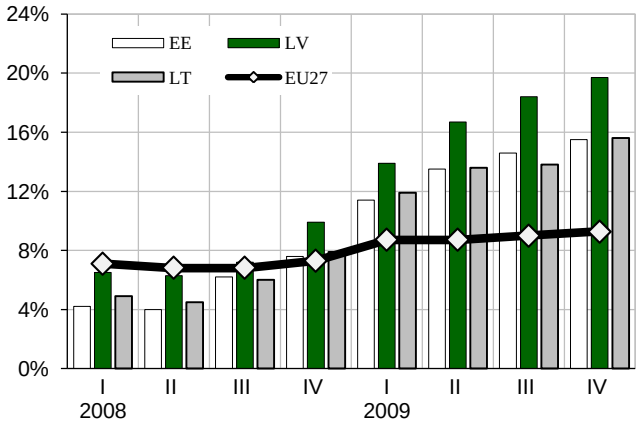

Bezdarba līmenis
(% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)

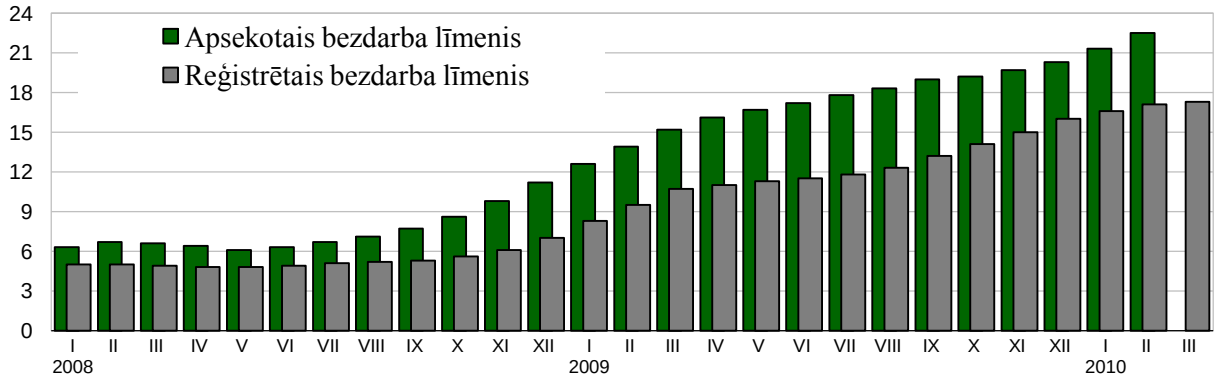

Brīvās darba vietas

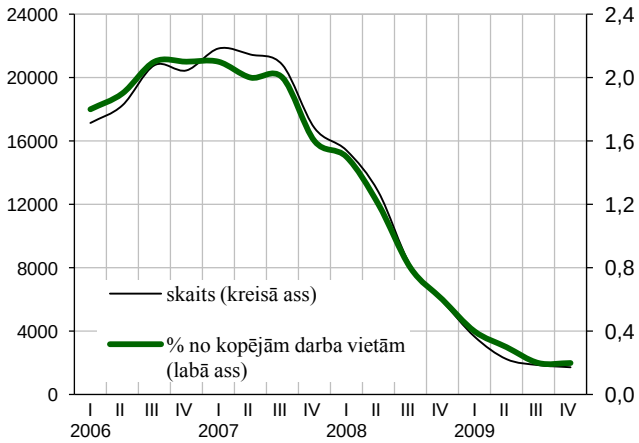

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa,
latos

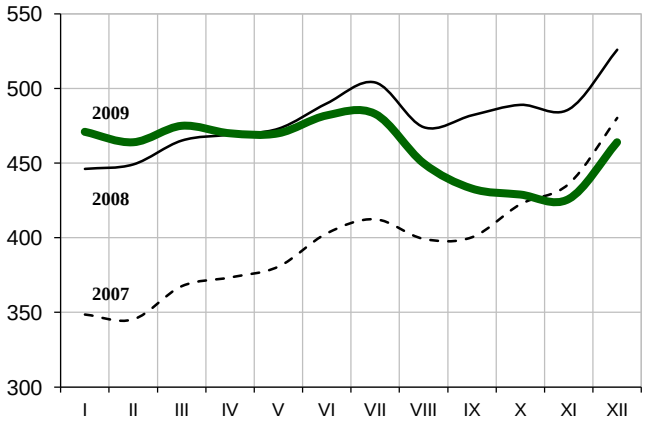

7. Cenas

Patēriņa cenu samazinājums aizsākās 2008.gada novembrī, ko nedaudz piebremzēja administratīvi regulējamo cenu kāpums, kā arī pievienotās vērtības nodokļa un akcīzes likmju palielinājums 2009.gada sākumā. Pirmās uz iekšējā pieprasījuma kritumu reaģēja preču cenas, kas sāka samazināties jau 2008. gada otrajā pusē, bet pakalpojumu cenas samazinājās, sākot tikai ar 2009. gada martu. 2009. gadā 12 mēnešu deflācija bija 1,2 procenti. Patēriņa cenu deflācijas galvenais iemesls ir iekšējā pieprasījuma samazinājums.

Pēdējos mēnešos ir vērojamas šādas patēriņa cenu izmaiņu tendences. 2009.gada decembrī mēneša laikā patēriņa cenu līmenis samazinājās par 0,5%. Cenu samazinājums bija vērojams deviņus mēnešus pēc kārtas. Cenu samazinājumu galvenokārt noteica cenu samazinājums apģērbiem un apaviem, kas noteica pusi no visa cenu samazinājuma. Tāpat cenu samazināju ietekmēja cenu kritums transporta pakalpojumiem un mājokļa apsaimniekošanai. Tajā pašā laikā cenas pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem pieauga, kas kopējo cenu līmeni ietekmēja par 0,1 procentpunktu.

Cenu līmenis 2010.gada janvārī, salīdzinot ar 2009.gada decembri, pieauga par 0,2%. Janvārim tas ir neraksturīgi mazs cenu pieaugums un to lielā mērā nosaka zemais pieprasījuma līmenis. Tādejādi 2010.gada cenu izmaiņas janvārī var raksturot jau kā virzību uz deflācijas samazināšanos. Par to liecina relatīvi lielāks cenu pieaugums (koriģēts ar nodokļu inflāciju) pārtikai, mazāks janvāra cenu samazinājums apģērbiem un apaviem. Bez tam jāatzīmē arī cenu palielinājums degvielai, kas šogad janvārī bija par 3,5%. Savukārt pakalpojumu cenu grupās izmaiņas janvārī, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvāri kopumā bija līdzīgas.

Februārī patēriņa cenas saglabājās janvāra līmenī, tomēr izmaiņas atsevišķās preču un pakalpojumu grupās bija atšķirīgas. Mēneša laikā cenas kāpa pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem, alkoholiskajiem dzērieniem un tabakai, veselības aprūpei un transporta pakalpojumiem. Savukārt uz kopējo cenu līmeni pazeminoša ietekme bija cenu samazinājumam apģērbiem un apaviem, mājokļa iekārtošanai un mājturības piederumiem, viesnīcu un restorānu, kā arī sakaru pakalpojumiem.

Kopumā gada laikā (februāris pret februāri) cenas ir sarukušas par 4,2%. Precēm cenas ir samazinājušās par 3,9%, bet pakalpojumiem – par 4,8 procentiem.

Ražotāju cenu samazinājums aizsākās agrāk nekā patēriņa cenām, pie tam tās samazinājās gan vietējā tirgū realizētajai, gan eksportētajai produkcijai. 2009.gadā vietējā tirgū realizētās produkcijas cenu kritums bija saistīts galvenokārt ar straujo iekšzemes patēriņa samazināšanos, savukārt eksportētās produkcijas – ar Latvijas galveno eksportpreču, tai skaitā kokmateriālu un pārtikas preču, cenu kritumu pasaules tirgos.

Pēdējos mēnešos ir vērojamas šādas ražotāju cenu izmaiņu tendences. Ražotāju cenas rūpniecībā 2009.gada decembrī, salīdzinot ar novembri, palielinājās par 0,4%. Salīdzinājumā ar 2008.gada decembri tās samazinājās par 8%. Tajā pašā laikā

apstrādes rūpniecībā mēneša laikā cenas pieauga straujāk – par 0,6% un gada griezumā cenu samazinājums bija mērenāks – par 6,2 procentiem. Salīdzinot ar 2008.gada decembri, vislielāko pazeminošo ietekmi uz ražotāju cenu kopējo līmeni atstāja cenu samazinājums elektroenerģijā, gāzes apgādē, siltumapgādē un gaisa kondicionēšanā (par 3,3 procentpunktiem), pārtikas produktu ražošanā (par 1,5 procentpunktiem), kokapstrādē (par 1,3 procentpunktiem), metālu ražošanā (par 1,1 procentpunktu).

Ražotāju cenas 2010.gada janvārī mēneša laikā palielinājās par 0,8%. Kopējā cenu līmeņa kāpums bija raksturīgs preču realizācijai eksporta tirgū – par 2,8%, bet vietējā tirgū realizēto preču cenu līmenis janvārī samazinājās par 0,4%. Lielākie cenu pieaugumi bija pārtikas rūpniecībā (par 1,7%), metālu un metāla izstrādājumu ražošanā (par 5,6%), kokapstrādē (par 1,6%) un elektrisko iekārtu ražošanā (par 8,2%). Savukārt, vislielākā pazeminošā ietekme bija cenu kritumam poligrāfijā (cenas pazeminājās par 6,4%). Gada laikā ražotāju cenas rūpniecībā samazinājās par 6,6%, tajā skaitā apstrādes rūpniecībā – par 4,8 procentiem.

Februārī, salīdzinot ar janvāri, ražotāju cenas palielinājās vēl par 0,5%. Būtiskākie cenu pieaugumi bija apģērbu ražošanā (par 9%) un metālu ražošanā (par 2,1%). Pazeminošā ietekme uz ražotāju cenu kopējo līmeni bija cenu kritumam pārtikas ražošanā (par 0,7%) un mēbeļu ražošanā (par 2,2%). Gada laikā – salīdzinājumā ar 2009.gada februāri, ražotāju cenas rūpniecībā samazinājās par 4,7%, tajā skaitā apstrādes rūpniecībā par 2,5%. Iekšējā tirgū realizētās produkcijas cenu līmenis samazinājās par 8,1%, bet eksportētajai produkcijai tas palielinājās par 0,8%. Lielākā ietekme uz ražotāju cenu kopējo līmeni bija cenu samazinājumam pārtikas ražošanā (par 5,5%), nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (par 7,7%) un metālu ražošanā (par 6%).

Turpinājumā ir sniegta vispusīga statistiskā informācija par patēriņa un ražotāju cenu pārmaiņām.

7.1.attēls. **Patēriņa cenu pārmaiņas**, 12 mēnešu inflācija

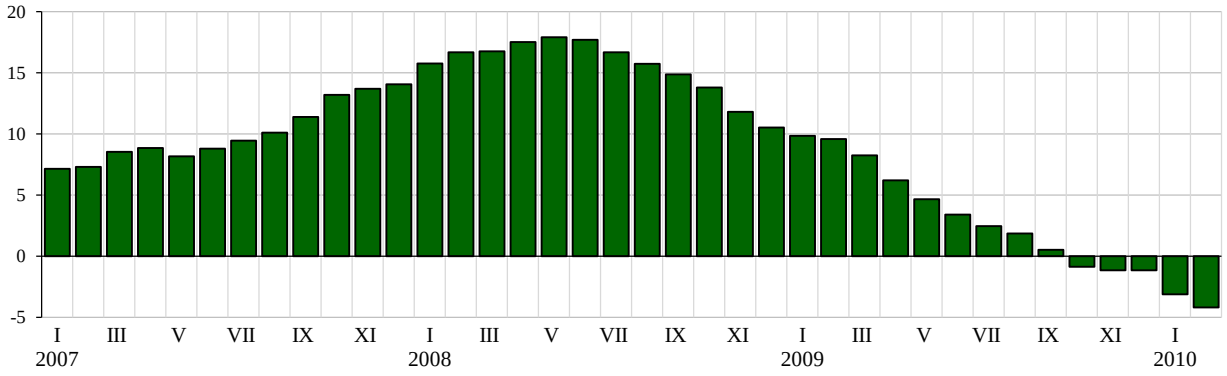

7.1.tabula. **Patēriņa cenu pārmaiņas pa mēnešiem**

Gads	Mēnesis	Cenu izmaiņas %		
		salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi	salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	vidēji gada laikā
2008	Janvāris	2,8	15,8	10,8
	Februāris	1,3	16,7	11,6
	Marts	1,4	16,8	12,3
	Aprīlis	1,6	17,5	13,0
	Maijs	1,0	17,9	13,9
	Jūnijs	0,7	17,7	14,6
	Jūlijs	0,4	16,7	15,2
	Augusts	-0,4	15,7	15,6
	Septembris	1,1	14,9	15,9
	Oktobris	1,0	13,8	15,9
	Novembris	-0,5	11,8	15,7
	Decembris	-0,5	10,5	15,4
2009	Janvāris	2,1	9,8	14,9
	Februāris	1,1	9,6	14,3
	Marts	0,1	8,2	13,5
	Aprīlis	-0,4	6,2	12,5
	Maijs	-0,4	4,7	11,4
	Jūnijs	-0,5	3,4	10,2
	Jūlijs	-0,6	2,5	9,1
	Augusts	-1,0	1,8	7,9
	Septembris	-0,1	0,5	6,7
	Oktobris	-0,2	-0,9	5,5
	Novembris	-0,7	-1,2	4,5
	Decembris	-0,5	-1,2	3,5
2010	Janvāris	0,2	-3,1	2,5
	Februāris	0,0	-4,2	1,3

7.2.attēls. **Patēriņa cenu indekss grupās un apakšgrupās**, iepriekšējā gada decembris =100

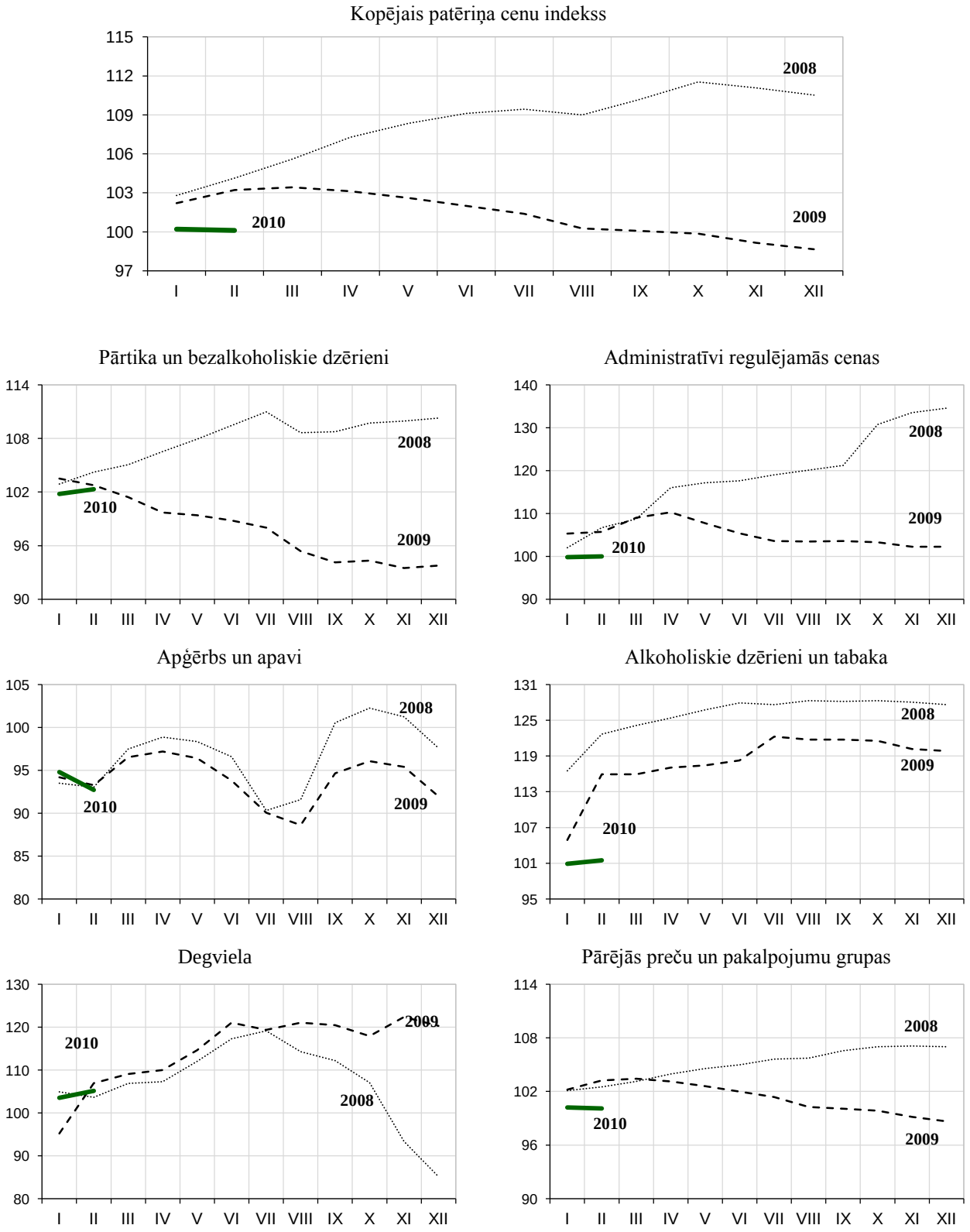

7.3.attēls. **Atsevišķu preču un pakalpojumu grupu ietekme uz kopējo patēriņa cenu indeksu**

12 mēnešu inflācija, procentpunkti

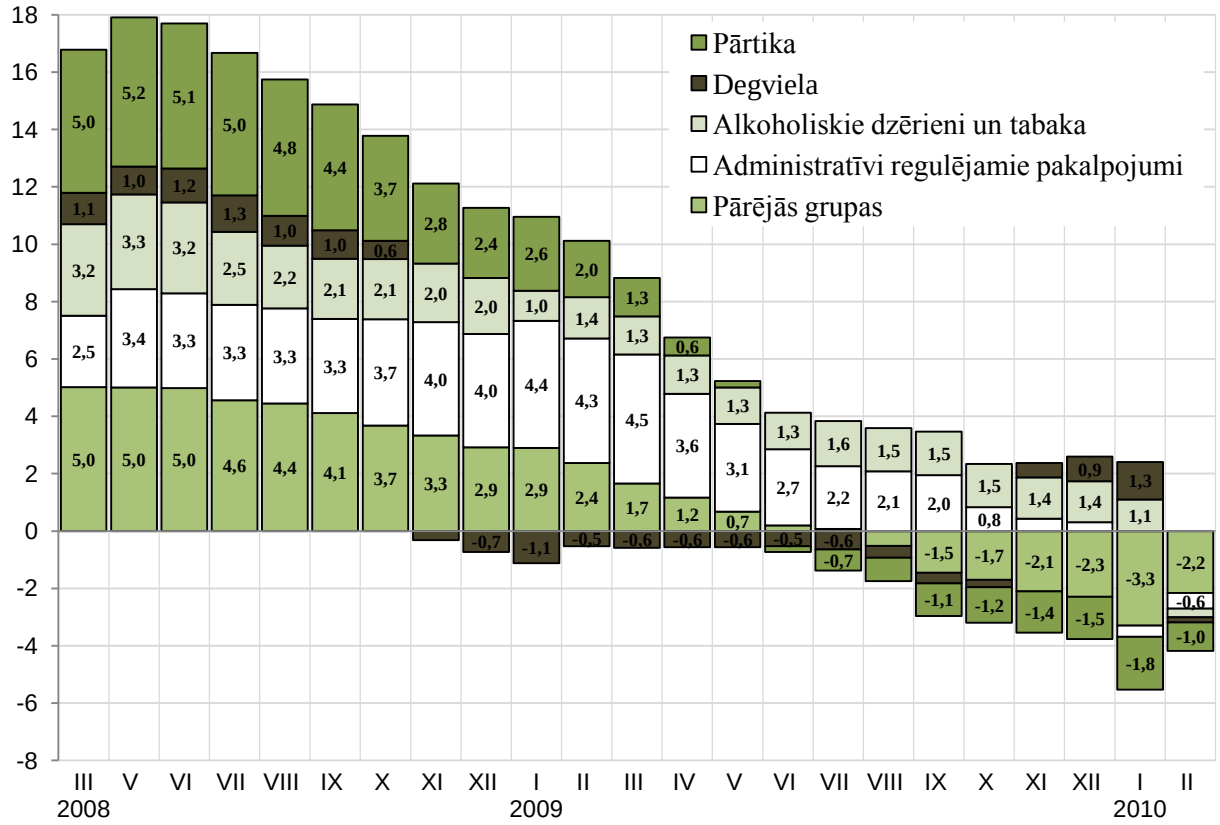

Patēriņa cenu indekss sadalījumā pa atsevišķām preču un pakalpojumu grupām 2009. un 2010.gada februārī

Ieguldījums izmaiņās, iepriekšējā gada decembris = 100

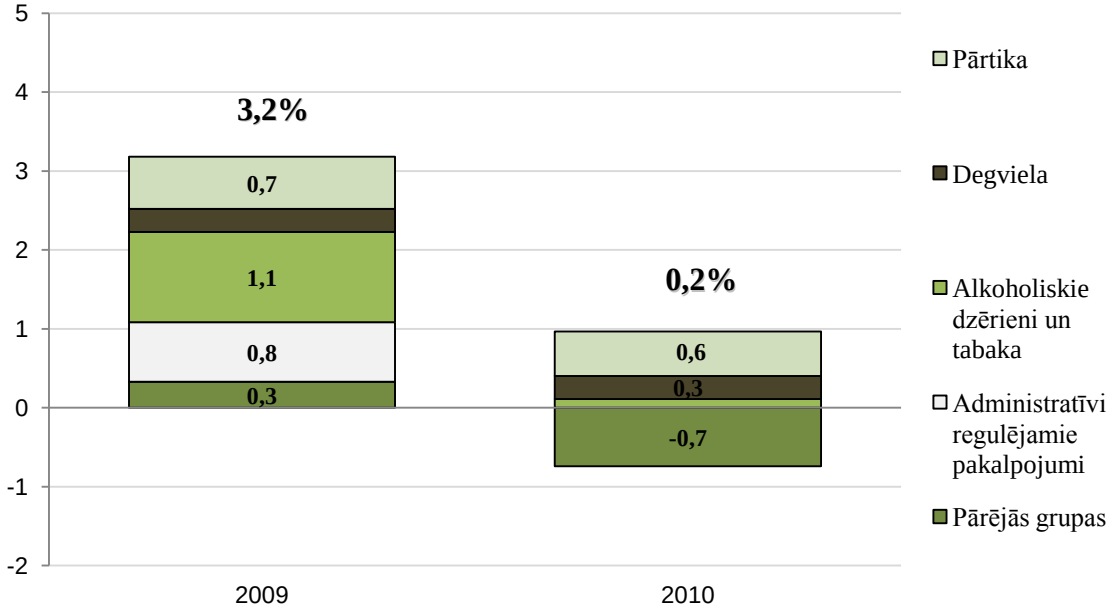

7.4.attēls. **Saskaņotais patēriņa cenu indekss pa mēnešiem**, 2007.gada decembris =100

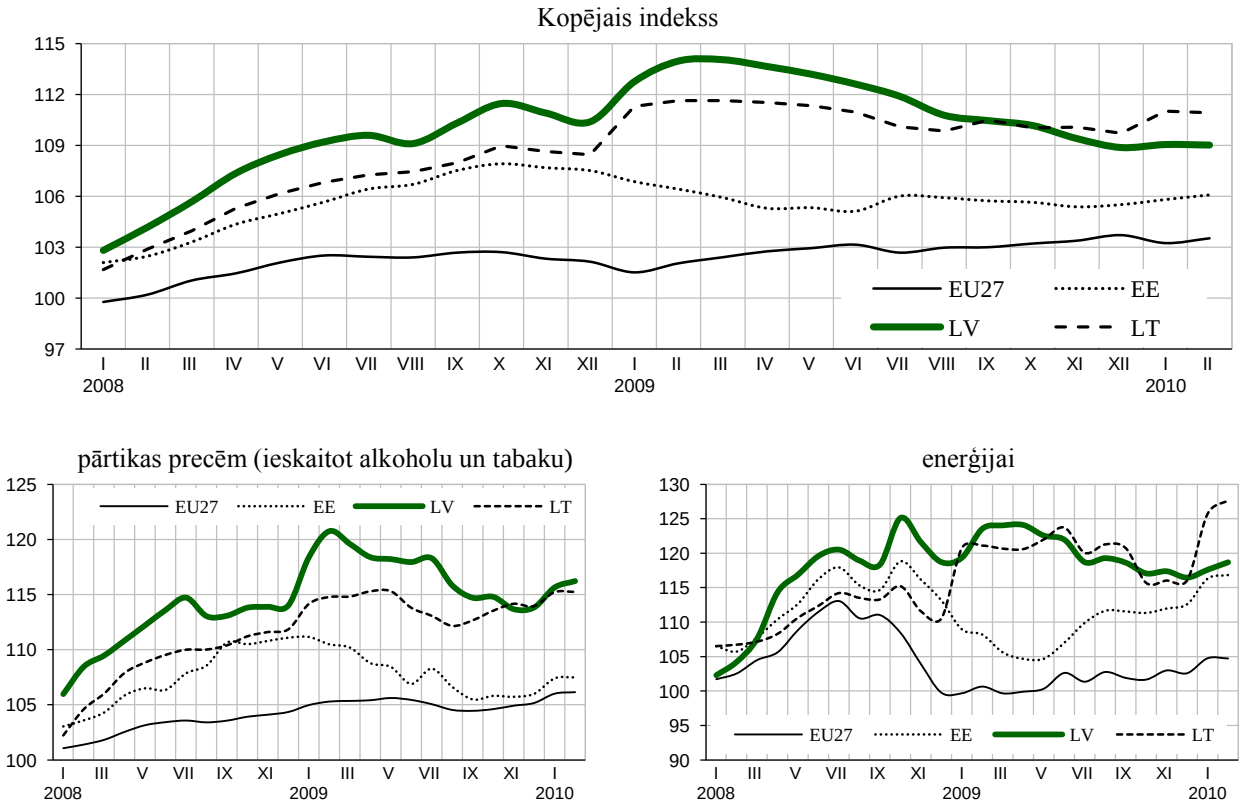

7.5.attēls. **Ražotāju cenu pārmaiņas**

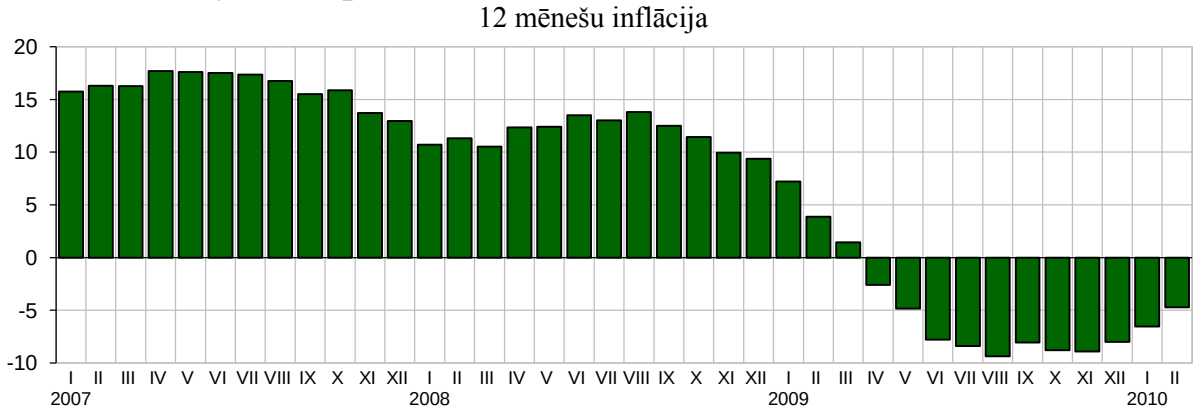

7.6.attēls. **Ražotāju cenu dinamika apstrādes rūpniecībā**

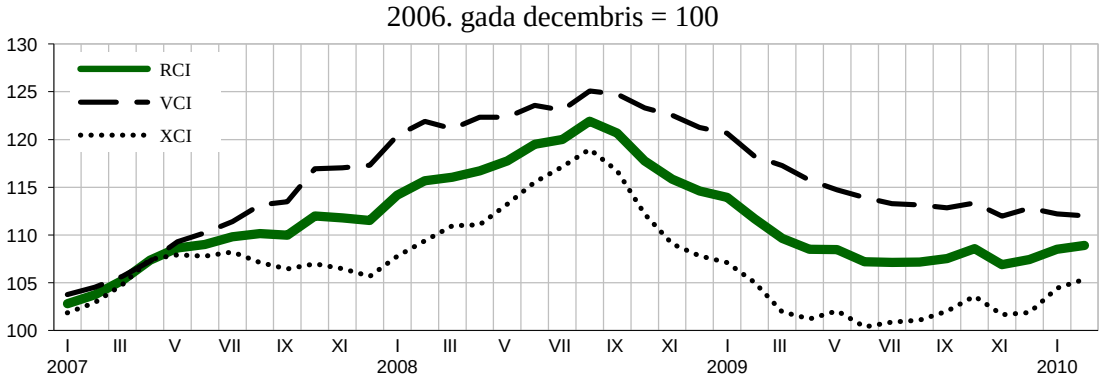

RCI – ražotāju cenu indekss, VCI – ražotāju cenu indekss vietējā tirgū realizētajai produkcijai,
XCI – ražotāju cenu indekss eksportētajai produkcijai

7.6.attēla turpinājums **Ražotāju cenu dinamika apstrādes rūpniecībā**

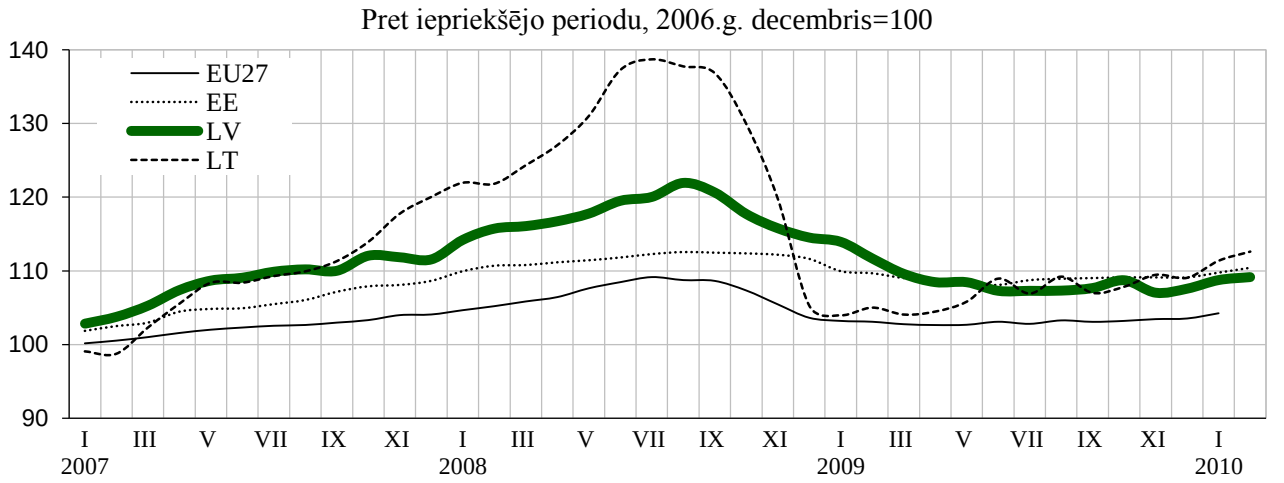

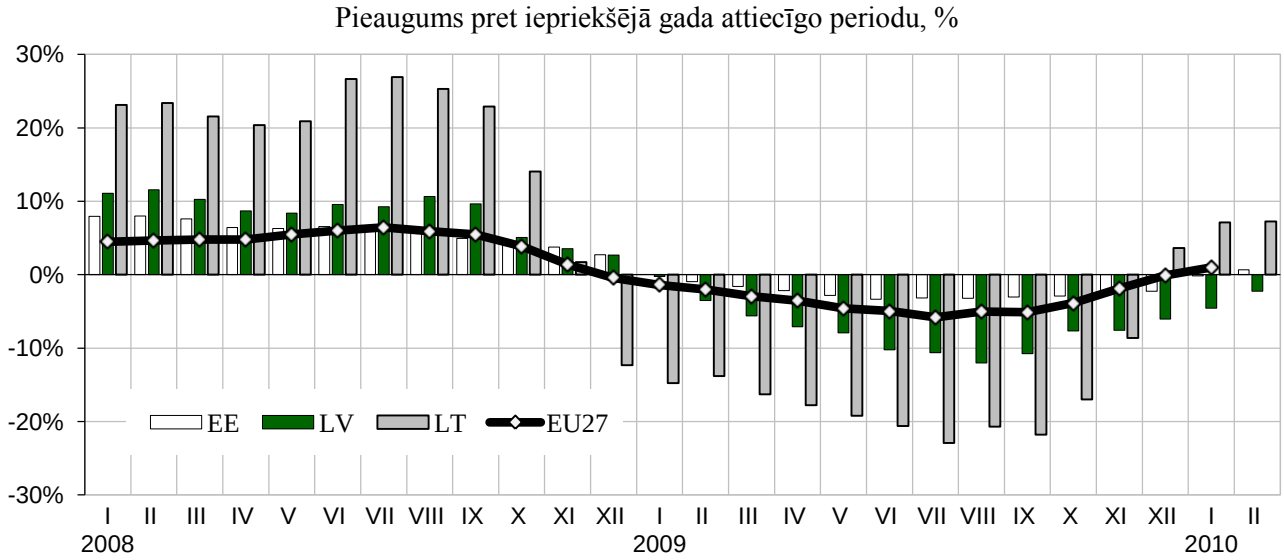

7.7.attēls. **Patēriņa cenu, ražotāju cenu un tirgus pakalpojumu pievienotās vērtības deflatora izmaiņas**, ceturkšņa izmaiņas pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, %

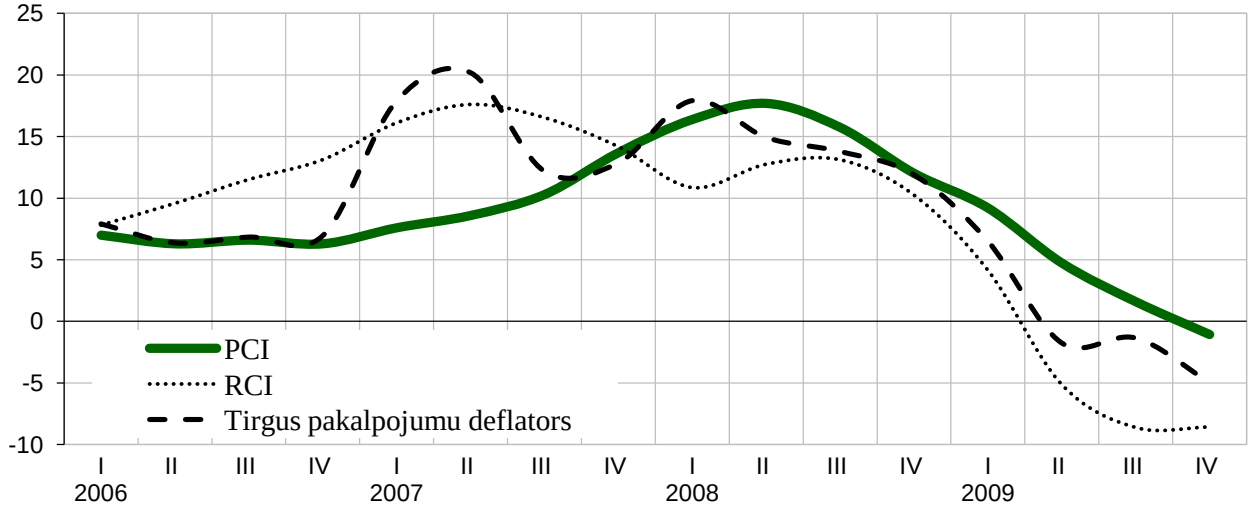

8. Prognozes

Tautsaimniecības attīstība

Latvijas tautsaimniecības atveseļošanās turpmākajos gados būs lielā mērā atkarīga no tā, cik ātri atgūsies pasaules finanšu sistēma un galvenās Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstis, cik veiksmīgi Latvija spēs konkurēt atvērtos preču un pakalpojumu tirgos.

Kaut arī vairākās pasaules valstīs jau tagad vērojamas noteiktas atveseļošanās pazīmes, tomēr pasaules ekonomikas perspektīvas joprojām pakļautas lielai nenoteiktībai. Lai gan krīzes apstākļos ieviesto makroekonomisko stimulu un īstenotās politikas pasākumu ietekme bija efektīvāka nekā sākotnēji tika gaidīts, tomēr joprojām pastāv risks attiecībā uz spēcīgu negatīvo atgriezenisko saikni starp reālo un finanšu sektoru, naftas un citu preču cenu kāpumu, kā arī protekcionisma pieaugumu. Pasaules ekonomikas stabilas izaugsmes atjaunošanās saistīta arī ar tādiem riskiem kā valstu ekonomikas stimulu atcelšanu un situācijas pasliktināšanos darba tirgū, kas kavētu pieprasījuma pieaugumu.

Tādējādi 2010.gadā vēl nevar rēķināties ar vērā ņemamu ārējā pieprasījuma pieaugumu. Savukārt Latvijas iekšējais pieprasījums turpinās samazināties, ko iespaidos budžeta konsolidācijas pasākumi.

Tāpēc Ekonomikas ministrija prognozē IKP samazinājumu arī 2010.gada pirmajā pusē, un izaugsme var atsākties 3. ceturksnī, kad IKP apjoms vairs nesamazināsies, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem). Šajā gadījumā 2010.gadā IKP samazinājums būs par 3 procentiem.

2010.gadā privātais patēriņš var turpināt vēl samazināties, jo nodarbinātība un algas nepalielināsies. Investīciju samazinājumu privātā sektorā galvenokārt ietekmēs finanšu resursu pieejamības apstākļu pasliktināšanās, kā arī uzņēmēju pesimistiskais noskaņojums attiecībā uz nākotnes perspektīvām. Investīciju samazinājumu daļēji kompensēs valdības īstenotā politika finanšu resursu pieejamības uzlabošanai.

Uzlabosies neto eksports, t.i., samazināsies eksporta-importa deficīts, jo iekšējā pieprasījuma sašaurināšanās rezultātā turpinās samazināties imports. Tomēr var sākt palielināties starppatēriņa preču imports, atsākoties izaugsmei apstrādes rūpniecībā, kas saistīta ar eksporta palielinājumu.

Nozaru griezumā 2010.gadā IKP samazinājumu noteiks būvniecības sašaurināšanās, kā arī joprojām samazināsies tirdzniecības un citu komercpakalpojumu apjomi. Valsts budžeta izdevumu samazinājums tiešā veidā atsauksies uz sabiedrisko pakalpojumu nozari (valsts pārvalde, veselības aprūpe un izglītība). Savukārt pieprasījuma pieaugums ārējos tirgos dos pozitīvus izaugsmes stimulus eksportspējīgām nozarēm, galvenokārt apstrādes rūpniecībai, kā arī transporta un sakaru nozarei.

Ekonomikas augšupeja var atsākties 2011.gadā pie nosacījuma, ja pasaules finanšu tirgi būs pilnībā stabilizējušies un atjaunosies kreditēšana, kas dotu pozitīvu stimulu kā pašmāju uzņēmējiem, tā arī nodrošinās ārējā pieprasījuma pakāpenisku pieaugumu mūsu preču un pakalpojumu eksporta partnervalstīs. Tādēļ 2011.gadā

sagaidāma uz eksportu orientēto nozaru straujāka attīstība. Tajā pašā laikā atjaunojoties iekšzemes pieprasījumam, paredzams, ka pozitīvas izaugsmes tendences būs vērojamas arī uz iekšējo tirgu vērstām nozarēm. Tiek prognozēts 2011.gadā IKP pieaugums par 2,5%, salīdzinot ar 2010.gadu.

8.1.tabula. **IKP dinamika**, % pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
IKP no izlietojuma puses	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**	**-5,1**	**-5,1**	**-3,2**	**1,0**
Privātais patēriņš	-17,8	-24,7	-27,9	-18,3	-17,0	-10,0	-2,4	-4,5
Valsts patēriņš	-1,2	-6,9	-12,4	-14,3	-15,0	-9,8	-4,1	-3,0
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-34,1	-38,1	-39,4	-38,4	-26,8	-18,2	-8,5	-6,9
Eksports	-16,4	-17,9	-14,7	-6,3	-3,1	8,1	7,5	4,6
Imports	-34,3	-39,3	-35,4	-27,1	-15,2	-6,7	-4,8	-3,9
IKP pa nozarēm	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**	**-5,1**	**-5,1**	**-3,2**	**1,0**
Primārās nozares	-4,5	3,4	2,4	9,4	7,7	-0,5	0,3	-1,9
Apstrādes rūpniecība	-25,8	-24,4	-17,4	-9,0	1,9	2,2	2,5	2,3
Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	-10,8	-12,7	-10,3	2,9	2,7	1,1	0,9	-1,7
Būvniecība	-28,2	-29,5	-36,0	-38,5	-22,6	-19,6	-5,9	2,6
Tirdzniecība	-26,6	-29,6	-28,9	-31,2	-15,6	-10,3	-8,6	3,5
Transports un sakari	-15,4	-15,0	-18,2	-10,3	-3,2	-0,2	5,8	1,4
Sabiedriskie pakalpojumi	-3,7	-8,3	-11,2	-10,0	-7,4	-3,6	-1,0	-2,4
Citi komercpakalpojumi	-6,5	-5,5	-3,9	-6,6	-0,9	-4,4	-4,7	2,1

8.2.tabula. **IKP dinamika**, % pret iepriekšējo gadu

	2008	2009	2010	2011
IKP no izlietojuma puses	**-4,6**	**-18,0**	**-3,0**	**2,5**
Privātais patēriņš	-5,5	-22,4	-8,5	3,0
Valsts patēriņš	1,5	-9,2	-7,8	-2,0
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-15,6	-37,7	-14,6	3,1
Eksports	-1,3	-13,9	5,8	7,1
Imports	-13,6	-34,2	-7,6	4,8
IKP pa nozarēm	**-4,6**	**-18,0**	**-3,0**	**2,5**
Primārās nozares	0,0	2,9	0,8	2,6
Apstrādes rūpniecība	-6,5	-19,2	2,2	4,8
Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	-2,4	-7,1	0,7	3,6
Būvniecība	-2,6	-33,6	-10,8	3,6
Tirdzniecība	-8,4	-29,0	-7,9	2,6
Transports un sakari	1,1	-14,8	1,1	3,9
Sabiedriskie pakalpojumi	0,7	-8,5	-3,5	-1,0
Citi komercpakalpojumi	-0,2	-5,6	-1,9	1,6

8.3.tabula. **Ieguldījums izaugsmē ceturkšņu griezumā**

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
IKP no izlietojuma puses	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**	**-5,1**	**-5,1**	**-3,2**	**1,0**
Privātais patēriņš	-13,4	-18,3	-20,0	-12,1	-12,8	-6,8	-1,5	-2,9
Valsts patēriņš	-0,2	-1,0	-1,6	-2,4	-2,6	-1,6	-0,6	-0,5
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-9,9	-12,3	-12,3	-13,1	-6,2	-4,5	-2,0	-1,7
Krājumu izmaiņas	-9,5	-2,7	0,2	-1,1	7,0	1,1	-4,6	2,3
Eksports	-7,6	-8,1	-6,2	-2,5	1,4	3,7	3,3	2,1
Imports	22,8	24,0	21,0	14,3	8,0	3,0	2,3	1,8
IKP pa nozarēm	**-17,8**	**-18,4**	**-19,0**	**-16,9**	**-5,1**	**-5,1**	**-3,2**	**1,0**
Primārās nozares	-0,1	0,2	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0	-0,1
Apstrādes rūpniecība	-3,4	-3,1	-2,2	-1,1	0,2	0,2	0,3	0,2
Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	-0,4	-0,3	-0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Būvniecība	-2,0	-2,8	-3,8	-3,7	-1,1	-1,5	-0,6	0,1
Tirdzniecība	-7,2	-7,2	-7,6	-7,4	-3,0	-2,0	-2,2	0,4
Transports un sakari	-2,3	-2,4	-3,0	-1,6	-0,4	0,0	1,1	0,1
Sabiedriskie pakalpojumi	-0,5	-1,2	-1,3	-1,6	-0,9	-0,5	-0,2	-0,3
Citi komercpakalpojumi	-1,9	-1,5	-1,1	-2,0	-0,2	-1,3	-1,7	0,4

8.4.tabula. **Ieguldījums izaugsmē gada griezumā**

	2008	2009	2010	2011
IKP no izlietojuma puses	**-4,6**	**-18,0**	**-3,0**	**2,5**
Privātais patēriņš	-4,0	-16,0	-5,8	1,9
Valsts patēriņš	0,2	-1,4	-1,3	-0,3
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-5,6	-12,0	-3,5	0,7
Krājumu izmaiņas	-3,7	-3,1	1,3	-1,2
Eksports	-0,5	-6,0	2,6	3,5
Imports	9,0	20,4	3,7	-2,2
IKP pa nozarēm	**-4,6**	**-18,0**	**-3,0**	**2,5**
Primārās nozares	0,0	0,1	0,0	0,1
Apstrādes rūpniecība	-0,7	-1,9	0,2	0,5
Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	-0,1	-0,2	0,0	0,1
Būvniecība	-0,2	-2,5	-0,7	0,2
Tirdzniecība	-1,8	-5,9	-1,4	0,4
Transports un sakari	0,1	-1,9	0,1	0,5
Sabiedriskie pakalpojumi	0,1	-0,9	-0,4	-0,1
Citi komercpakalpojumi	0,0	-1,3	-0,5	0,4

Lai sagatavotu izsvērtākas ekonomikas attīstības prognozes, tika aptaujātas nozaru asociācijas un lielākie rūpniecības uzņēmumi. Aptaujas ietvaros nozaru asociācijas un uzņēmēji sniedza atbildes par savas darbības novērtējumu 2009.gadā, kā arī 2010.gadā sagaidāmajām ražošanas vai sniegto pakalpojumu apjomu izmaiņām, kopējiem un eksporta pasūtījumiem saražotajai produkcijai (tai skaitā gan uz ES, gan NVS valstīm), gatavās produkcijas krājumu izmaiņām, uzņēmuma

konkurētspējas novērtējumu, realizētās produkcijas cenu izmaiņām, nodarbināto skaita izmaiņām, kā arī galvenajiem ražošanu ierobežojošiem faktoriem.

Izvērtējot nozaru asociāciju un uzņēmēju sniegtās atbildes, jāsecina, ka pakāpeniski palielinās aptaujāto uzņēmumu optimisms, īpaši saistībā ar eksporta iespējām. Vairāk kā puse aptaujāto uzņēmumu plāno 2010.gadā palielināt ražošanas apjomus, salīdzinot ar 2009.gadu un tikai desmitā daļa uzņēmumu paredz ražošanas apjomu samazināšanos. Kā jau minēts, tad izaugsmes iespējas tiek saistītas ar eksportu – vairums aptaujāto uzņēmumu sagaida eksporta pasūtījumu pieaugumu. Attiecībā uz ražotāju cenām vairāk kā puse aptaujāto uzņēmumu norāda, ka cenas nākamgad netiks paaugstinātas. Gandrīz tikpat uzņēmumu 2010.gadā plāno nesamazināt nodarbināto skaitu, bet gandrīz 30% uzņēmumu nodarbināto skaitu palielinās. Lai gan bezdarba līmenis valstī ir ļoti augsts, tomēr joprojām uzņēmumi norāda, ka ir problemātiska atbilstoši kvalificētu speciālistu piesaiste, tādēļ būtu nepieciešams veikt pasākumus, lai orientētu jauniešus apgūt darba tirgum nepieciešamās specialitātes. Attiecībā uz uzņēmumu konkurētspēju vairāk kā trešdaļa aptaujāto norādīja, ka pēdējo trīs mēnešu laikā uzņēmumu konkurētspēja ir palielinājusies, īpaši ES tirgū.

Kā galvenos ražošanu ierobežojošos faktorus vairums uzņēmumu un asociācijas joprojām min vājo iekšzemes pieprasījumu, nepietiekamu pieprasījumu arī atsevišķos eksporta tirgos, neprognozējamo nodokļu politiku, valūtu kursa svārstību risku ārējos tirgos, kā arī apgrozāmo līdzekļu trūkumu.

Aptaujātie nozaru asociāciju un uzņēmumu pārstāvji sekmīgai nozares attīstībai norāda, ka būtu nepieciešams izveidot banku, kas būtu orientēta uz eksportu un sekmētu uzņēmumu eksporta darījumus, veikt reformas izglītības sistēmā, uzlabojot eksakto priekšmetu zināšanu līmeni vidusskolās un veicinot augstāko un profesionālo mācību iestāžu sadarbību ar uzņēmumiem. Tāpat nepieciešams paplašināt atbalsta programmas energoefektivitātes uzlabošanai, palielināt atbalsta intensitāti investīciju programmās, veicināt pašvaldību un uzņēmēju sadarbību, kā arī vienkāršot nodokļu iekasēšanu.

Darba tirgus

Darba tirgū pozitīvas tendences (nodarbinātības pieaugums) gaidāmas nedaudz vēlāk nekā ekonomikas izaugsme, turklāt nodarbināto skaita palielinājums būs krietni mērenākos tempos nekā izaugsme, jo izlaides pieaugums vairāk balstīsies uz darba ražīguma kāpumu un mazākā mērā uz nodarbināto skaita palielinājumu.

Darbaspēka pieprasījuma kritums būs vērojams vēl arī 2010.gada pirmajā pusē, pēc tam situācija stabilizēsies. Darbaspēka pieprasījums palielināsies 2011.gadā, bet tā pieaugums būs neliels. 2010.gadā nodarbināto skaits joprojām samazināsies visās tautsaimniecības pamatnozarēs. Mazākā mērā nodarbināto skaits saruks apstrādes rūpniecības un transporta un sakaru nozarē (caurmērā par 2-3%). Neraugoties uz to, ka šajās nozarēs jau 2010.gadā tiek prognozēts izlaides apjomu pieaugums, tomēr tas tiks panākts galvenokārt uz produktivitātes rēķina, jo, lai veiksmīgi konkurētu ārējos tirgos, uzņēmējiem joprojām būs jāsamazina izmaksas. 2010.gadā turpinās samazināties izlaide uz iekšējo pieprasījumu orientētās nozarēs, tādēļ daudz straujāk, nekā vidēji tautsaimniecībā, nodarbināto skaits samazināsies tirdzniecībā un

būvniecībā. Tāpat valsts budžeta izdevumu samazināšana, kā arī plānotās reformas tiešā veidā atsauksies uz sabiedrisko pakalpojumu nozarē (valsts pārvalde, veselības aprūpe un izglītība) nodarbināto skaita izmaiņām.

Atsākoties ekonomikas augšupejai 2011.gadā, gandrīz visās pamatnozarēs (izņemot sabiedriskos pakalpojumus) nodarbināto skaits jau nedaudz palielināsies. Daudz straujāk nodarbināto skaits pieaugs apstrādes rūpniecībā, kā arī transporta un sakaru nozarē – vidēji par 2,5%, jo pieprasījuma pieaugums ārējos tirgos dos pozitīvus izaugsmes stimulus eksportspējīgām nozarēm.

Gada vidējais bezdarba līmenis (darba meklētāju skaits, procentos no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita) 2010.gadā pārsniegs 18%. Pakāpeniska bezdarba mazināšanās gaidāma ne ātrāk kā 2011.gadā, kad bezdarba līmenis saruks līdz 15–16% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita.

Cenas

Pēc februāra datiem 12 mēnešu deflācija ir 4,2% un sagaidāms, ka cenu kritums tupināsies un gada laikā cenas samazināsies vidēji vēl par 1 procentu. Šogad kopējo cenu līmeni joprojām mazinās vājais pieprasījums, kas saistīts ar iedzīvotāju ienākumu samazinājumu, ko noteiks algu pazeminināšana kā valsts, tā privātā sektorā, kā arī augstais bezdarba līmenis.

8.1.attēls. **12 mēnešu inflācija**

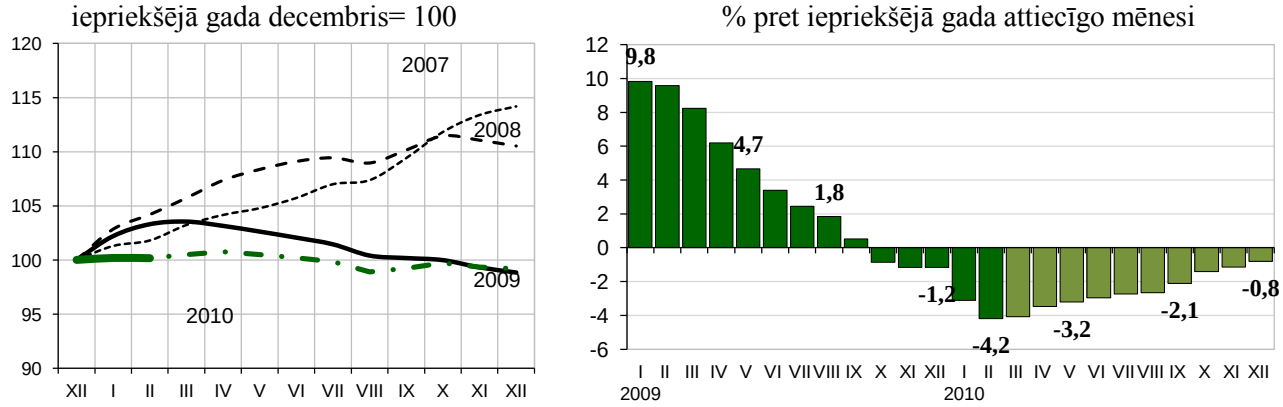

Vienlaikus jāatzīmē, ka neraugoties uz vājo iekšējo pieprasījumu, tādās nozīmīgās preču grupās kā pārtika un enerģija cenas 2010.gadā var arī palielināties.

Turpmāko tautsaimniecības attīstību vidējā termiņā noteiks ne tikai izaugsmes atjaunošanās pasaules ekonomikā, bet arī Latvijas valdības īstenotās ekonomikas atveseļošanas politikas efektivitāte, kas būs noteicošie faktori, lai ātrāk atsāktos ekonomikas atveseļošanās.

Ekonomikas ministrs A.Kampars

Vīza: Valsts sekretārs – J.Pūce

08.04.2010. 10:15
9336
Jānis Salmiņš
janis.salmins@em.gov.lv, 67013112